

خاکی بیّ خاوهن
زمانی چیا. خوّلہ میّش

سیّ شانۆنامه

سەرپەرشتیاری زنجیره‌ی شانۆی جیهانی
دانا پەتووف

هارۆڵد پینتەر

خاکی بیّ خاوهن زمانی چیا . خۆله میس

سیّ شانۆنامه

وهرگیترانی له ئینگلیزییهوه:

عهلی عوسمان یاقووب

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس

ههولیر - ههریمی کوردستانی عێراق

هه‌موو مافیک هاتووته پاراستن ©
دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی ئاراس
شه‌قامی گولان - هه‌ولیر
هه‌ریمی کوردستانی عێراق
هه‌گبه‌ی ئه‌لیکترۆنی aras@araspres.com
وارگه‌ی ئینته‌رنیته‌ی www.araspublishers.com
دهزگای ئاراس له ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتووته دامه‌زران

هارۆڵد پینته‌ر
"خاکی بی‌خاوه‌ن. زمانی چیا. خۆله‌میش" سێ شانه‌نامه
وه‌رگێرانی له ئینگلیزییه‌وه: عه‌لی عوسمان یاقووب
کتیبه‌ی ئاراس ژماره: ١٣١٤
چاپی یه‌که‌م ٢٠١٢
تیریز: ٦٠٠ دانه
چاپخانه‌ی ئاراس - هه‌ولیر
ژماره‌ی سپاردن له به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کتبخانه گشتیه‌کان ٤٦٩ - ٢٠١٢
ئه‌خشانده‌نی ناوه‌وه: ئاراس ئه‌کره‌م
رازانده‌نه‌وه‌ی به‌رگ: مریه‌م موته‌قیان
هه‌له‌گری: شێرزاد فه‌قی ئیسماعیل. تریسکه ئه‌حمه‌د

ژپنک:
ژماره‌ی پێوانه‌یی ناوده‌وله‌تی کتیب
ISBN: 978-9966-487-88-1

خاکی بیّ خاوهن

NO MAN'S LAND

پیشکشیه به جیمی واکس

No Man's Land
Grove Weinfeld
New York, 1975

نهیئیی دیا لۆگه کان له شانۆنامهی "خاکی بیّ خاوهن" دا

عهلی عوسمان یاقووب

"هارۆلد پینتهر" له سالی ۱۹۷۴ شانۆنامهی "خاکی بیّ خاوهن"ی نووسی. رووداوهکان له ژورنیکی گهره‌ی ناو خانوویهکی زۆر خۆش و نایاب له "هامپستید"، که ده‌که‌وێته باکوری رۆئاوا‌ی له‌ندهن به‌پێوه ده‌چیت. "هیرست" نووسه‌ریکی سه‌ر به‌چینی ئه‌رستۆکراته. خولیا‌ی مه‌یخواردنه‌وه‌یه و له‌گه‌ڵ "فۆسته‌ر"، که له‌وه ده‌چیت سکرته‌یری بیت یاخۆ که‌سیک بیت شته‌کانی به‌ ده‌ست بۆ بنووسیته‌وه، هه‌روه‌ها "بریگز"، که ره‌نگه‌ خزمه‌تکاری یاخۆ پاسه‌وانی که‌سینی بیت، له‌ناو ئه‌م خانووه‌ گهره‌یه‌دا ده‌ژین. کاره‌کته‌ری چواره‌م "سپوونه‌ر"ه، که شاعیره‌ی فاشیل و په‌رپووته. "هیرست" به‌ ریککه‌وت له‌ مه‌یخانه‌ی "جاک سترۆ" له‌ "هامپستید" چاوی پێ ده‌که‌وێت و ئاشنایه‌تی له‌گه‌ڵدا په‌یدا ده‌کات. ئیتر بۆ خواردنه‌وه‌ بانگه‌یه‌شتنی ماله‌وه‌ی ده‌کات و شه‌ویک ده‌بیت به‌ میوانی ئه‌و. "هیرست"، که ماوه‌یه‌که‌ هیچی نه‌نووسیوه‌ یا بلاو نه‌کردووه‌ته‌وه، ناتوانیت توانا دا‌هینه‌کانی خۆی ده‌رخات. بۆیه‌ ده‌که‌وێته‌ دۆخیک ئالۆزه‌وه. ده‌شیت ناو‌نیشانی شانۆنامه‌که‌ش له‌مه‌وه‌ سه‌رچاوه‌ی گرتبیت. "فۆسته‌ر" و "بریگز"، که جار جار ده‌رده‌که‌ون و له‌وه ده‌چیت ده‌سه‌لاتیان به‌سه‌ر گهره‌که‌یان، واته‌ "هیرست"، زیاتر بیت له‌ ده‌سه‌لاتی ئه‌و به‌سه‌ر ئه‌مانه‌وه. "سپوونه‌ر"، ئه‌و پیاوه‌ داماره‌ی، که پێویستی به‌په‌ناگه‌یه‌که‌، هه‌ول

دەدات توانا داھینەکانی "ھیرست" بخاتە گەڕ بۆ ئەوھێ لە دۆخە
 ئالۆزەکە رزگار بێت. ئەم شانۆنامەھێ، کە تێدا مەخواردنەوھ لە
 ئیوارەدا رینگە بۆ بەرپۆھچوونی رووداوھەکانی خۆش دەکات، "ھیرست"
 دەخاتە دۆخێکی بێئاگایی و "سپوونەر" یش شەویک بەر لە کۆتایی
 بەشی یەكەمی شانۆنامەکە دەخاتە ژوورێکی داخراو. بۆ بەیانێی رۆژی
 دواتر، "ھیرست"، کە رووداوھەکانی شەوی پێشتری بێر چووھتەوھ،
 بەناویکی جیاواز سلۆو لە "سپوونەر" دەکات و یادی رۆژگارە
 کۆنەکانیان لە "تۆکسفۆرد" دەکاتەوھ. لە ئەنجامدا، "سپوونەر" یش
 لەگەڵ "ھیرست" بەشداری لە یادکردنەوھکە دەکات و خۆی دەکات بە
 بەشێک لەو رابردووھ و بۆنەکە دەقۆزیتەوھ بۆ ئەوھێ بەرە بەرە داوای
 لێ بکات بیکات بە سکریتیری خۆی. بێرھوھرییەکان بە رادەھیک
 "ھیرست" مەست دەکەن، کە ناتوانیت بایەخ بە داواکەیی "سپوونەر"
 بدات. شانۆنامەکە زیاتر پرسیار لەبارەیی مەرگ، یادگاری، ھونەر،
 ھەروھە پیری، ئەو تەمەنەیی مرۆف ناچارە پێیدا تێپەریت،
 دەورووژینیت لەوھێ وەلامی پرسیارەکان بخاتە روو. کارەکتەرەکان، لە
 چوارچۆھیی گەران بەدوای پێوھندییەکان، بواریان پێ دەدریت قسە
 لەسەر پشێوییە کەسێتیەکانی خۆیان بکەن بۆ ئەوھێ کەس
 قسەکەیان پێ بێریت. "سپوونەر" ی کلۆل و داماو ھەموو کاریکی
 ناخۆش دەکات بۆ ئەوھێ بتوانیت لە بەرامبەر ئەو دۆخە ئالۆزەدا خۆی
 بگریت، کە بێھوودە ھەول دەدات خۆی لێ دەرباز بکات. "فۆستەر" و
 "بریگز" لە رۆلە ھەرھە ئامیزەکانیاندا پالەپەستۆیەکی ترسینەر
 بەسەر "سپوونەر" دا جێبەجێ دەکەن لە کاتیگدا ئەو خەریکی
 بەگەرختنی توانا داھینەکانی "ھیرست" ە. تیکستی رینۆینییەکان،
 کە ھەلکەوتەیی کەرەسە شانۆیییەکان، ھەروھە شێواز و جوولەیی

كارهكته رهكان روون دهكاتوه، رهنكدانهوهى بابهته گرینگهكانى شانؤنامهكهن و گوزارشت له مالى "هیرست" دهكهن وهكو شوینىكى چهقبهستوو، كه كوئه دؤلابىكى تیدا ههیه، سهرهكهى تهختهبهردىكى مهپره، تهختهى پشتهكهى مسه و رهفكهكانى كراوهن. لهسه رنهفكهكان چندان بوتلى جوړهوجوړ دانراون.

دهكریت هه موو شانؤنامهكانى "پینتهر" لهژیر ناوینشانى "گوړانى مهتهلهكان" كو بکهینهوه، چونكه ههر له سهرهتای ههولهكانیهوه بیرۆكهى "بیدهنگی ههپرهشهئامیز"، نااسوودهیبیهكى لیئ و نادپارى زال، پهپراندى وشهیهك یا چهند وشهیهك له ههندي له دیالوگهكان وهكو خهسلهتیکى بهرچاو له شانؤنامهكانیدا دهكهونه بهرچاو.

بهلام، دواچار، ئهमे دنیای پینتهره و شتهكان بهو شیوهیه نین، كه مرؤف له یهكهم سهیرکردندا یا دووهم سهیرکردندا دهیانبینیت. "هیرست" زور ئیش و ئازارى چهشتوو. مرؤفیکى بهدمهسته و بهحال دهتوانیت سی دهقیقه دوور له بوتلهكه خوئى بگریت. له روالهتدا زاكیرهى ههرهسى هیناوه. به ئاستهم شیوهى "سپوونه"ى دیتهوه یاد، كه پى وایه رۆژگاریکى زور پیش ئه و کاته هاوپؤلى بووه له "ئوكسفورد"، یان تو بلایى وا بیت؟ دهشیت زور خواردنهوهكه ئه وشتهى له خهیاآدا دروست کردیت. لهوانهیه "سپوونه"یش ههر وا خوئى پیشان بدات، كه پیشتر له ئوكسفورد بووه بهو هیوایهى بتوانیت نهختیکى تر خواردنهوهى دهست كهویت. ههرچهنده "هیرست" كهسیكى قسهرویه و دهسهلاتى ههیه، بهلام هیشتا لهژیر دهسهلاتى خزمهتکارهكانیدایه. "فؤسته" بهردهستیکه، كه سهرى له هه موو شتیک دهردهچیت. هه موو شتیکى لی دهنزیت. "بریگز" گهوره بهردهستیکى بهههپرهشهیه، بهدهنگى بهرزوه فرمان دهردهكات و

"هیرست" یش به ملکه چییه وه جیبه جیی دهکات. له وه دهچیت "سپوونه" یش بیه ویت بجیته ریزی نه و دوو شهقاوه بیه وه بۆ نه وهی به نه سپاییه وه خۆی بباته پیشه وه، به و هیوا یه ی نه ویش بتوانیت له سامان و سه رمایه ی "هیرست" بدزیت. خۆبردنه پیشه وه که ی له وه دهرده که ویت، که خۆی وه کو هاورییه کی خه مخۆر پیشان دهدات و به "هیرست" ده لیت: "باسی نه لبوومی وینه کانت کرد. ده توانم له گه ل تۆ سهیری بکه م. ده توانم ناوی ده موچاوه کان دیاری بکه م. نه مه یش ئاشکرا کردنیکی راست و بی هه له یه. به لی من دلنیام ده توانم له م بواره دا بجم به هاوکاریکی زۆر باش"

حاله ته ته مومژاوییه کان، هاوکات له گه ل گالته چییه تییه راسته قینه کان، که جار جار دینه پیشه وه، دریزه به ئیواره که دده ن. به رچاوترین چرکه سات نه و کاته دینه پیشه وه، که هه ردووکیان، واته "سپوونه" و "هیرست" رۆژگاری هه ره تی گه نجییه تی و سه رکه وتن و جیبه جیکردنی ئاره زوو سه یکسییه کانیا ن بیر ده که ویته وه. "سپوونه" شه رمن و به حه یایه. "هیرست" له مه دا خۆه لکیش و فشه که ره. له سه ره تادا چا وروونی لی دهکات، که به دریزایی ژیا نی هه ولی جوانکردنی فۆرمی له شی داوه و ئینجا باسی جوړان پیشبرکی دهکات، که "سپوونه" به شداریی تیدا کردوو له کاتیکدا نه و، واته "هیرست" خه ریکی ته فره دانی ژنه که ی نه و - ئیمیلی - بووه به مه به سستی جووتبوون. "سپوونه" هینده به م ئاشکرا کردنه دلته نگ نابیت. پاشان، ئاخۆ به راستی بروا به قسه کانی "هیرست" دهکات؟ یان پیی وایه خه یالکردنی خله فاویکی به سالادا چوو؟ به دیویکی تر دا، تۆ بلایی "سپوونه" له وه راست بکات، که "ئیمیلی" به راستی ژنی نه و بووه؟ یان تۆ بلایی هه ر له بنچینه دا ژنی هینا بیت؟ نه مه روون نییه. مه سه له کانی

تریش ھەر وان، خودی ناونیشانەکه چه ندین لیکدانەوهی جیاجیا
هەلدەگریت.

"مایکل بیلینگتن"^۱ پیتی وایه ئەم شانۆنامەیه له بنچینهدا لەبارە
هەلومەرجی کەسینی "ھارۆلد پینتەر" ھوہ خۆیەتی. "پینتەر" ترس و
نیگەرانییەکانی خۆی دەخاتە پال "ھیرست" و "سپوونەر". "پیتەر ھۆل"،
کە بۆ یەکەم جار شانۆنامەکە خستە سەر شانۆ، سەبارەت بە
شانۆنامەکە، دەلیت: "لەبارە سەرشتی ھونەرمانەوه". تەنانەت
"ئەنتۆنیا فراسەر"ی ھاوسەری "پینتەر" یش دەیبەستیتەوه بە
هەلومەرجی کەسینی "پینتەر" ھوہ. "فراسەر"، بەپیتی قسەکانی
"بیلینگتن"، پیتی وایه شانۆنامەکە سەردەمیک لە نائاسوودەیی و
بەدبەختیی "پینتەر"ی تیدا بەرجەستە دەبیت، کە ھاوسەرگیری
یەکمە لە ھەرەسەیناندا بوو و زۆر لە بەھرە سیاسیەکانی ئەو
دامرکێنرانەوه. بۆیە شانۆنامەکە دلپەستکەرە و بەرھەمی یەکتە نییە
دروشمیکی ھەلگرتبیت و نارەزایی بەرامبەر بەبارودۆخی جیھان
دەبریت.

لەگەڵ ئەو ھەشدا، ئەم شانۆنامەییەش، وەکو شانۆنامەکانی تری
"پینتەر" رەھەندیکی گشتی لەخۆ دەگریت ئەگەرچی لە کرۆکەوه لە
نیگەرانییەکی کەسینی ھوہ سەرچاوە دەگریت. ترس و نیگەرانییەکانی
"پینتەر" دەبیت بە ھی ئیمە. کاتیک ئەم شانۆنامەیه لە ساڵی ۱۹۹۲
لەسەر شانۆی "ئەلییدا" لە لاندەن پیشکێش کرا و "پینتەر" خۆی رۆلی
"ھیرست"ی تیدا بینی، "جۆن پیتەر" لە رۆژنامە "سەندای تایمز"دا
خەسڵتە سەیر و وریئەئاساکانی لە ھەموو کەسێک باشتر خستە پال

۱. پروانە لاپەرەکانی (۲۵۰-۲۴۴) لە

Billington, michael, Harold Pinter, faber and faber 1996.

ئەم شانۆنامەيە: "شانۆنامەكە بەردەوام لە مېشكتدايە و پەستت دەكات، چونكە قسە لەبارەي نەستەو دەكات و لەگەڵ نەست دەوێت. "سپوونەر" نەك هەر شاعيريكي پەپووتە، بگرە خودى دووهمى "هېرست"ە، دەروونىيەتى، بىرخەرەويەيەكى بىنەزاكەتى يادگارەكانىيەتى... بۆيە هەريەكەيان خەسلەتەكانى ژيانى خوێ لە ئەوى تردا دەناسىتەو. "هېرست" لەنىو مېشكددا پاشايە، پاشايەكى لووتبەرز و رووخىنەر. "سپوونەر" لەنىو پانتايى ئەو مېشكددا، ئاوارەيە، بىئارامە بەلام كۆلنەدەرە. شانۆنامەي "خاكي بى خاوهن" شىكردەوئەي ژيانىكە تىدا نوشووستىيەكى ناپەسند لە كۆل سەرکەوتن و بەختەوهرىيەكى رىكوپىك نايىتەو، خەم و خەفەتىكى كەسىنى لە هەناوى بارودۆخىكى گشتىدايە"

ديارە هەلبژاردنى ناوى كارەكتەرەكان ئەم بەيەكتەربەستەوويەي "هېرست" و "سپوونەر" لە ديوى ناووەدا بەهېزتر دەكات. هەر چوار ناووەكە ناوى ياريزانەكانى كريكىتن، كە پيش ۱۹۱۴ بەناويانگ بوون. "جورج هېرست" ياريزانىكى در و شەرانىي كريكىت بوو لە "يۆركشايەر" و "ئار. ئىچ. سپوونەر" يش ياريزانىكى كريكىت بوو لە "لانكشايەر". لە "پيشبىركىي گولەكان"، كە برىتى بوو لە ياربيەكانى كريكىت لە نيوان يانەي "يۆركشايەر"، كە دروشمىيان گولكى سىي و يانەي "لانكشايەر"، كە دروشمىيان گولكى سوور بوو، دوو نەييارى يەكتەر بوون و ناووەكانىيان بەيەكتەر بەسترا بوو. لە كاتىكدا "پىنتەر" دەلپت، ئەو نەيوستووە كارەكتەرەكانى ئەم شانۆنامەيە دەقاو دەق

هاوشيوه‌ی هاوتاکانیا بن، به لام هه‌لبژاردنی ناوه‌کانیا ن له‌خۆرا نه‌بووه. یادگارەکانی "سەردەمی زێرین"، که به‌جەنگی جیهانیی یه‌که‌مه‌وه کۆتاییی پێ هات، دەورووژینیت، هه‌روه‌ها ئه‌و پێوه‌ندییه شاراو‌هیه‌ی نیوان "سپوونه‌ر" و "هیرست" دوویات ده‌کاته‌وه.

ئهم وینه‌یه‌ی "هیرست" و "سپوونه‌ر"، که له‌لایه‌که‌وه جیاوازن و له‌لایه‌کی تره‌وه له‌سه‌ر یه‌که به‌ندن، کلیلیکی گرینگه بۆ مانا و پیکهاته‌ی شانۆنامه‌که. خالی سهرنج راکیش له شانۆنامه‌که‌دا دیوه پێچه‌وانه‌کانیه‌تی. له سه‌ریکه‌وه شانۆنامه‌یه‌کی وشکه و مرۆف په‌ست ده‌کات، له سه‌ریکی تریشه‌وه پانتایییه‌که له قۆشمه‌چیتیی له‌خۆ ده‌گریت. له سه‌ریکه‌وه هه‌ست و سوۆزیکیی له‌ریکنامیز له‌خۆ ده‌گریت و له سه‌ریکی تریشه‌وه پیکه‌نین ده‌ورووژینیت. "پیتەر هۆل"، که شانۆنامه‌که‌ی ده‌ره‌ینا، دان به‌وه‌دا ده‌نیت، که هه‌ستی کردووه شانۆنامه‌که به‌راستی له‌بارهی جه‌مسره جیاوازه‌کانه: بلیمه‌تی له به‌رامبه‌ر که‌موکورتی له به‌هره، سه‌رکه‌وتن له به‌رامبه‌ر نوشوستی، سه‌رخۆشی له به‌رامبه‌ر هیمنی و هۆش له‌سه‌رخۆبوون، ریکوپیکیی له به‌رامبه‌ر په‌رپووتی، توندوتیژی له به‌رامبه‌ر نه‌رمونیانی، بینه‌زاکه‌تی له به‌رامبه‌ر زمانلووسی، چه‌قبه‌ستن له به‌رامبه‌ر گۆران، رابردوو له به‌رامبه‌ر ئیستا، بیره‌وه‌ری له به‌رامبه‌ر واقیع... تاد. به‌لام ئهم جه‌مسره جیاوازانه به‌رده‌وام له‌سه‌ر یه‌کتر ده‌ژین وه‌ک ئه‌وه‌ی "پینته‌ر" بیه‌ویت بلیت کاتی ئیمه به‌ره‌به‌ره به‌ره‌و مه‌رگ دای ده‌کیشین، هاوکات باشتر له‌وه ده‌گه‌ین، که ژیا ن چۆن بووه و چۆن ده‌بیت. "جۆن بوش" له نووسینیکدا له کۆواری "درامای مۆدێرن - Modern Drama" مشتومر له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کات، که شانۆنامه‌که له‌بارهی دۆخیکیی چه‌قبه‌ستووه‌وه وه‌ک دواين باری له جوولّه خستن: کاتی "سپوونه‌ر" هیچ گۆرانیک

ناھىننېتە دى، كاتى ھىچ بەرەوپېشىشەۋەچۈننىك لە كارەكتەر و لە دۆخەكەدا جىبەجى نايىت. خۇئەگەر ئەمە راست بىت، ديارە "خاكى بى خاۋەن" بە شانۇنامەيەكى وشك و مردوو ۋەسەف دەكرىت، بەلام ئەۋەى وزە و تىن و تەكان دەبەخشىتە شانۇنامەكە ئەو گۆرپىنە بەردەۋامەى نىۋان جەمسەرە دژەكانى پەككەۋتن و چالاكبوون، ھەروھە خۇراگرى و خۇبەدەستەۋەدانە. ھەۋلەكانى "سپوونەر" بۇ بەگەرخستەنەۋەى خەيالى داھىنەرانەى "ھىرست" لە دوا ساتەكانى ژيانىدا ناكۆكە لەگەل ئەو زانىارىيەى، كە ئىمە لە خاكىكى بى خاۋەن يا دۆخىكى ئالۇزداين، كە بە تارىكى ئابلووقە دراۋە. ئەمەيە گور و تىن دەدات بە شانۇنامەكە. كلىلى ئەم شانۇنامەيەى "پىنتەر" جەمسەرە دژەكان و ھىلە ھاوتەرىبەكانە. مرؤف ھەر لە سەرەتاي شانۇنامەكەدا تىبىنى ئەۋە دەكات. "ھىرست" زور پۇشتەيە، زرنگە، نەبزۆكە. "سپوونەر" دەستەجلىكى زور شر و پەرىپوتى پۇشيوە، زوربلىيە، بى ئوقرە و بى ئارامە، بەلام لە پشت ئەم جياۋازىيانەدا ھەندىك خالى ھاۋبەش ھەن. "سپوونەر" لە "ھىرست" دەپرسىت: "ئاخۇ تۆ ھەردەم كاتى خۇت لە "ھامپستىد گىت" بەسەر دەبەيت؟" پاشان "ھىرست" پرسىار لە "سپوونەر" دەكات: "پىم بلى... تۆ جاروبار بە دەۋرۋەرى كۆشكى جاك سترۇدا^۲ دەچىت؟" "ھىرست"، كە زور لە دۆخە كوشندەكە بەئاگايە، لە دەروونەۋە ھەست دەكات زور پىۋىستى بە ھاۋرپىيەتتەك ھەيە، كە مايەى دلدانەۋە بىت: دوو كووپ لەسەر پەفكەكە دانراون و "ھىرست" خۇى بانگەھىشتىنى "سپوونەر" دەكات بۇ مالىۋە. لە ھەمان كاتدا "سپوونەر"، كە پەرىشانە بەرانبەر بە

۲. "كۆشكى جاك سترۇ" يەككە لە مەيخانە مېژوۋىيى ۋە بەناۋبانگەكان لە "ھامپستىد ھىت" لە لەندەن.

خواردنه وهكەى "هیرست" ، به دهسته پاچهییی خوئی و یادگارەکانی له گەڵ ژنهكەى، ئەوه پيشان دەدات، كه به رادهیهكى زۆر پيويستی به هاورییه تی ههیه. بۆیه، "سپوونەر" له يهك كاتدا بۆ "هیرست" ده بێت به "خودی دووهم" ههروهها بهی توانا شاراوویهی، كه له دۆخه ئالۆزهكه رزگاری دهكات. بۆیه پيی دهلیت: "رێگه م پيی بده با بيم به به له مه وانه، چونكه ئیمه هه ر كاتیک، كه باسی رووبار دهكەین، ئەوا باسی شوپنیکى سارد و شیدار دهكەین. به واتایهكى تر، هه رگیز به سووكییه وه له وهسته مه روانه بۆ یارمه تیدانی تۆ درێژ دهكریت، به تایبه تی ئەگه ر سروشتیکى دهگمهن و نایابى هه بوو"

"بیلینگتن" پيی وایه "پینته ر" لیره دا ئاماژه به "چارۆن" واته به له مه وانه كەى شاعیری رۆمانی كۆن "فیرگیل" دهكات، كه له داستانە شیعرییه كەى "Aeneid" ، كه به عه ره بی "الانیازه" ی پيی ده لێن، هاتوه. ئەو به له مه وانه، پالەوانه كوړ و كچه كان، به به له مه كەى خوئی ده گوازیته وه بۆ "ئەلیسیه م"، كه به پيی میتۆلۆجیای گریكى دواين ئارامگه ی رۆحی پالەوانه كانه.

وهكو گوتمان، شانۆنامه كه له سه ر بنچینه ی دیوه هاوته ریه كان و پچه وانه كان دارپژراوه. "پینته ر" هه ر له گەڵ ده ركه وتنی "فۆسته ر" و "بریگز" جوړیک له مملانی له نیوان دنیاى ئەم دوو كه سه و دنیاى "سپوونەر" پيشان دەدات. "سپوونەر" سه ير دهكات "هیرست" به سكه خشكى به ره و ده رگه كه ده چیت. ده يكاته وه و هه ر به سكه خشکیوه ده رواته ده ره وه. دواى كه ميك بیدهنگی ده لیت: "من پيشتر ئەمه م زانیوه، له سه ر سكه و عه رزه كه وه، له ده رگه بچيته ده ره وه". "فۆسته ر" هه ر له گەڵ هاتنه ژوو ره وهیدا شیوازیکی سه ركيشانه له ئاخوتن پيشان دەدات و ده لیت:

"ئەو چى دەخۆيتەو؟ بەخوئا من تىنوومە، چۆنیت؟ لە تىنوويتىيدا
وشك ھەلگەراوم"

"سپوونەر" شاعىرىكى تەلەكەباز و پەپووتە و خەسلەتتىكى لاوازى
تايبەت بە ئەدەبى گەرەككى لەندەن، ھەروەھا ھەرەتى گەنجىتىي
سالانى چلەكان و پەنجاكانى ئەو گەرەكەى لە ھەناوى خۆيدا
ھەلگرتووە. دوو خزمەتكارەكە، دەسلەلات و روونى لە ھەلوئىست و
شارەزايىيەكى كالفامانەى تازە پياكەوتووەك دەرووژىن، كە دلى بە
دنياى ئەو زەوق و سەلىقەيە خۆشە، كە وەكو مىرات بۆى ماوئەتەو.
"فۆستەر" لە يەككىك لە حىوارە ھەرە سەير و قۆشمەكانيدا دەلئیت:
"دنياى جلوبەرگى ئاورىشمە، دنياى مۆزلىنە* . دنياى رىكخستنى
گولەكانە، دنياى كتئبەكانى ھونەرى چىشت لىنانە لە سەدەى ھەژدەم.
ھىچ پىوھندىيەكى بە چىس و نوقلەسىوھە** نىيە. دنياى شىرى ناو
بانيووى خۆشتنە. دنياى زەنگى پەتدار*** . دنياى رىكخستنى شتەكانە"
راستى، شەرى نىوان "سپوونەر" و دوو خزمەتكارەكە، واتە
"فۆستەر" و "برىگز" لە پىناوى دەسلەلاتدا بە درىژايىي شانۆنامەكە
شتىكى روونە، بەلام "پىنتەر"، بەپىچەوانەى شانۆنامەكانى پىشتىرى،

* مۆزلىن يان نۆرگاندى وەك لە تىكستەكەدا ھاتووە، برىتییە لە قوماشتىكى لۆكەى
تەنكى گرانبەھا.

** مەبەست لە نوقلەسىو، كە بە ئىنگلىزىيەكە toffeeapple يان candied apple
ئەو سىوھىيە، كە بە نوقل و شىرىنى دادەپۆشريت و دارىكى بچووكى تى
دەئاخىرىت بۆ ئەوھى مرؤف بە ئاسانى بيخوات.

*** مەبەست لە زەنگى پەتدار، ئەو زەنگەيە، كە بە پەتتەكەو بەستراوھ و بە
راكتىشانىيەوھ زەنگەكە لى دەدرا. جاران لە مائە گەورەكان بۆ كۆكردنەوھى
خزمەتكارەكان بەكار دەھات.

خهسله تیکي درنده بی ناخاته پال ئەم ململانیه، بگره به شیوهیه که به ریوهی دهبات، که تا رادهیهک شاراوویه و به ئاستهه ههستی پی دهکریت. له کوتایی بهشی یه که مدا، دوا ی ئهوهی "بریگز" "هیست" دهبات بۆ لای ده رگه که و له ویشه وه بۆ دهروه، "فۆسته ر" له رهفتاریکی هیمنی سادیانه دا دهوره وه ره که دهخاته ژیر باریکی تهواو تاریکه وه و گلۆپه کان دهکوژینیه وه. بهشی دووه می شانۆنامه که، که به یانی ریژی دواتره، به شه ری مشک و پشیله ئاسای نیوان "سپوونه ر" و "بریگز" دهست پی دهکات. "سپوونه ر" خۆی وه کو که سیکی بیباک و لووتبه رز ده رده خات کاتی ده لیت: "خواردن؟ دهستم پی نه که وتوو". دوا ی ئهوهی "بریگز" رای ده گه یه نیت، که راویژکاری دارایی ده رنه که وتوو، چونکه که وتوو ته ناو ته نگژه یه کی دارایی گه وه، ئیتر دهست به قسه کردن دهکات له باره ی سیسته میکی ئالۆزی شه قامه کانی یه کسه ره، که بۆ مروّف ئاسان بوو بچیه ناوی. به لام ته نیا کیشه که ی ئه وه بوو، کاتیک ده چوو یته ناو سیسته مه که، نه تده توانی لی بیته دهروه. "بریگز" به وردی باسی ئالۆزی ئه و سیسته مه دهکات هه ر بۆ ئه وهی بۆ "سپوونه ر" بیسه لیت، که سه ره رای کالفامی خۆیه وه، مروّفیکه له نه ییبه ئالۆزه کانی ژیان دهگات. له روانگه ی پراکتیکی تایبهت به ته کنیکی شانۆی ده شیت باسکردنه که هه ولتیک بیت بۆ به سه ربردی کاتی سه ر شانۆ، له ماوه ی خه ری کبوونی "سپوونه ر" به خواردنی به یانی.

خه یالی داهینه رانه ی "پینته ر" له بنچینه دا له سه ر دوو جه مسه ری دارپژراوه به و پدیه ی ناوه رۆکی گشت به ره مه کانی "پینته ر" جه مسه ریکی خۆنواندنه و ئه وه که ی تریشی ریالیزمه، جه مسه ریکی پیکه نینه و ئه وه ی تریشی جیدییه ته. ئەم به یه کدا کردن و تیکه لاوبوونه

لەم شانۆنامەیدا بە روونی بەدی دەکریت. کاتی "هیرست" لە بەیانییە درەوشاوە و خۆرەتاوەکەى رۆژى دواتر بە گورجوگۆلییەو بە ناوی "چارلز" ھوہ سلاو لە "سپوونەر" دەکات: "چارلز، کارێکی چاکت کرد سەردانت کردین." ئیتر دەکەوێتە ناو گەمەى یادگارییەکان لەبارەى رۆژگارى دلداری و جووتبوونەوہ لە "ئۆکسفۆرد". گەمەکەیش رەھەندیکی کێبەرکی لەخۆ دەگریت تیدا ناوہ راستەقینەکان وەکو بەلگەیکە بۆ بردنەوہ بەکار دین و "سپوونەر" ناپاکییە سیکیسییە گومان لیکراوەکانى "هیرست" یەک یەک دەخاتە روو: "ئەوہیشت بیر بێنمەوہ، کە "مۆریال بلاکوود" و "دوورین بوسبى" تا ئیستاش لەو زۆلم و زۆرلیکردنە سیکیسییە نابەجى و فەوتینەرە بەھۆش نەھاتوونەتەوہ و خۆیان نەگرتووەتەوہ؟ ئەدى ئەوہیشت بیر بێنمەوہ، کە ھاورییەتى و بەرھەتاریت لەگەڵ "جیۆفرى رامسدىن" لە ئۆکسفۆرد بوو بەبابەتى قسەوباس لە کۆلیجى "بالیۆل" و "کریست چیرچ"؟

گەمەکە ئەوہیش پێشان دەدات، کە "سپوونەر" زۆر زیرەکانە چرکەساتەکان دەدۆزیتەوہ، چونکە لە چوارچێوہى ئەم کێبەرکییە لەبارەى ئەو رابردووە خەیاڵییەدا ھەول دەدات شوینپى خۆى لە ئیستای "هیرست" مسۆگەر بکات و لە بەرانبەر ژياندا وریای بکاتەوہ، بەلام لەسەر ئاستیکى فراوانترى جیھانیدا، ئەوہ دەگەییەت، کە ئیمە یادگارییەکانى رابردوومان بە ئاراستەییەکدا دەبەین وەکو "ھۆیکە بۆ خۆپاراستن لە نیگەرانى و نائاسوودەییەکانمان.

لە سەرئیکى ترەوہ، لە نێوان نەیارەکانیشدا جۆریک لە ھاوتەریبى ھەییە: "سپوونەر" باسى ئەزموونى خۆى دەکات لە "ئەمستردام". ئەو کاتەى لە دەرەوہى کافتریایەکی کەنار رووباریکدا دانیشتبوو و بریاری دا وینەى ئەو شتانە بکیشیت، کە دەیانینیت لە "رووبارەکە، مندالەکە،

شاگردەكە، ماسیگرەكە، عاشقەكان، ماسییهكە، پشتی دیمەنەكە، سیبەرەكە، ھەرۆھا پیاوھكەیی بەر میژەكەیی تر" و ناوی بنیت "فیکەکیش". "سپوونەر" لە ریگەیی باسکردنی ئەم ئەزموونەو دەیهوویت بیسەلمینیت، كە مرۆفیکی شارەزا و دنیا دیدە و كولتووریکی ئەوروپاییانەیی ھەییە. ئەمەیش بکات بە چەكێك بۆ خووسەپاندن بەسەر خزمەتکارەكاندا. لە بەرامبەر ئەمەیشدا، ھەر كەمێك دواي ئەمە، "فۆستەر" باسی ئەزموونی خووی دەكات لە رۆھەلات كاتی "پیرەمیردیکی سوالكەری پیس و پەلۆخ و رووت و قووت" ئەو پارە ئاسنەیی گرتەو، كە "فۆستەر" بۆی ھەلدابوو، ئینجا ھەلی دایەو و "فۆستەر" یش بۆ بیرکردنەو و بیستی بیگریتەو، بەلام پارە لەعنەتیەكە لە ھەوادا ون بوو. ئەگەرچی "سپوونەر" ھیندە بایەخ بەم رووداوە نادات و بە "نموونەیی ساختەچیتییەکی رۆھەلات" ی دەزانیت، بەلام وەك باسکردنی رووداوەكەیی "ئەمستردام"، ئەمەیش بۆ ساتیک بزاو تە گشتییەكە دەوستانییت. دیارە مرۆف بە درێزایی شانۆنامەكە ھەست دەكات، كە رابردوو لە ریگەیی زنجیرەھەك وینەیی كورت و كەمخایەن یان ھەندیک چركەساتی سەرنج راکیش ئامادەبوونی ھەییە و بزاو تی گشتیی رووداوە سەرەكییەكە دەوستانییت. "ھیرست" خویشی ئەو كاتەیی "سپوونەر" پێی دەلێت دەیهوویت ببیت بەھاواری، لە وەلامدا دەلێت: "ھاواری راستەقینەكانم لە ئەلبوومەكەمەو ھەسەری من دەكەن. من دنیا ی خووم ھەبوو. دنیا ی خووم ھەییە. وا تێ مەكە، ئیستا لە دەستم چوو، بۆیە گالتەم پێی دیت. لێی بەگومانم. گومان لە راستیتیبوونی دەكەم. نا، ئیمە لەبارەیی گەنجیتیی منەو قسە دەكەین، كە جیم ناھیتیت. نەخیر... دنیا یەكی بۆ كەموكوری بوو، خەلكەكەیی ناویشی توندوتۆڵ

و به‌هیز بوون، له کاتیکدا... به رووناکى ده‌گۆرا، له کاتیکدا
هه‌ستیار بوو... به‌رانبه‌ر به‌هه‌موو گۆرانیک له رووناکى .

له کاتیکدا هه‌ریه‌ک له "سپوونه‌ر" و "هیرست" چرکه‌ساتى سه‌رنج
پاکیش له رابردوو دیننه پیشه‌وه، "هیرست" له پینگه‌ی ده‌موچاو و
ره‌فتاره‌کانه‌وه، که به کامیرا گیراوه، ئەم کاره ده‌کات. به‌لام سه‌ره‌رای
جیاوازی شیواز و روخساره‌کان، هه‌ر سی کاره‌کته‌ره‌کان تینووی
رابردوویه‌کی ئاسووده و دیاریکراون وه‌ک فۆرمیک بۆ خو‌پاراستن له
په‌رته‌وازه‌یی و پچرپچیری زه‌مه‌نى ئیستا .

ئەم شانۆنامه‌یه‌ یه‌که‌م جار له ۱۹۷۵ / ۴ / ۲۳ له هۆلى شانۆی
نه‌ته‌وه‌یی له لهنده‌ن نه‌مایش کراوه به‌ به‌شداریی ئەم ئەه‌کته‌ره
ناسراوانه: رۆلف ریچاردسن هیرست

جۆن گیلگود سپوونه‌ر
مایکل فیست فۆسته‌ر
تیریس ریگی بریگز

دیزاین: جۆن بی‌ری

ریژیسۆر: پیتەر هۆل

سەرنجىك لەبارەى ناونىشانى ئەم شانۆنامەيەو: No' man's' land
ناونىشانى ئەم شانۆنامەيە بە ئىنگلىزى. ئەم ناونىشانە لە بارى
زمانەو دەستەواژەيەكى سەربەخۆيە و بەپىي فەرەنگى Cam-
bridge Dictionary of American English مانا كەى برىتتییە لە
دۆخىك يا بوارىك لە چالاكى، كە هېچ پرهنسىپىكى ياسايىي نىيە و
هېچ كەسىك تىي ناگات يا كۆنترۆلى ناكات، چونكە تايبەت نىيە بە
هېچ لايەك.

فەرەنگى Webster's New World Dictionary ماناى ئەم
دەستەواژەيەى بەم شىوہيە لىك داوہتەو: *پارچە خاكىك، كە
چۆلەوانىيە و هېچ كەس و لايەنىك تاپۆى ياسايىي بەسەردا نىيە.
(واتە خاوەنكەى ديار نىيە)

* ئەو پارچە خاكەيە لە گۆرەپانى جەنگ، كە دەكەوتتە نىوان ھەردوو
بەرەى شەركەرەوہ.

* برىتتییە لە بوارىكى نادىارى كاركردن، دەسەلاتدارى، كاروبارى
ئالۆز... تاد.

"پىنتەر" لەم شانۆنامەيەدا ئەم دەستەواژەيە بە ماناى پارچە خاكەكە
بەكار دىنئىت بەلام بە كىنايە وەك ئاماژەيەك بۆ دۆخىكى ئالۆز. بۆيە
منىش ناونىشانى "خاكى بى خاوەن" م ھەلبىزارد.

"وەرگىر"

کاره کتیره کان: هیږست پیاوټکه تهمه نی له شهسته کانه

سپوونه پیاوټکه تهمه نی له شهسته کانه

فۆسته پیاوټکه تهمه نی له سیه کانه

بریگز پیاوټکه تهمه نی له چله کانه

ژوریکي گهوره له خانوویهک له باکوری روئاوای لهندهن. هموو کهلوپه لیکي تیدایه به زیاده وه. کورسییه کی توکمه و رحهت و پشتراست، "هیږست" له سه ری دانیشتووه. له ناو دیواریک، چهند ده لاقیه که دروست کراوه بو په رتووک و جوړان دانه گوژه و دیزه ی تیدایه، په رتووکه کانی راگرتووه. له ناویاندا دوو کوپی قورس و گهوره هیه. وینه ی دهموچاویان له سه ر کراوه.

په نجه رهکان به په رده ی نه ستور داپوشراون.

له ناوه راستی ژورره که کونه دو لاییک هیه، سه ره که ی ته خته به ردیکی مه پمه رپه، ته خته ی پشته که ی مسه و ره فکه کانی کراوه ن. له سه ر ره فکه کان چهن دان بوتلی جوړه و جوړ دانراوه: بیره، نارهق، شه راب... تاد.

بەشى يەكەم

" ھاوينە . شەوہ "

سپوونەر: " لە ناوہراستی ژوورەکە لەسەر پى وەستاوہ . دەستەجلیکی
زۆر شر و پەریووتى پۆشیوہ لەگەل کراسیکی رەش، کە رەنگی
کال بووہتەوہ . بۆینباغیکی لۆچاویى خالخالى بەستووہ "
ھیرست: " لە دۆلابەکەوہ ویسکی تى دەکات . زۆر پۆشتەیہ . چاکەتیکی
خاکیی سپۆرت و پانتۆلیکی ریکوپیکی لەبەردایہ "

وہک چۆنہ ، ھەر ئاوا بییت؟

سپوونەر: بەلى، بەئەرك نەبییت، با ھەروا بییت، ریک وەک چۆنہ ، ھەر
ئاوا بییت؟

ھیرست: " پیکە ویسکییەکەى بۆ دینیت "

سپوونەر: سوپاستان دەکەم . دەستتان خۆش . بەراستی لوتفتان ھەیہ .

ھیرست: " فۆدکا بۆ خۆى تى دەکات "

نۆشتان بییت .

سپوونەر: نۆشى گیانت بییت .

" دەخۆنەوہ . سپوونەر فر لى دەدات "

" ھیرست فۆدگاکە بە یەكجار ھەلدەقوریتینیت . پەرداخەكە پى
دەكاتەوہ . دەچیتە لای کورسییەكە و دادەنیشیت . سپوونەر
پەرداخەكەى خۆى بەتال دەکات "

ھېرىست: تىكايە، فەرموو بىخۆرەوہ.

سپوونەر: لوتفېكى زۆرتان ھەيە.

"دەچپىتە لاي دۆلابەكە و تى دەكات. دەگەر پىتەوہ"

بەھىوای تەندروستىيەكى باش.

"دەخواتەوہ"

ئەو كاتەي گەيشتمە بەردەرگە، باسى چىم دەکرد؟

ھېرىست: ئەھا... با بىرم بکەوئتەوہ.

سپوونەر: ئا! باسى ھىزم دەکرد. بىرت ھاتەوہ؟

ھېرىست: بەلى، ھىز.

سپوونەر: بەلى، بزانه، من ويستم بلىم، ھەندىك خەلك ھەن لە

پوالەتدا وا دەردەكەون، كە بەھىزن. بىرۆكەكەيان سەبارەت

بەوہى ھىز لە چى پىك دىت، بىرۆكەيەكى بەھىزە، بەلام ئەوانە

تەنيا بىرۆكەكەيان ھەيە نەك ھەقىقەتەكە. ئەوہى ئەوان ھەيانە

ھىز نىيە، بگرە شارەزايىيە. ئەوان برەو بە شتىك دەدەن و

لەسەريدا بەردەوام دەبن، كە لە بنچىنەدا بە پۆزلىدان دادەنرئىت

و جارجار سەر دەگرئىت. ئەم پۆزلىدانە بەسەر مرۆقى زىرەك و

تىگەيشتوو نابوورئىت و خىرا ھەست بەبىھىزىيە ھەلوئىستەكە

دەكات. من پياويكى ئاوام.

ھېرىست: مەبەستت ئەوہى دوايىيە؟

سپوونەر: بەلى يەككىك لەوانەى دوايى، پياويكى ھوشيار و تىگەيشتوو.

نەك يەككىك لەوانەى پىشتر، نا، نەخىر، بە ھىچ شىوہيەك،

لەژىر ھىچ ھەلومەرچىكدا يەككىك نىم لەوان.

"وچانیکی کورت"

ریگه م پی بدن بلیم، ئیوه ئهوپه پری لوتفتان هه بوو، که بانگتان کردم بۆ ژووره وه. به راستی ئیوه یهک پارچه مهرحمهت و لوتفن. رهنگه ئیوه ههردهم له ئینگلتهرا و له "هامپستید" ئه و لوتف و مهرحمهت تان هه بیت، بۆ ههتا ههتایه.

"چاویک بهملا و بهولای ژووره که دا دهگیریت"

ژووریکه چهنده قهشهنگ و سهرنج راکیشه. من لیره دا ههست به ئاسوودهیی دهکه م. له هه موو مهترسییه که وه دوورم. به لام تکات لی دهکه م مهترسه. زۆر نامینمه وه. من هه رگیز له گه ل خه لک زۆر نامینمه وه. ئه وان هه ز ناکه ن. ئه مهش بۆ من مهسه له یهکی دلخۆشکه ره. با پیت بلیم، ته نیا ئاسووده ییی من، هه سانه وه و دلدانه وه ی راسته قینه ی من، له و پالپشتیکردنه وه سه رچاوه دهگیریت، که له هه موو جوړه خه لکیکه وه به دهستی دینم، ئه وان هه ی له باری ئاسایییه وه که مهترخه م و بی دهریه ستن و ئه وان ههش، که به پیچه وان هه ن. ئه مه دلنیام دهکات، که من، وهک چۆن خۆیشم هه ر ئاوا خۆم دهبینم، که سیکی قایم و واقیعی م. ئه وه ی پیشانی بدات، که منی به دلله و هه وه سی پیم دیت یان به رانه ر به من هاوسۆز و به خشنده بیت، هه ر شتیک به راستی ئامانجی مهیل و خۆشه و یستی من بیت، ئه وپه پری مهترسی له دهر ووندا دروست دهکات. خۆشه ختانه ئه م مهترسییه دووره.

"وچانیکی"

من به بی سلهمینه وه، به وپه پری راستگویی قسه تان له گه ل دهکه م، چونکه به ئاشکرا دیاره، ئیوه پیاویکی که مدوون.

ئەمەيش شتىكى چاكە، سەبارەت بەۋەى بۆ من كەسىكى
نەناسن و ھەروھەا لەبەرئەۋەى ئىۋە خۆتان بەراستى خودى
مەرحەمەت و لوتفن.

"وچانكى كورت"

پىم بلى، تۆ ھەردەم كاتى خۆت لە "ھامپستىد گىث" بەسەر
دەبەيت؟

ھىرست: نەخىر.

سپوونەر: بەلام لە گەشتەكانتدا بەمسەر و بەوسەردا... ئەگەرچى
كەمن... لە گەشتەكانتدا... بە دەگمەن پىشبينى ئەۋە دەكەيت،
توۋشى كەسىكى ۋەك من بىت. دەشىت توۋش بىت؟

ھىرست: زۆر كەم.

سپوونەر: من، خۆم، ھەردەم لە "ھامپستىد گىث" دەگەرپىم و
دەسوورپىمەۋە، چاۋەرۋانى ھىچ شتىك ناكەم. زۆر پىر بوۋمە و
بەكەلكى ھىچ جۆرە چاۋەرۋانىيەك نايەم. رايەكەم پەسند
دەكەيت؟

ھىرست: بەلى.

سپوونەر: ئەگەر يەككىك ھەبوۋبىت، تەلە و داۋ بوۋە، بەلام ھەلبەت من
زۆر جار بە دزىيەۋە لە پشت چل و چىۋدا خۆم مەلاس داۋە و
سەيرم كىردوۋە. جارىكىان كاپرايەكى قسەخۆش ناۋى نام
چاۋحىزى ناۋ چل و چىۋان. ۋابزانم قۆرتىن قسە بوۋ.

ھىرست: زۆر بىمانايە.

سپوونەر: بە خوا راست دەكەيت.

"وچانكى كورت"

هیرست: جینگهی سه رسامیه.

سپوونه: قسه که ی زور زور راسته. هر زمانه ئینگلیزیه که مان ماوه.

ئهی نابی بیپاریزین؟ پرسیاره که ی من ئه وهیه.

هیرست: مه به ستت ئه وهیه بیرسیت، رزگار کردنه که ده وه ستیتته سهر چی؟

سپوونه: که ی یا زور.

هیرست: رزگار کردنه که پیویسته بکه ویتته سهر تو.

سپوونه: ئه م قسه یه ی تو لوتفیکی یه کجار ده گمه ن و بیوینه یه. رهنگه

له سهر توش بیت هر چه نده من هیشتا به لگهی ته واوم لا نییه

قسه ی له سهر بکه م.

"وچانیکی کورت"

هیرست: مه به ستت ئه وهیه له به ره وه ی من که م قسه م کردووه؟

سپوونه: تو مروفتیکی بیده نگیت. ئه مه شتیکی ئاسووده گه پیینه.

ده توانیت بیه یینیتته پیش چاوت، دوو که س له ئیمه وه کو من

چه نه بازی بکه ن؟ که س له گه لیاندا هه لئناکات.

"وچانیکی کورت"

به راست، سه باره ت به دزی سه یرکردنه وه، من به راستی هه ست

ده که م، ئه رکی سه شانمه شتیک روون بکه مه وه. من به دزیه وه

سه یری ده ستبازی و جووتبوونی خه لک ناکه م. ئه مه شتیکه و

به سهر چووه. تی گه یشتیت؟ هه ر کاتیک، با بلیم به ریککه وت،

نیگای چاوه کانم، بچه قیتته سهر جووتبوونیکه هه وه سبزوین،

ماوه که ی چه نده دریش بیت، ده زانم ته نیا سپینه ی چاوه کانم

هینده له یه کتر نزیک ده بنه وه، نه وسنم ده که ن. دووریه که

گونجاو نییه. کاتی تۆش ناتوانیت دوورییه کی گونجاو له نیوان خۆت و خه لکی تر رابگریت، کاتی چیی تر ناتوانیت پیوهندییه کی تهواو، پیوهست به مهسه له که وه، به چاکی رابگریت، گه مه که نه وهنده ناهینیت تا بیکهیت. بۆیه له بییری بکه و بیرت نه چیت، که نه وهی ناچار ده بیت له مه و دای بیناییتدا رای بگریت، بۆشایییه، بۆشایی مانگه شهو، بۆشایییه کی زۆر و دوور و دریژ.

هیرست: تۆ پشتنه ستوور به نه زمونیکی زۆره وه نه م قسانه ده کهیت.
سپوونه: بۆ من بایه خی نییه. نه زمون شتیکی بی بایه خه. هه موو که سیک هه یه تی و درۆده له سه ی تیدا ده کات. من مه سه له ی نه زمون بۆ راقه که ره سایکۆلۆجییه کان، بۆ دنیای شهیتانییون به جی دیلّم. من خۆم ده توانم هه ر قسه و قسه لۆکیک، که تۆ مه به ستت بیت له نه زموندا بیکه م بۆ نه وهی له گه ل هه ز و ئاره زووی تۆ یا هی من بگونجیت. گه مه ی مندالانه، له م رۆژگارهدا ویژدان نه ماوه. من شاعیرم. هه ز له و شوینه ده که م، که هه میشه تیدا ناماده م و چالاکم.
هیرست: "هه لده ستیته سه ری. ده چیته لای دۆلابه که و قۆدگا تی ده کات"

سپوونه: پیت وایه من زیاده رۆییم کردووه؟

هیرست: من پیشینی ده که م تۆ له وه زیاتر زیاده رۆیی بکهیت.

سپوونه: به راست؟ تۆ مه به ستت نه وهیه، که هه ز له من نا کهیت؟ هیوادارم وا نه بیت.

هیرست: نا، نه خیر، هه رگیز.

سپوونەر: سوپاسی جوامیری و رهوشتبهرزیتان دهکهم. دلم بق ساتیک داخوریا.

هیرست: "په ردهی په نجرهکان لاده دات. سهیریکی دهره وه دهکات. ئینجا په ردهکان بهر دده دات. هر له سهر پی وستاوه"

سپوونەر: به لام سه ره رای ئەمهیش تو راست ده لئیت. سه لیکه یه کی راست و دروستت هه یه. رهنکه من به زیاتر له ریگه یه ک، زیاده رووی بکه م. ده توانم پیش بکه وم، خو م بپاریزم و بهرگری له خو م بکه م، به په له بهرگی یه ده گ بپوشم، هیزی سه ربازی بانگ بکه م، کرۆکی پاشه کشه که ی "فۆن کلايست" ^۱ جیبه جی بکه م (که زیره کانه ترین و وردترین پاشه کشه بوو له رووی ریکوپیکیه وه تا ئیستا مروّف زانیبیتی) بیان ده ست له هه موو شتیک هه لگرم به پیتی ئەو زانیارییه ی، که ده لئیت ئەگه ر دل به راده یه ک پر بیت له خو شی، که له سه ری برژیت، ئیتر خو شی تیدا هه لئاگیریت. ئەو شته ی من ده مه وی پنداگری له سه ر بکه م، ئەگه ر گویت لی نه بووه، ئەوه یه، که من مروّفیکی ئازادم.

هیرست: "پیکیکی تر فۆدگا بق خو ی تی دهکات و دهیخوا ته وه. په رداخه که داده نیته وه و له سه ره خو بق لای کورسییه که ی ده چیت و داده نیشیت"

ماوه یه کی زۆره که سیکي ئازادمان له م ماله نه بینیه وه؟

سپوونەر: ئیمه؟

هیرست: من.

سپوونەر: بق یه کیکي تر هه یه؟

۱. "فۆن کلايست" (۱۸۸۱-۱۹۴۵) فه رمانده یه کی ئەلمانی بوو له جهنگی جیهانی دوهم. له بواری سه ربازی و تاکتیکي جهنگدا زۆر لیهاتوو بووه.

ھېرىست: يەككى تىرى چى؟

سىپوونەر: خەلك، كەسىك.

ھېرىست: چ كەسىك؟

سىپوونەر: دوو كوپى گەورە لەسەر رەفكەكە ھەيە.

ھېرىست: ھى دووھم بۆ تۆيە.

سىپوونەر: ئەدى ھى يەكەم؟

ھېرىست: ھەز دەكەيت بەكارى بېنىت؟ ھەز لە ھەندىك خواردەنەوى

سووك دەكەيت؟

سىپوونەر: ئەو شتىكى بىقەيە. من ھەر لەسەر ويسكىيەكەى تۆ

بەردەوام دەبم.

ھېرىست: فەرموو.

سىپوونەر: سوپاس.

"دەچىتە لاي دۆلابەكە"

ھېرىست: ئەگەر ھەز بەكەيت، لەگەل تۆ ويسكى دەخۆمەوہ.

سىپوونەر: بەخۆشحاللىيەوہ. ئەدى تۆ قۇدگات نەدەخواردەوہ؟

ھېرىست: خۆشحال دەبم ئەگەر لەگەل تۆ ويسكى بخۆمەوہ.

سىپوونەر: "ويسكى تى دەكات"

چۆن دەيلىيت، با ھەر وا بېت، وا نىيە؟

ھېرىست: نۆھ، زۆر راستە. با وا بېت.

سىپوونەر: "پىكەكە بۆ ھېرىست دېنىت"

نۆشتان بېت.

ھېرىست: ئىوہش.

"دەخۆنەوہ"

پیم بلی... تۆ جاروبار به لای کۆشکی جاک سترۆدا^۲ دهچیت؟

سپوونەر: که گهنج بووم، شارهزای ئهوی بووم.

هیرست: پیت وایه ئیستاش وهکو رۆژگاری چهتهکان، مهیخانهیهکی خوۆش و سهرنج راکیشه، ئهوکاتهی چهتهکان هامشوویان دهکرد؟ به تایبهتی جاک سترۆ. جاک سترۆی بهناوبانگ. پیت وایه زۆر گۆراوه؟

سپوونەر: ژيانی منی گۆری.

هیرست: تو خوا، به راستی گۆری؟

سپوونەر: من مه بهستم له شهوی "چلهی هاوین" ه*، ئهوکاتهی له گهڵ پهنا بهریکی ههنگاری، که تازه له پاریس گه رابوووه، بهیهکهوه خواردمانهوه.

هیرست: هه مان شتتان خواردوه؟

سپوونەر: نهخیر، به هیچ شیوهیهک. تۆ زانیت. وا بزانی پێشتر یهکیک بوو له ئه ریستۆکراته ههنگارییهکان.

هیرست: به لێ، به راستی زانیم.

سپوونەر: له ئیوارهی ئه رۆژهی هاویندا، که له گهڵ ئه و چووم، یه کهم جار ههستم کرد دهشیت له گه رمه ی ئه و هه راوهۆریا و به زموره زمه دا، ژیان ئاسووده بیت. کاریگه ریتیهکی زۆر بیهینه و... ئاسووده گه یینی به سه ر مندا جیه جی کرد، بێ ئه وه ی زۆرم

۲. "کۆشکی جاک سترۆ" یه کیکه له مهیخانه میژوویی و بهناوبانگهکان له "هامپستید هیث" له لهندهن.

* وشه ی "چلهی هاوین" م بۆ "midsummer" داناوه، که ئاماژهیه بۆ رۆژی ۲۴ی حوزهیران، که درێژترین رۆژی ساڵه. ئه وروپاییهکان به گشتی له ئیوارهی بهر له م رۆژه ئاههنگ دهکێرن و پێیان وایه خهون به داهاتووی خۆیان وه دهبینن.

لى بکات، بى ئەۋەى ھىچ... ئارەزۋى كارتيكردى ھەبىت. ئەۋ زۆر لە من بەتەمەنتەر بوو. من دانى پيدا دەنىم، كە كۆمەللىك پىشېبىنىم ھەبوون لەو رۆژگارەدا و ئەۋ لە چوارچىۋەى ئەۋ پىشېبىنىيانەى مندا نەبوو. من بەناو "ھامپستىد ھىت"دا بەپىچاۋپىچ دەسوورامەۋە، دىلى ئەۋ بىرەۋەرىيانە بووم، كە ترسناكتەر بوون لەۋەى، كە ھەمىشە دەردەبەردىن، ئىتر بى ئەۋەى بۆ من ھىندە ماپەى سەرسورمان بىت، خۆم لە مەخانىكەى جاك سترۆ دۆزىيەۋە، داۋاى بوتلىك خواردەنەۋەم كرد. پىيان دام. كە بەپىرەۋىكى ناخۆشدا رۆشىتم، بەناو كۆمەللىك رۆشنىبىرى بۆگەن، كە زۆر لىمەۋە نىك بوون، لەترم دا. بەرچاۋى خۆم نەبىنى، بوتلەكەم بەر سەرە روتەكەى ئەۋ كەۋت، پىستەى خۆشكراۋ بوو، مېزىكى چەقىو بوو. كەللەسەرىكى روت بوو.

"ۋچانىكى كورت"

ۋا بزىنم، داۋى ئەۋەى نىۋەى بوتلەكەم بە تەۋاۋى بەتال بوو، ئىتر ھەرگىز تامم نەكردەۋە، لە پرىكدا قسەم كرد، لە پرىكدا قسەم كرد و ئىتر... ۋەلام درامەۋە. ھىچ قسەيەكى تر، ھىچ ۋەلامدانەۋەيەك سوۋدى نىيە، شتى ئاۋا...

ھىرست: ئەۋ چى دەخواردەۋە؟

سپونەر: چى؟

ھىرست: ئەۋ چى دەخواردەۋە؟

سپونەر: پىرنۆد*.

* جۆرە خواردەنەۋەيەكى فرەنسى بۆنخۆشە لە تۆۋى رازىيانە دروست دەكرىت.

"وچانئىكى كورت"

من ، ئەو شتە ، ئەو سەلىقەيەي ئەو ھەيبوو، ھيمنى و
بىدەنگىيەكەي زۆر كارى تى كردم. لە ژياندا شتى وەك ئەمەم
نەبىنيوھ.

ھىرست: چى گوت؟

سپوونەر: "لە ھىرست رادەمىنئىت"

تۆ پىت واىھ، من بىرم دىت چى گوت؟

ھىرست: نەخىر.

"وچانئىكى كورت"

سپوونەر: ئەوھى ئەو گوتى... لە ھەموو ئەو سالانەي رابردوو... نە
لېرەيە و نە لەوئىش. شتەكە ئەوھ نەبوو چى گوت، بگرە رەنگە
شىوھى دانىشتنى بوو بە درىژايىي ژيانم لام ماوھتەوھ و بە
تەواوى دلىاشم، منى كرده ئەو كەسەي ئىستا.

"وچانئىكى كورت"

ئىنجا من ئەمشەو تۆم لە ھەمان مەيخانە دۆزىيەوھ ئەگەرچى
مىزەكە جياواز بوو.

"وچانئىكى كورت"

من ئىستا سەرم لە تۆ سوڤ ماوھ وەك چۆن جارىكيان سەرم لە
ئەو سوڤما، بەلام، دەپرسم، ئاخۆ بەياني سەرم لە تۆ سوڤ
دەمىنئىت، وەك چۆن تا ئەمروئىش سەرم لە ئەو سوڤ دەمىنئىت؟

ھىرست: ناتوانم ئەوھ بلىم.

سپوونەر: ناگوتريئىت.

"وچانئىكى كورت"

پرسىيارئىكى تىرت لى دەكەم. تۆ دەزانىت من ھىزى خۆم لە كۆئ
وەرگرتووه؟ ھىچ بىرۆكەيەكت سەبارەت بەمەو ھەيە؟

ھىرست: ھىز؟ نەخىر.

سپوونەر: من ھەرگىز خۆش نەويستراوم. لەمەو ھىزىم وەرگرتووه.
ئەى تۆ؟ ھىچ كاتىك خۆشيان ويستوويت.

ھىرست: ئۆھ، من باوەر ناكەم.

سپوونەر: جارئىكيان سەيرى دەموچاوى داىكمم كرد. ئەوھى من لەوئ
بينىم شتىكى كەمتر نەبوو لە بەدخوازىيەكى رووت. من
بەختەوەر بووم، كە رزگار بووم. ھەلبەت دەتەوئىت بزانىت، من
چىم كرد تا ئەو رقە لای داىكم بورووژئىم.

ھىرست: مىزت كرد بەخۆتدا.

سپوونەر: زۆر راستە. پئىت واىە ئەو كاتە تەمەنم چەند بوو؟

ھىرست: بيست و ھەشت.

سپوونەر: زۆر راستە. بەھەرھال، من ھەر دوای ئەمە مالاھووم جئ
ھىشت.

"وچانئىكى كورت"

دەبئ ئەوھىشت پئى بلىم، كە داىكم لە زۆر لاوھ ژنىكى زۆر
سەرنج راکئىش بوو. كئىكەكانى ئەو باشتىرئىن كئىك بوون.

ھىرست: "سەيرئىكى دەكات"

سپوونەر: كئىكە بە كشمىشەكانى. خۆشتىرئىن بوون.

ھىرست: بە يارمەتى خۆت، دەتوانئىت پئىكئىكى تر ويسكىم بۆ تئ
بكەيت؟

سپوونه: هه‌لبه‌ت.

"په‌داخه‌که هه‌لده‌گریت، ویسکی تی ده‌کات و ده‌یدات به
هیرست"

له‌وانه‌یه ده‌بوو زووتر خۆم بناستینم. من ناوم سپوونه‌ره.

هیرست: ئه‌ها.

سپوونه: من دۆستیکی دلسۆزی شیعرم، هه‌روه‌ها رابه‌ری گه‌نجانم.

ده‌رگه‌ی ماله‌که‌م کراوه‌یه. شاعیره گه‌نجه‌کان دین بۆ لام.

شیعره‌کانی خۆیان بۆ من ده‌خویننه‌وه. من تییینی خۆمیان پێ

ده‌لیم. قاوه‌یان پێ ده‌ده‌م. هیرشیان ناکه‌مه‌ سه‌ر. ژنانیش بۆیان

هه‌یه‌ بێن. ژماره‌یه‌ک له‌ ژنه‌کان شاعیرن. ئه‌وانی تر شاعیر نین.

به‌شی هه‌ره‌ زۆری پیاوه‌کان شاعیر نین. په‌نجه‌ره‌که به‌سه‌ر

باخه‌که‌وه ده‌کرایه‌وه. بۆیه، ئیوارانی هاوین، ژنه‌که‌م هه‌ر

به‌په‌رداخ‌ی گه‌وره‌ گه‌وره‌ شه‌ربه‌تی تی ده‌کرد له‌گه‌ل به‌فر. جار

جار چه‌ند ده‌نگیکی به‌هیز، که گۆرانیه‌کی بی مؤسیقایان

ده‌گوت، به‌رز ده‌بوونه‌وه. هه‌ندیک گه‌نج له‌ پووناکییه‌کی کزدا

پال‌که‌وتبوون. ژنه‌که‌م به‌ کراسه‌ درێژه‌که‌ی شه‌وانه‌وه له‌ تاریک

و لێلدا ده‌جوولایه‌وه. ئیتر ده‌کریت چی بکریت؟ مه‌به‌ستم ئه‌وه‌یه

کی ده‌توانیت شتیکی تر بلێت؟ چ ناکۆکییه‌ک له‌ دۆخی ئاوادا

سه‌ر هه‌لده‌دات، که له‌ بنچینه‌دا به‌شداریکردنیکی که‌مه‌ بۆ

پاراستن و به‌رده‌وامبوونی هونه‌ر و له‌ ڕیگه‌ی هونه‌ریشه‌وه بۆ

کرده‌وه‌ی باش؟

هیرست: له‌ ڕیگه‌ی هونه‌ره‌وه بۆ کرده‌وه‌ی باش.

"پێکه‌که به‌رز ده‌کاته‌وه"

به هیوای به رده و امیی تهنروستی باش.

سیوونه: "بۆ یه کهم جار داده نیشیت"

ئهو کاتهی کوختیکمان هه بوو... ئهو کاتهی کوختیکی*
خۆمانمان هه بوو... له ناو چیمه نه که چامان دهدا به میوانه کان.

هیرست: منیش هه ر وام کرد.

سیوونه: له ناو چیمه نه که؟

هیرست: منیش هه ر وام کرد.

سیوونه: تۆ کوختت هه بوو؟

هیرست: چا له ناو چیمه ن.

سیوونه: چییان به سه ر هات؟ کوخته کانمان چییان به سه ر هات؟

چیمه نه کانمان چییان به سه ر هات؟

"وچانیکی کورت"

به راستی پیم بلۆ، تۆ هه ندیک شتت ئاشکرا کرد. تۆ به پروونی
ئامارهت بۆ رابردووی خۆت کرد. پاشگه ز مه به ره وه. ئیمه
شتیکی هاو به شمان هه یه. یادگاریی تایهت به ژیا نی لادی.
هه ردوو کمان ئینگلیزین.

"وچانیکی کورت"

هیرست: له کلێسای لادیکه، په ری درێژی بالی دال و هه لۆ له گه ل

چه پکه گول و گه لا شوو کرابوووه بۆ ریزگرتن له و ئافره ته

گه نجانه ی، له چوارچیه ی فه رمانه وه وایه تیی کلێساکه دا، به

کچینی مردبوون.

"وچانیکی کورت"

* مه به ست له "کوخت"، خانووی بچووکه.

بهههرحال، چهپکه گه لا و گولهکان تهنیا بۆ کچهکان تهرخان
نهکرا بوو، بگره بۆ هه موو ئهوانهيش، که بهر له وهی ژن بئین،
مردبوون، بئ ئه وهی گونا هئیکیان هه بوو بئیت.
"وچانیکی کورت"

سپوونه: تۆ مه به سست ئه وهیه نهک هه ر ئافرتهکانی ژیر
فه رمانزه وایه تیی کلئیساکه، بگره پیاوهکانیش ریزیان لی نرا؟
هئیرست: ئا.

سپوونه: ئه و پیاوه پیرانهيش، که سه ر به ناوچهی فه رمانزه وایه تیی
ئه و کلئیسایه بوون و مردن بئ ئه وهی ژن بئین، ئاوا به چهپکه
گول ریزیان لی نرا؟
هئیرست: هه لبهت.

سپوونه: من دلّم زۆر خوڤ بوو. شتی زیاترم پئ بلی. شتی زیاترم
له باره ی به در په فتارییه سه یر و دهگمه نهکانی ژیان خۆت و
سه رده مه که ته وه پئ بلی. هه موو توانا و زیره کیی خۆت کۆ
بکه ره وه و شتی زیاترم پئ بلی له باره ی پیکهاته ی کۆمه لایه تی،
ئابووری، سیاسی ئه و ده ور په ره ی، که تۆ تئیدا گه یشتی به
ته مه نیک توانای بیر کردنه وهت هه بوو. شتی زیاترم پئ بلی.
هئیرست: شتی زیاتر نییه.

سپوونه: که واته باسی ژنه که تم بۆ بکه.

هئیرست: ژنی چی؟

سپوونه: چهنده جوان و ناسک و رووخوڤ و دلسوژ بوو. به چ
خیراییه که ده ست و قاچی ده جوولانده وه له رۆیشتندا، له یاریی
کریکیتدا چهنده خیرا خۆی ده گه یانده دارهکانی گول، ئاخۆ

په نجه كانت بۆ تۆپ گرتن گونجاو بوون*، دهنتوانى تۆپه كهى راسته وخۆ بۆ هه لدهيت، راسته وخۆ تۆپه كهى دهگرتوه يان تۆ بلىيى تۆپه كهى رىك دههاويشت يان به لارى. به واتايه كى تر، به يهك جار بۆ ياريزانه كهى دههاويشت؟
"بئدهنگى"

خۆ نالىيت، پاشان پىت ده لىم... كه ژنه كه م... هه موو شتىكى هه بوو. چاو، دم، قز، ددان، كه فەل، مه مك، هه ر هه موو شتىك، هه روه ها قاچيش.

هتيرست: كه ئه ويان دهگواسته وه.

سيوونه ر: كىيان دهگواسته وه؟ هى من يا هى تۆ؟

"وچانىكى كورت"

بۆ ئه و ليره يه، ژنه كه ت؟ رهنكه له ژوورىكى داخراودا خۆى گرمۆله كردبىت.

"وچانىكى كورت"

قه ت ليره بووه؟ ئه دى قه ت له وى بووه، له ناو كوخته كه ت؟ ئه ركى سه ر شانمه پىت بلىم تۆ نهنتوانى بيسه لىنيت. من مرۆقىكى دلسۆز و رۆشنىبىرم. تۆ كه متر له مافى خۆم پى دهدهيت. ئاخۆ تۆ دادپه روه رىكى يه كسان بوويت له گه ل ئه و خاتوونه؟ من خه ريكه له وه به گومان ده بم، كه پىناسه ي راسته قينه و دروست و له بنچينه دا ره وا، هىچ مانايه كى هه بىت لاي تۆ. خه ريكه گومان پهيدا بكه م له وهى ئاخۆ تۆ به راستى بىرى ئه و ده كه يت يان نا، له دل وه خۆشت ويستوه، به راستى ده ستت پيا هى ناوه

* ئه م حيواره له باره ي يارى كرىكته، كه به تۆپ و پاكىت ده كرىت.

و ماچت کردووه، به دل له باوهشت گرتووه، به راستی میردی
ئهو بوویت، به درق خهونت پیوه دهبینی یان به راستی شهیدای
بوویت. من به راستی گومانم له ههموو ئهو مهسهلانه کردووه و
پیتم وایه ههمووی شتی کۆن و سواون.
"بیدهنگی"

چاوهکانی، وا بزائم، قاوهییی سوورباو بوون؟
هیرست: "به وریاییهوه ههله دستیتته سه ری، که میک به لاره ولار
دهچیتته لای دۆلابه که. ویسکی تی دهکات و دهخواتهوه"
دوو شتی بی نرخی قاوهییی سوورباو.
سپوونه: ئوی، خوايه، تو بلای من نهختیک ههستیکی له راده به در
ناسک و پر سۆزم پیوه دیار بیت؟
"وچانیکی کورت"

دوو شتی بی نرخی قاوهییی سوورباو. له خۆم دهپرسم: ناخۆ
من شتی قاوهییی سوورباوی بی نرخم بینیهوه؟ یان چاوی
قاوهییی سوورباو، بو ئهو مهسهلهیه؟
هیرست: "په رداخه که ی دهگریته سپوونه، به لام بهری ناکه ویت و
دهکه ویتته سه مافوره که وه"
سپوونه: تو بلاییت من رووخساری دوژمنایه تیم پیوه دیار بیت؟ تو
بلاییت ئهو ههسته ده ریخه م، که له خوار دنه وهی چندان پیک
بیره و به دوایشیدا خوار دنه وهی ویسکییه کی قورس دهکه ویتته وه،
که مایه ی بریندار کردن بیت؟ خه لک بریندار بکات؟
"بیدهنگی"

هیرست: ئەمشه و... هاوړیکه م... تو ده بینیت، من له خولی دواييی

پیشبرکیم... له میژه بیرم چووته وه رابکه م.

"وچانیکی کورت"

سپوونه: میتافۆره. شته کان به رهو باشبوون دهچن.

"وچانیکی کورت"

ئه گه رچی ماوهیه کی کورته ئاشنات بوومه، به لام ده توانم بلیم، که تۆ که موکوریت له خهسلته گرینگه کانی پیاوه تیدا ههیه: پیویسته به کرده وه پیشانی بدهیت، که تۆ پشتگیری له شتیک ده کهیت، چونکه بروات پیی ههیه، نه که هه به قسه. که سه تلکی بۆیه هه لده گریته و ده زانیت سه تلکی بۆیه، بزانیته سه تلکی بۆیه به بۆ ئه وهی وه کو سه تلکی بۆیه پیشانی بدهیت و هه رده م دلسۆز بیت بۆ ئه وه سه تلکی بۆیه، وه که ئه وهی خۆت له قنگه وه هینا بیتته به ره م. به رای من، تۆ ئه م توانایته نییه.

"وچانیکی کورت"

بیووره، که به راشکاوی قسه ده که م. ئه مه شیوهی قسه کردن نییه، بگره گه وجیتیه. بۆیه، هیوادارم پیت ناخۆش نه بیت ئه گه ر من ته زیحه کهی وێرد و سه له وات و هه سیری دوعا کردنم ده رهینا تا ستایشی ئه وه بکه م، که به لاواری و بیتوانایی تۆی ده زانم.

"هه لده ستیتته سه ری"

من ستایشته ده که م. ستایشکردن و خه ریکبوونی من به خزمه تکردنی تۆ، کاریکی په سنده. گویم بۆ راگره. من شایه تحالیکم، پیوه ندیم به مه سه له که وه هه یه. له وانه یه دۆست بم.

"هیرست به توندی دۆلابه که ده گریته"

تۆ پیویستیت به هاورییه که، برا، هه ورازیکی دوور و دریژت له

بەردەمدایە، کە ھەر ئیستا بە ھەنگاوی ھیواش و بە زەحمەتیەو ە بۆ ئەو ە کە سێک ھاوڕێتیت بکات، دەبیریت. پێگەم پێ بدە با بێم بە بەلەمەوانت، چونکە ئێمە ھەر کاتێک، کە باسی رووبار دەکەین، ئەوا باسی شوێنێکی سارد و شێدار دەکەین. بەواتایەکی تر، ھەرگیز بە سووکیەو ە لەو دەستە مەروانە بۆ یارمەتیدانی تۆ درێژ دەکرت، بە تاییەتی ئەگەر سروشتیکی دەگمەن و نایابی ھەبوو. پاشان، ئەو ە تەنیا سروشتی پێشکێشکردنی ئەو یارمەتیەو ە من نییە، کە دەگمەن و نایابە، بە لکو ھەر کارەکە خۆی ئاوا، پێشکێشکردنی یارمەتیەو ە، خۆی، بۆ پێشینیەو ە. من خۆم، وەکو ھاوڕێک، پێشکێشی تۆی دەکەم. بێر کەرەو ە پێش ئەو ە قسە بکەیت. من دانیات دەکەمەو ە، ئەو پێشنیازە، دواي بێرکردنەو ە، کلیلی تاییەتی ھەموو شتێکە، پێگەو ەکی سەرکەوتوو ە بۆ ھەر کاریک و شایستەو ە خەلاتە، چونکە دەربرینی بەخششیکی تا بلیت بۆ ھاوتا و دانسقیەو ە و من بە ئاگاییەو ە دەخەمە بەردەمی تۆ.

"ھێرست ھەول دەدات بجوولت، دەووستت و بە توندی چنگی لە دۆلابەکە دەگرت"

بیرت نەچیت، ژنە چاواوھییە سوورباوھکەتت لە دەست دا، لە دەستت چوو و ھیچ چارەت نەما، ئیتر جاریکی تر ناگەریتەو ە بەلای تۆدا، بەو تیلیفۆلا تیلیفۆلادی فۆلا*.

* "سپوونەر" لێرەدا شیوازیکی شیعرئامیزی ھاوکیش بەکار دینت. تا ئەم شوینەو ە شانۆنامەکە، ھیچ ئاھاوتنیکی شیعرئامیزی ھاوکیش نییە. بۆیە ئەم ئاھاوتنە شیعرئامیزە رەوتی شیوازی سروشتی ئاھاوتنەکە دەشکینت. مەلانی شاراوھەو ە نیوان دوو کارەکتەرەکە برەو بە شیعرە کرچ و کالەکەو ە =

هیرست: نه خیر.

"وچانیکی کورت"

خاکی بی خاوهن... هرگیز ناجوولیت و... هرگیز ناگوریت...
هرگیز گوره نابیت... دهمینته وه... هه تاهه تایه... سه هۆلبه نده...
کشوماته.

"چنگی له دۆلابه که به رده دات. به لاره ولار دهچیته ئه وپه ری
ژووره که و دهست به کورسییه که وه دهگرت. ده وهستیت،
دهروات، ده که ویته خواره وه. ده وهستیت، هه لدهستیته سه ری،
دهروات، ده که ویته خواره وه"

"سپوونه ر سهیری دهکات"

"هیرست به سکه خشکی به ره وه ده رگه که دهچیت. دهیکاته وه هر
به سکه خشکیوه دهروات ده ره وه"

"سپوونه ر هر بیده نگه"

سپوونه ر: من ئەمەم پیشتر بینووه، له سه ر سک و عه رزه که وه، له ده رگه
بچیته ده ره وه*.

"سهیریکی ژووره که دهکات، له ناویدا ده سووریته وه، به وردی

= "سپوونه ر" ده دات. ئەمەش ئاکامیکی کۆمیدی ده بیت، که سه باره ت به وشه ی
"قاوه یی سوورباو" وه روو ده دات. دوا ی ئه و ئاخواتنه شیعر ئامیزه ی
"سپوونه ر"، "هیرست" به دلته نگیه وه دان به دۆخه که دا ده نیت: "خاکی بی
خاوهن... هرگیز ناجوولیت و... هرگیز ناگوریت... هرگیز گوره نابیت...
دهمینته وه... بۆ هه تاهه تایه... سه هۆلبه نده... کشوماته". "وه رگیر"

* "سپوونه ر" لیره شدا شیوازکی شیعر ئامیزی هاوکیش به کار دینیت و منیش
هه و لم داوه له وه رگیرانه که دا پیشانی بدهم ئەگه رچی له ده قه ئینگلیزییه که
روونتر ده رده که ویت. "وه رگیر"

سەيرى كەلۈپە لەكان دەكات. دەۋەستىت، دەستەكانى لە پىشتەۋە
دەگرىت، بە وردى سەيرى ژوورەكە دەكات"
"دەنگى داخستنى دەرگەيەك لە شوپىنىكى مالاكەۋە دەبىسرىت"
"بىدەنگى"

"دەرگەي پىشەۋە دەكرىتەۋە و بە توندى دادەخرىتەۋە. سپوونەر
لە شوپىنى خۆي رەق ھەلدىت. بەبىدەنگىيەۋە دەۋەستىت"
فۇستەر: "دېتە ژوورەۋە. جلوبەرگى بەنارىكىيەۋە پۆشيوە. كە چاۋى بە
سپوونەر دەكەۋىت، دەۋەستىت و بەبىدەنگىيەۋە سەيرى دەكات"
"بىدەنگى"

ئەۋە تۆ چى دەخۆيتەۋە؟ بەخۇا من تىنوومە. تۆ چۆنىت؟ خەرىكە
لە تىنوۋىتيا دەخنىكىم.
"دەچىتە لاي دۇلابەكە. بوتلىك بىرە دەكاتەۋە و پىكىك تى
دەكات"

تۆ چى دەخۆيتەۋە؟ درەنگە. لە ماندوۋىتيدا لە پەلۋى كەوتووم.
من ئەمەم دەۋىت.
"دەخواتەۋە"

تاكسى؟ بەخت نەبوو. شوفىرى تاكسىيەكان دژى منن. ھەندىك
جار لىمەۋە نىكىن. ھۆكارەكە ناديارە. رەنگە لەبەر شىۋەي
رۆيشتىم بىت يان لەبەر ئەۋە بىت، كاتىك سەفەر دەكەم، ناو و
ناونىشان و بەرگى خۆم دەگۆرم. دەي، ئاۋا باشترە. سەرسامى
دەوروۋىنىت. تۆ چۆنىت؟ چى دەخۆيتەۋە؟ تۆ كىيىت؟ من وام
زانى بۆم جىبەجى نايىت. ھەوراۋىكى دوور و درىژە، بىجگە
لەمەش، من بى چەكم. لە لەندەن چەك ھەلناگرم، بەلام گويى پى

نادەم. ھەر كاتىك مرؤف بچىتە رۆھەلاتى دور، ئەو كاتە
ھەموو شتىكى پى دەكرىت. من چوومەتە رۆھەلاتى دور، بەلام
من ئىستاش ھەز لە بورجى گەرم و خوئشى وەك ئەمە دەكەم.
خانەخوئىكەت بىنى؟ باوكمە. وەك دەبىنىت ئەمشەومان بۆ
پشوووان تەرخان كر دووہ. ئەو وىستى لە مالاوہ بمىنىتەوہ،
گوئى بۆ ھەندىك گۆرانىي ئەلمانى بگرىت. ھىوادارم ئىوارەھىكى
ئاسوودە و ھىمن بەسەر بەرىت. بەراست، تۆ كىت؟ چى
دەخوئىتەوہ؟

سپونەر: من ھاوپىي ئەوم.

فۆستەر: ھاوپىيەكى ئاسايى نىت.

برىگز: "دېتە ژورەوہ. دەوہستىت. جلوپەرگى بە نارىكىيەوہ پۆشىوہ.
تىك سمرپاوہ"
ئەمە كىيە؟

فۆستەر: ناوى فرىندە. ئەمەيش بەرىز برىگزە. مستەر برىگز، من
مستەر فۆستەرم. ناويكى ئىنگلىزىي كۆنە. چۆن فۆستەر. جاك،
جاك فۆستەر. ناويكى ئىنگلىزىي كۆنە. فۆستەر. چۆن فۆستەر.
جاك. جاك فۆستەر. ئەم پياوہ ناوى برىگزە.
"وچانىكى كورت"

برىگز: من مستەر فرىندم پىشتر بىنيوہ.

فۆستەر: پىشتر بىنيوتە؟

برىگز: دەيناسم.

فۆستەر: بەراست، بىنيوتە؟

برىگز: تۆم پىشتر بىنيوہ.

سپوونەر: له وانهیه، دوور نییه.

بریگز: به ئی. تۆ له "چاک فارم" له مهیخانهیه کدا، په رداخه دهسکداره گهرهکانی بیره له سهه میزهکان کۆ دهکتهیه وه.

سپوونەر: خاوهن مهیخانهکه هاورپیهکی منه. کاتیک پئویستی به کریکار بیت، من دهچم یارمهتیی دهدهم.

بریگز: کی ده لیت خاوهن مهیخانهکه هاورپیی تویه؟

فۆسته: خوی وا ده لیت.

بریگز: من باسی مهیخانهی "به لئز هید" دهکه م له "چاک فارم".

سپوونەر: ئی، ئی، منیش باسی ئه وه دهکه م.

بریگز: منیش.

فۆسته: من ده زانم "به لئز هید" له کوئییه. خاوهنهکه ی هاورپیه.

بریگز: په رداخه کان کۆ دهکاته وه.

فۆسته: مهیخانهیهکی پله یه که. من چه ندان ساله خاوهنهکه ی ده ناسم.

بریگز: ده لیت هاورپیی خاوهن مهیخانهکه یه.

فۆسته: ده لیت هاورپیی براده ره که ی ئیمه شه.

بریگز: براده ری چی؟

فۆسته: خانه خویکه مان.

بریگز: که واته ئه و نه فره تییه هاورپیی هه موو که سیکه.

فۆسته: به نه فره ت بیت، هاورپیی هه موو که سیکه. تۆ به گشتی چه ند هاورپیت هه یه، مسته ر فریند؟

بریگز: رهنگه نه زانیت بیانژمیریت.

فۆسته: ئا، ئه وه تا منیش ئیستا هاورپیی ئه وم. من یه کیکی ترم له

هاورپي تازهڪاني ٿيو. لهنيو هاورپي تازهڪاني ٿيو، من تازهترينيانم، نهڪ ٿيو، نهڪ بريگن. ٿيو خويڙيه هاورپي هيچ ڪهسيڪ نيهه. خهڪ هرهدهم له بريگن بهگومانن. له ههموو شتيڪي ٿيو سلل دهڪههوه. بهلام منيان هر له يهڪم ديداردا خوش دهويٽ.

بريگن: ههنديڪ جار توڙيان له يهڪم ديداردا خوش دهويٽ.

فوسٽر: ههنديڪ جار ٿاوان. هر بويه، کاتيڪ سهفهر دهڪم زيڙي بيگهرده وهردهگرم، ڪهس خلتهڪم پي نادات. خهڪ يهڪسه منيان خوش دهويٽ، به تايهتي ڙنهڪان. له "سيام" *يان "بالي" خوي دهزانيٽ من درو ناهم. باسي ڪجهڪاني "سيام" يان بو بڪه.

بريگن: ٿاوان هر له يهڪم بينيندا خوشيان ويست.

فوسٽر: "بو سپوونهر"

خو خوت سيامي نيت، وا نيهه؟

بريگن: زور لهوه دوره سيامي بيت.

فوسٽر: سهرداني ٿيو شوينهت ڪردوه؟

سپوونهر: ٿهمستردامم بينيوه.

"فوسٽر و بريگن له سپوونهر مور دهنهوه"

سپوونهر: مهبهستم ٿوهيه، ٿهمه دواين شوين بوو... سهردانم ڪرد.

ههموو ٿهوروپا شارهزام. با پيشتان بلٽيم، ناوم سپوونهره.

بهلي، دواي نيوهرويهڪ له ٿهمستردام، له دهرهوهي ڪافترياهيڪي

ڪهنار رووباريڪدا دانيشتبووم. ٿاووههوا خوش بوو. لهبه

* "سيام" دورهيهڪي گهشتياريه له تايههههه و "بالي" دورهيهڪه له ٿهندهنوسيا.

میزیکی تر، له بهر سیبهره که دا، پیاوړیک به ئه سپایی فیکه فیکه
 بوو. بی ئه وهی جوو له بکات، دانیشتبوو. ده تگوت رهق هه لاتووه.
 له لایه کی تری که ناری رووباره که دا، ماسیگریک ماسییه کی
 گرت. بهرزی کرده وه. شاگردی کافتریا که له خو شییاندا
 هاواری کرد و چه پلهی کوتا. ههردووکیان، شاگرده که و
 ماسیگره که پی که نین. کچیکی بچووک به لایاندا تی په ری و پی
 که نی. دوو عاشق تی په رین و یه کتریان ماچ ده کرد.
 ماسیگره که هه ر به داری ماسیگرته که وه ماسییه که ی به رز
 کرده وه. ماسییه که و داره که، به دهم له رینه وه وه، له بهر خو ره که دا
 ده تریسکانه وه. ماسیگره که له خو شییاندا روومه ته کانی
 که شان وه. من بریارم دا وینه کی رووباره که، مندا له که،
 شاگرده که، ماسیگره که، عاشقه کان، ماسییه که، پشتی
 دیمه نه که، سیبهره که، ههروه ها پیاوه که ی بهر میزه که ی تر،
 بکی شم و ناوی بنیم "فیکه کیش". ئه گهر وینه که و
 ناو نیشانه که یت بینیا، ناخو تووشی چه په سان ده بوویت؟
 "وچانیکی کورت"

فوسته: "بو بریگز"

ده ته ویت وه لایمی ئه و پرسیاره بده یته وه؟

بریگز: نه خیر، خو ت وه لایمی بده ره وه.

فوسته: باشه، به شبه حالی خو م، من به ناو نیشانه که یه وه تووشی
 چه په سان ده بووم، به لام دوور نه بوو له وینه که بگم. له وانه بوو
 به کاریکی چاکم زانیا.
 "وچانیکی کورت"

گویت لی بوو چیم گوت؟ لهوانه بوو وینه کهم به کاریکی چاک
زانیا . بهرهمی هونه ریی بهرز، کارم تی دهکات . تی دهگهیت؟
من که سیکی کهر و بیمیشک نیم، بزانه .
"وچانکی کورت"

من خو شحال بووم، که بیستم وینه کیشیت . هه لبت له کاتی
دهستبه تالیدا خه ریکی وینه کیشان ده بیت، وا نییه؟

سپوونه: راسته .

فۆسته: ئینجا وینه کهت کیشا، وینه ی فیکه کیشه که؟

سپوونه: تا ئیستا، نه خیر، به داخه وه .

فۆسته: ئه وهنده زور دوا ی مه خه ئه گینا بیرۆکه کهت له لا کال ده بیته وه .
بریگز: وینه ی په رداخه کیشت نه کیشا وه؟

سپوونه: تو ده بی بیت و هه موویان بینیت، هه ر کاتیک هه ز بکهیت .
ریگز: چی؟ په رداخه کان؟

سپوونه: نا، نا، وینه کانم

فۆسته: له کو ی هه لت گرتوون؟

سپوونه: له مالی خو م له دهره وه ی شار . به وپه ری گه رموگورییه وه
پیشوازیت لی ده کریت .

فۆسته: له لایه ن کی؟

سپوونه: ژنه کهم و دوو کچه کانم .

فۆسته: به راست؟ ئه وان منیان خو ش ده ویت؟ تو رات چیه؟ پیت وایه
هه ر له یه کهم بینین منیان خو ش ده ویت؟

سپوونه: "به پیکه نینه وه"

ئا، لهوانه یه .

فۆستەر: ئەدى رات لەبارەى ئەووە چىيە؟

"سپوونەر سەيرى بريگز دەكات"

سپوونەر: ھەرسىكيان تا بلتيت ژنى رووخوشن.

فۆستەر: تۆ مروڤىكى بەختە وەریت. ئەو چى دەخۆیتەو؟

سپوونەر: ويسكى.

فۆستەر: "دەچیتە لای دۆلابەكە، ويسكى سكوچ تى دەكات، ھەر بە

پتوھ دەوھستتیت و پەرداخەكەيشى بەدەستەوھىە"

تۆ چۆن لەمە دەگەيت؟ كاتى من لە رۆھەلاتى دوور بووم...

جاريكيان... پيرەمپىردىكى سوالكەرى پيس و پەلۆخ و

پووتوقووتم بينى. داواى كەمىك پارەى لى كردم. من

نەمدەناسى. كەسىكى بىگانە بوو. شارەزاي نەبووم، بەلام

يەكسەر ھەستم كرد جيگەى متمانە نييە. سەگىكى لەگەلدا

بوو. دەتگوت بە ھەردووكيان يەك چاويان ھەيە. ئيتەر، من

پارەيەكى ئاسنم بۆ ھەلدا. پارە لەعنەتييەكەى گرتەوھ. نەختىك

بەقيزەوھ سەيرى كرد و بۆى ھەلدامەوھ. ھەلبەت، منيش بى

بىركرنەوھ ويستم بيگرمەوھ. پرم پيدا كرد، بەلام پارە

لەعنەتييەكە لە ھەوادا ون بوو. نەكەوتە دەستى منەوھ. ھەر ئەوھ

بوو... لە ھەوادا... كە رووھو لای من ھات، لە بەرچاؤ نەما. دواتر

پياوھكە ھەندىك جنىوى دا و بە توورەيىيەوھ لەگەل سەگەكەى

رۆيشت. بەراست، ھانى ئەمە ويسكييەكەت.

"ويسكييەكەى پى دەدات"

تۆ چۆن لەو رووداوھ دەگەيت؟

سپوونەر: پياويكى ساختەچى بوو.

فۆستەر: پیت وایه وا بوویت؟

سپوونەر: هەر چۆن بیت، دهبیت ژیر بیت له هه‌لوه‌سته‌کردن له‌سه‌ر داننان به‌راستگۆیی له‌م رووداوه‌دا.

فۆستەر: تۆ بپروا به‌چیرۆکه‌ سه‌یروسه‌مه‌ره‌کانی رۆه‌ه‌لات ناکه‌یت؟
سپوونەر: نموونه‌ی ساخته‌چیتیه‌کی رۆه‌ه‌لاتن، کاتێ یه‌کیکی ساخته‌چی، وا له‌خه‌لک ده‌کات متمانه‌ی پێ بکه‌ن.

فۆستەر: مه‌به‌ستت ئه‌وه‌یه، ناچیته‌ میتشکه‌وه.

سپوونەر: هه‌لبه‌ت، به‌هیوای ته‌ندروستییه‌کی باش.
"ده‌خواته‌وه"

هێرست:

"دیته‌ ژووره‌وه، رۆبیککی پۆشیوه"

بریگز: "ده‌چیته‌ لای دۆلابه‌که، ویسکی تۆ ده‌کات"

هێرست: ناتوانم بخه‌وم، تۆزیک خه‌وتم. پیم وایه، ره‌نگه‌ ئه‌وه‌نده به‌س بیت. به‌لێ، من خه‌ونم ده‌بینی، که بیدار بوومه‌وه. دل‌م زۆر خۆش بوو. کێ پیکیک ویسکیم بۆ تۆ ده‌کات؟

"هێرست داده‌نیشیت. بریگز پیکیک ویسکی بۆ دینیت"

ئۆو! ئه‌مه‌ بۆ منه؟ چۆنت زانی؟ زانیت. تۆ زۆر هه‌ستیاریت. چاریۆ! ئه‌مرۆ یه‌که‌مین جار. ئه‌ری ئه‌مرۆ چ رۆژیکه؟ سه‌عات چه‌نده؟ هیشتا هه‌ر شه‌وه؟

بریگز: به‌لێ.

هێرست: هه‌مان شه‌وه؟ من خه‌ونم به‌ تاڤگه‌یه‌که‌وه ده‌بینی. نا، نا، خه‌ونم به‌ده‌ریاچه‌یه‌که‌وه ده‌بینی. وا بزانی... هه‌ر که‌میک به‌ر له‌ ئیستا بوو. تۆ ده‌زانیت من که‌ی چووم بخه‌وم؟ هیشتا خۆر هه‌ر

به دهره وه بوو؟ شتیکی باشه مرؤف دواى نیوه رۆیه کی درهنگ
 بخه ویت. دواى خواردنی پارچه یه ک نانی برژاو و چا
 خواردنه وه. دهنگه دهنگی سه رله نیواره به کزیه وه ده چرپیتته
 گویت. پاشان کشومات ده بیت. له هه موو شوینه کانی تر، خه لک
 جلوه برگی خویمان ده گۆرین بو خواردنی ژهمی نیواره. تو گیرت
 خواردوه. هه موو ده رگه کان داخراون. ده که ویتته مملانی له گه ل
 دنیا.

"په رداخه که ی ده داته بریگز و ئه ویش بو ی پر ده کاته وه"
 شتیکی په ستم ده کات. چیه؟ خه ونه که یه، به لی. تا فگه کان. نا،
 نا، ده ریاچه یه ک، ئاو. نوقوو مبوون. من نا. یه کیکی تر. چهند
 خو شه کومه لیک خه لکت له گه ل بیت. ده توانیت بئینیتته پیش
 چاوت، بیدار ده بیتته وه و که سیک به لاتته وه نابینیت، هه ر
 که لوپه له کان لیت مور ده بنه وه؟ هه تا بلایت ناخو شه. من به و
 دو خه دا تی په ریوم. ئه زموونم له گه ل قوناغی وادا هه یه - نو ش -
 دوا جار، هاتمه وه هوش و گه رامه وه ناو مرؤفان. ریک وه کو
 نی وه. گۆرانیکى ژیرانه بوو. هه ولم دا به ته نیا پی بکه نم.
 ناخو شه. هه مووتان خواردنه وه تان لایه؟

"سهیری سپوونه ر ده کات"

ئه وه کی یه؟ هاو رتییه کی تویه؟ که سیک نییه من به ئه و
 بنا سینیت؟

فۆسته ر: هاو رتییه کی تویه.

هیرست: له رابردوودا خه لکی دیار و سه رنج راکیشم ده ناسی.
 ئه لبوومیکی پر وینه م هه یه له شوینیک دامناوه. دهیدۆزمه وه.

دهموچاوهکان ههستت دهجوولین. زۆر جوانن. له ناو چیمهن دانیشتوون. سه به تهبان لایه. من سمیل هه بوو. ژمارهیه کی کهم له هاوړیکانم سمیلیان هه بوو. دهموچاوه سه رنج راکیشهکان، سمیل سه رنج راکیشهکان. دیمه نه که گوزارشتی له چی کرد؟ رهنگه گوزارشت بیت له ههستی خوشه ویستی به رانبهر به دۆسته کانمان. خۆر ده رکه وت. کچهکان قژی جوانیان هه بوو، رهش، هه ندیک جار ده گۆران بۆ سوور. جهسته کانیان له ژیر جلوبه رگه کانیان سپی بوون. ئەمانه هه مووی له ناو ئەلبوومه کهمدان. دهیان دۆزمه وه. سه رت به جوانیی کچهکان سوور ده مینیت، به له نجه ولاریان، به شیوهی دانیشتیان، چا تیکردنیا، پالکه وتنیا. هه موو ئەمانه له ناو ئەلبوومه کهمدان.

"په رداخه کهی خۆی به تال دهکات. به رزی دهکاته وه"

کی له ئیوه دلی له هه مووتان نه رمتره؟

"بریگز په رداخه که وهرده گریت و دهچیته لای دۆلابه که"

سوپاست ده کهم. من به بی ئیوه هه ردووکتان چیم پی دهکرا؟ هه ر لیږه داده نیشتم، هه تاهه تابه، چاوه روانی که سیکی بیانیم ده کرد بیت په رداخه کهم بۆ پر بکاته وه. که چاوه روانم کردبا، چیم ده کرد؟ سهیری ئەلبوومه کهم ده کرد؟ پلانم بۆ داهاتوو داده نا؟

بریگز: "پیکه که دینیت"

به قنگه خشکی بۆ بوتله که دهچیت و دهیخه یته نیوان دانه کانتته وه.

هیرست: نه خیر، من به ریز و شکۆوه دهخۆمه وه.

"دهخواته وه. سهیری سپوونه ر دهکات"

ئهم پیاوه کتییه؟ تۆ دهیناسیت؟

فۆستەر: ئهو دهلیت، هاوړی تۆیه.

هیرست: هاوړی راسته قینه کانم له ئه لبوومه که مه وه سهیری من دهکهن. من دنیای خۆم هه بوو. دنیای خۆم هه یه. وا تۆ مه که، ئیستا له دستم چوو، بۆیه گالته م پپی دیت. لپی به گومانم. گومان له راستیتیبوونی دهکهم. نا، ئیمه له باره ی گه نجیتیی من قسه دهکهن، که جیم ناهیلیت. نه خیر. دنیایه کی بی که موکوری بوو، خه لکه که ی ناویشی باش و به هیز بوون، له کاتیکدا... به رووناکی دهگۆزا، له کاتیکدا هه ستیار بوو... به رانبه ر به هه موو گۆرانیک له رووناکی.

کاتیک به پیوه وه ستام، سیبه ره که م که وته سه ر که که. سه ری به رز کرده وه. بوتله که م بده ری. بوتله که م بده ری.

"بریگز بوتله که ی پی دهدات. هه ر له بوتله که وه دهخواته وه"

به سه ر چوو، رویشت. تۆ بلایی بوونی هه بوو بیت؟ رویشت، به سه ر چوو. هه ر له بنچینه دا نه بووه و برایه وه. ده مینیت، به رده وامه. ئه وه تا من لیره دانیش تووم، بۆ هه تا هه تایه.

تۆ چهنده لوتف و مه رحه مه تت هه یه. خۆزگه پیم بلایت ئاو و هه وا چۆنه. بریا پیت گوتبام شه وی چییه، ئهم شه وه یان سبه ی شه و یاخۆ ئه وه ی تر، شه وی پیش دوینئ شه وه؟ راشکاو به. ئه مشه و شه وی پیش دوینئ شه وه؟

فه رموو بیخۆره وه. من پیم ناخۆشه به ته نیا بخۆمه وه. خه لک له دۆزه خدا زۆر ته نیان.

چی بوو؟ سیبهر بوو. رووناکی بوو، بهناو گه لاکاندا.
قه له مبارزدان و یاریکردن بوو له ناو پووش و په لاشدا. دلداره
گه نجه کان بوون. خوړه خوړی ئاو بوو. ئه وه خه ونی من بوو.
دهریاچه که بوو. کی بوو له خه ونه که هی مندا دهخنکا؟

لیم روون نه بوو. ئه مه م له بیره. بیرم چوو ته وه. سویندم به
هه موو شتیکی پاک و پیروژ. دهنگه کان وهستان. هینده سارد
بوو، نه بیته وه. بو شاییه که له مندا هه یه. ناتوانم پری بکه مه وه.
رووباریک به ناخدا دهروات. ناتوانم بهری لی بگرم. دهیانته ویت
له ناوم بهرن. کی ئه مه دهکات؟ وا هه ناسه م ده بریت.
دهسکی شتیکی فه رووداره. دهسکی شتیکی به بوئه. یه کیک وا
دهکات بمرم.

کچه که سه ری بهرز کرده وه. من واقم ورما. له ژیاندا شتیکی
ئاوا جوانم نه بینیبوو. ئه مه هه مووی ژه هره. ئیمه ناتوانین له
چاوه روانی ئه ودا بین بهم شیوه یه بژین.

هیچم بیر نایه ته وه. من وا له م ژووره دانیش تووم. هه مووتان
ده بینم، یه ک یه ک. گردبوونه وه یه کی خو شه. میزاجه کان نه رم و
خو شن.

تو بلتی خه ون بیت؟ هیچ ئاو لیره نییه. کهس ناخنکیت.
به لی، به لی، با برۆین، با برۆین، با برۆین، دهنگت بهرز
بکه ره وه، به دهنگی بهرز قسه بکه. به دهنگی بهرز قسه بکه.
به دهنگی بهرز قسه بکه. ئیوه فریوم ددهن. ئیوه زؤلن، خیتو و
درنجن، غه لبه غه لب ده کهن. گویم لئی به له بهر خو تانه وه ئاوازیک
ده لئین بی ئه وه ی دهم بکه نه وه. من کراسیکی شینی لوچاوی

له بهر دهكهم له "ریتز"*. من كراسیكى شینی لۆچاوی له بهر دهكهم له "ریتز"، من باش دهیناسم. ئەو شاگردەى شەرابی پێشکیش دهکرد، بۆریس، بۆریس، سالانیکی زۆر بوو له وێ کاری دهکرد. تارمایییه بهرچاوگرهكان، پاشان خورپه ئاو...
سپوونه: ئەوه من بووم له خهونهكهى تۆوه دهخنكام.

هیرست: "دهكهوێته سهه عهززهكه. ئەوانى تر ههموویان دهچن بۆ لای ئەو"

فۆستەر: روو له سپوونهه دهكات
چاوت دهبریت.

بریگز: "هیرست رادهکیشیت"

هیرست: "بریگز له خۆی لادهدات"
دهستت لیم بهرده.

"به قیتیهوه دههستتیت"

سپوونه: دهچیتته لای هیرست"

سپوونه: ئەویش نهوهى ههیه. ریک وهکو من، وهکو چۆن من نهوهم ههیه. ئیمه ههردووکمان مندالمان ههبووه، بووین بهباوک، ههردووکمان بهسالدا چووین. من له داخوازییهکانی ئەو دهگهه. با دهستی بگرم. ریز له تهههنی ئیمه بگره. ئیستا یارمهتیت دهدهم دابنیشیت.

"دهستی هیرست دهگریت و دهیبات بۆ لای کورسییهكه"

* دهشیت "ریتز" ئاماژه بێت بۆ هۆتیلی "ریتز"، كه هۆتیلیكى پینج ئهستیرهیییه له لهندهن.

ئەم خەلكە ھېچ بەزەبىيەكياڭ نىيە .

فۆستەر: بە زىياد نەبىت .

سپوونەر: مەن ھاۋرىتى دىلسۆزى تۆم . ھەر بۆيە خەۋنەكەت... ناخۇش بوۋ .
تۆ لە خەۋنەكەتدا مەنت بىنى ، دەخنىكام . بەلام مەترسە . مەن
نەخنىكام .

فۆستەر: بە زىياد نەبىت .

سپوونەر: "بۆ ھىرست"

ھەز دەكەيت قاۋەيەكت بۆ بىكەم؟

برىگىز: ئەۋە پىيى وايە لە ئەمستردام لە مەيخانەيەكدا شاگرد بوۋە .

فۆستەر: خىزمەتكردنەكە بەخۇرايە .

برىگىز: لە كاتىكدا ئەۋ لە "بولز ھىد" شاگردە ، پەرداخەكانى بىرە كۆ
دەكاتەۋە و دەفرى ئاۋدەس پاك دەكاتەۋە .

فۆستەر: ھەبى و نەبى خانەخويكەمان ئەمشەۋ لە "بولز ھىد" ە و لەۋى
توۋشى نەگبەتتىك بوۋە .

"بۆ سپوونەر"

گوئى لە كابىرا بگرە . وابزانم جوړىك لە تىنەگەيشتن ھەيە .
تۆ لە ئاۋدەستى پشتەۋەۋى مەيخانەيەكدا نىت . تۆ لە
مالى پىاۋىكى سەرمایەدارىت ، پىاۋىكى سەركەۋتوۋ . تى
گەيشتىت؟

"روو لە بىرگىز دەكات"

مەن بۆ نىگەرەنم؟ پىم بلى ، ھا؟

"روو لە سپوونەر دەكات"

گوئى بگرە ھاۋرىتى چاۋچلىسەكەم . ئىمە ئەۋ جەنتلمانە لە

بەدرەفتاری و ناپاکی، لە مرۆڤی کەڵەکچی، لە خەلکی
شەرانگیز و خراپ دەپارێزین. ئێمە دەمانتوانی بەبێ
دوودلییەوه تۆ لەناو بەرین. ئێمە لە روانگەیی خۆشەویستییهوه
چاوەدێری ئەو جەنتلمانە دەکەین.
"روو لە بریگز دەکات"

من بۆ قسە لەگەڵ ئەو دەکەم؟ کاتی خۆم لەگەڵ یەکیک بەفیرۆ
دەدم، کە هیچ ئومیدیکی بۆ سەرکەوتن لێ نابینریت. هەبێ و
نەبیت بەرەو شیتبوون دەچم. من خۆم زۆر قسە ناکەم. پێویست
ناکات قسە بکەم. دەبێ بێدەنگ بم.
"دووبارە روو لە سپوونەر دەکات"

دەزانم مەسەلەکە چیه. شتێک لە تۆدا هەیه، کە من شیت و
شەیدا دەکات.

سپوونەر: ئەو شتە شێوەی رەفتاری منە.

فۆستەر: هەلبەت هەر ئەمەیه.

بریگز: من پیاوێ ئێرلەندییەکانم بینووه بە هەمان شێوازی ئەو، کەبەسه
لە تۆپ دەدەن.

فۆستەر: وایزانم ئەگەر مرۆڤ جارێک تیکەلی ئێرلەندییەکان بیت،
تووشی هەموو شتێک دەبیت.

"بۆ فۆستەر"

دان بەخۆتدا بگره، تێ گەشتیت؟ تۆ ئیستا هیرشت کردە سەر
پیاویکی دەولەمەند و دەسەلاتدار.

تۆ لەمە رانەهاتوویت، کابرا. چۆن تیت بگەیهنم؟ ئەمە چینیکی
تەواو جیاوازه. ئەمە مەودایەکی تری کارکردنه. دنیای

جلوبه‌رگی ئاوريشمه، دنيای مۆزلىنه*. دنيای رېكخستنى
گولەكانه، دنيای كتيبه‌كانى هونەرى چيشت لينا نه له سه‌دهى
هه‌ژدهم. هيچ پيوه‌ندييه‌كى به چپس و نوقلە‌سيوه* نيه.
دنيای شيرى ناو بانيۆى خوشتنه. دنيای زهنگى په‌تدار***.
دنيای رېكخستنى شته‌كانه.

بريگز: شره‌وپره نيه.

فۆسته: شره‌وپره نيه. ئيمه مامه‌له له‌گه‌ل شته ئۆرچينا‌له‌كاندا
ده‌كه‌ين نه‌ك له‌گه‌ل شته ساخته و گه‌نده‌كان. بوتله‌ كۆنه‌كانى
براندى ناكه‌ينه‌وه. ئاگه‌دار به، له لمى فشه‌لدا رۆ نه‌چيت.
"بۆ بريگز"

بۆ به‌كه‌لله‌ى سه‌ريدا نه‌كيشم بۆ ئه‌وه‌ى چيى تر پييه‌وه
سه‌خله‌ت نه‌يم؟

سپوونه: من هه‌مان ته‌مه‌نى سه‌ركاره‌كه‌ى تۆم هه‌يه. من راهاتبووم بۆ
سه‌يران ده‌چووم بۆ ده‌ره‌وه‌ى شاريش، رېك له‌و كاته‌ى، كه ئه‌و
ده‌چوو.

فۆسته: گوئى راگره، برادر. ئه‌و پياوه‌ى له‌سه‌ر ئه‌و كورسييه

* مۆزلىن يان ئۆرگاندى وه‌ك له تېكسته‌كه‌دا هاتوه، بريتييه له قوماشيكي لۆكه‌ى
ته‌نكى گرانبه‌ها.

** مەبه‌ست له نوقلە‌سيۆ، كه به ئینگليزييه‌كه candied apple يان
ئەو سيوه‌يه، كه به نوقل و شيريني داده‌پوشريت و دارىكى بچووكى تى
ده‌ئاخريت بۆ ئه‌وه‌ى مرووف به‌ئاسانى بيخوات.

*** مەبه‌ست له زهنگى په‌تدار، ئه‌و زهنگه‌يه، كه به‌په‌تيكه‌وه به‌ستراوه و
به‌راكيشانييه‌وه زهنگه‌كه لى ده‌درا. جاران له ماله‌ گه‌وره‌كان بۆ كۆكرده‌وه‌ى
خزمه‌تكاره‌كان به‌كار ده‌هات.

دانیشتوو، پیاویکی داهینه ره. هونه رمنده. نیمه یین وا دهکین
ئهو لهگه ل ژیاندا هه لیکات. ئه و متمانه به نیمه دهکات. هه ول
مه ده خوشی و ئاسووده ییی مایک تیک بدهیت. تی دهگه ییت له
من؟ نه که ییت ژیانی خیزانداری دارمیتیت.

بریگز: "بۆ فۆسته ر"

ئه گه ر تو ناتوانیت، من ده توانم.

"بۆ لای سپوونه ر ده چیت و به په نجه ی دوشاومژه بانگی دهکات"

وه ره ئیره.

هیرست: کوا سه نده ویشه کان؟ نانه که له ت که.

بریگز: له ت کراوه.

هیرست: له ت نه کراوه. له تی که!

بریگز: "له شوینی خوی ناجوولیت"

ده چم له تی ده که م.

"ژووره که به جی دیلت"

هیرست: "بۆ سپوونه ر"

من له شوینیک تو م بینوه.

سپوونه ر: پیویسته ماله که پاک بکه مه وه. که سی تر ئه م کاره ناکات.

راویژکاره داراییه که ت بۆ نانی به یانی دیت بۆ ئیره. پیویسته

بیر له مه بکه مه وه. هه ر رۆژه ی چه زی له شتی که. رۆژی داوای

هیلکه ی کولاو و نانی برژاو دهکات. بۆ به یانی چه ز دهکات

هیلکه که به بی تو یکلکه وه له ناو ئاوی کولادا بکوولیت و له گه ل

شه ربه تی پرته قال بیخوات. رۆژی دواتر پیی خوشه زهر دینه و

سپینەى ھیلکەكە لەناو پۆن تیکەل بکریت لەگەل سەلموونى* بەدووگەل ئامادەکراو. بۆ پۆژی دواى ئەمە، داواى شەمپانیا دەکات لەگەل ھیلکە و قارچكى سوورەوھەکراوھ لەناو پۆن. ھاكا پۆژ بووھوھ. پۆژیكى تازە. پراویژکاری دارايیت خەون بەچیشتی بەیانییەوھ دەبینیت. خەون بەھیلکەوھ دەبینیت، ھەر ھیلکە و ھیلکە. چ جۆرە ھیلکەپەك؟ من بیتاقەت بووم. بە درێژایی شەو ھەر بیدار بووم. بەلام ھەر تەواو نابیت. ھەرگیز تەواو نابیت. ئەمەپە ژيانى من. من ھەندیک چرکە ساتى راستگۆییم ھەپە، كە تووشى ھەناسەبرکیم دەكەن. لە ھیچ شوینیک لە ھەندەن ناگیرسێمەوھ. كەس نازانیت من بیری چى دەكەم.

"بریگز دیتە ژوورەوھ و دەوھستیت. گوی پرا دەگریت"

بیری كچە سیامییەكان دەكەم. بیری كچەكانى بالى دەكەم. تۆ لێرە تووشى كچی وەكو ئەوان نابیت. جار جار دەیانبینیت، لەسەر پێپلیكانەكانى ئەو قوتابخانانەى تیدا فیری زمانى ئینگلیزی دەبوون. ھیشتا فیر نەكراون بە زمانى خۆیان لەژیر لێوھوھ پێ بکەنن و باوھش بە یەكتر بکەن. ھەندیک جار خواستەكانى من لەوھ زیاتر تى ناپەپیت. دەمتوانى ھەندیک شتى تر بکەم. دەمتوانى ژيانىكى تر بۆ خۆم دەستەبەر بکەم. پێویست ناکات كاتى خۆم بەدیار میزی سەگەوھ بەفیرۆ بەدەم. دەمتوانى بۆ خۆم كونجیک بدۆزمەوھ و دلخۆش بم. كونجیكى راستەقینە، بەختەوھرییەكى راستەقینە.

بریگز: نانمان نەماوھ. لێرە وەستاوم سەپیری خزمەتکارەكە دەكەم. ئەو

* سەلموون جۆرە ماسییەكى سوورە.

حیزه که لله بۆشه. حەز لە تەمەلی دەکات. گەوادی هیچ و پووج.
زیاتر حەز لە گەرووه ئاوه تەنگەکانی "مالاکا" * دەکات، که هەر
لەناو پەردە کوللە کەت دایت و "تۆدی" ** توونت بۆ دینن.
کابرایه کی خوێرییه.

"بۆ سپوونەر"

لاجۆ.

سپوونەر: "لەسەر رینگە ئەو لادەچیت"

بریگز: "بۆ هیرست"

هەلسە.

هیرست: "لەسەرەخۆ هەلەستیت. بریگز دەبیات بۆ لای دەرگە که وه"

بریگز: "بۆ هیرست"

برۆ، پەله بکه، ئاوپ مەدەرە وه.

هیرست: من ئەو پیاوه دەناسم.

"بریگز، هیرست دەباتە دەرە وه"

"بێدەنگی"

فۆستەر: دەزانی من جارێکیان چیم لە بیاوان بینی، لە بیاوانی

ئۆسترالیا؟ پیاویک دەرپۆشت و دوو چەتری هەلگرتبوو. دوو

چەتر، لەو چۆلە وانییە.

سپوونەر: بارانیش دەباری؟

* گەرووه ئاوه تەنگەکانی "مالاکا" درێژییە که ی نزیکی ۸۰۵ کیلۆمەترە و دەکه ویتە

نیوان رۆئاواوی مالیزیا و دوورگە ی سۆمەترە لە ئەندەنوسیا.

** تۆدی toddy بریتییه لە خواردنە وهیە کی توونی مەستکەر، که لە براندی و

شەکر و ئاوی گەرم و بەهارات پێک هاتوو.

فۆستەر: نا، رۆژئىكى خۆش بوو. من خەرىك بوو لىيى بېرسىم بۆ وا دەكات، بەلام دواتر رام گۆرى.

سپونەر: بۆ؟

فۆستەر: ئاخىر گومانم لەو نەبوو، كە بە شىوھىك لە شىوھكان شىتە. بۆيە بىرم لەو كردهو، رەنگە ئاژاوم بۆ بنىتەو. "ئەمسەر و ئەوسەرى ژوورەكە دەكات. لە نزيك دەرگەكەو دەوھستىت"

گوئى بگرە، تۆ دەزانىت، كاتى لە ژوورىكدايت و گلۆپەكان داگىرساون و پاشان لە پرىكدا دەكوژىنەو، لە چى دەكات؟ ئىستا پىشانىت دەدم. وەك ئەمە وايە. "گلۆپەكان دەكوژىنەو"

شانۆ تارىك دەبىت

بهشی دووهم

"بهیانیه"

سپوونه: "بهتهنیا له ژوورهویه. دانیشتووه. پورهدهکان هیشتا
دادراونهتهوه، بهلام تیشکی رووناکی دیته ژوورهوه. ههلهدهستیته
سه ری. لهسه رهخو دهچیته لای درگهکه. دهسکهکه هی دهگریت و
به شهکه تییهوه رای دهکیشتیت"

من پیشتر ئیرهم بینیوه. بهیانیه. درگهکه داخراوه. مالتیکی
بیدهنگ، خه لکیکی بیانیی تیدایه.

"داده نیشیت، دهله رزیت"

"درگهکه دهگریتهوه"

بریگز: "دیته ژوورهوه. کلیلی به دهستهویه. قاتیکی پویشیوه. پورهدهکان
دهکاتهوه. خوړهتاوه"

داوایان لی کردم، بیرسم ناخو برسیته.

سپوونه: خواردن؟ دهستم پیی نهکهوتووه.

بریگز: راویژکاری دارایی دهرنهکهوت. دهتوانیت نهو خواردنه بخویت،
که بو نهو ناماده کراوه. به تهلهفون داوای کرد بوئی ناماده
بکهین. پاشان تهلهفونی کردهوه و هاتنهکه هی ههلوه شاندهوه.

سپوونه: له بهر چی؟

بریگز: جاک قسهی لهگه ل کرد. من قسهم لهگه ل نه کرد.

سپوونه: چ هۆکاریکی بو هاوریکهت خسته روو؟

بريگن: جاك گوتى، ئەو بى ئەوھى ئاگەدار بىت، كەوتووھتە ناو تەنگزەھىھىكى دارايىي گەورە.

"وچانىكى كورت"

سپوونەر: بەئاشكرا ديارە پئويستى بەراوئىژكارىك ھەھىھ.

"وچانىكى كورت"

بريگن: من چىشتت بۆ ناھىنم ئەگەر فرىي بدەيت و ھەمووى نەخۆيت.

سپوونەر: من رقم له فرىدانه.

"بريگن دەچىتە دەرەھە"

من پىشتەر ئىرەم بىنيوھ. دەرگە داخراوھكە. ھاتنە ژوررەھى پياوھ بىانييەكە. خىركردن. سەگەماسىيەكەھى بەندەرەكە.

"بىدەنگى"

بريگن: دىتە ژوررەھە. سىنييەكى ھەلگرتوھ. سەر سىنييەكە چەند

قاپىكى لەسەرە، كە بە سەرقاپى زيوين داپوشراون، لەگەل

بوتلى شەمپانيا لەناو دۆلكەھىكەوھ. سىنييەكە لەسەر مېزىكى

بچووك دادەنيت و كورسىيەك دىنيت و لەبەر مېزەكەوھ داي

دەنيت

ھىلكە و رۆن، زەردىنە و سىپىنەكەھى تىكەل كراوھ. بوتلى

شەمپانياكەت بۆ بىكەمەوھ؟

سپوونەر: ساردە؟

بريگن: بەستوويەتى.

سپوونەر: بە يارمەتیی خۆت، بىكەرەوھ.

بريگن: "بوتلەكە دەكاتەوھ"

سپوونەر: "سەرقاپەكان لادەدات. بە وردى سەھىريان دەكات و

له لایه که وه دایان دهنیت. که ره له نانه رهقه برژاوه کاند دهدات"

کی چیشته که ره؟

بریگز: ئیمه به هاوبه شیییه وه ئه و کاره دهکین، من و جاک.

بریگز: "شه مپانیا تی دهکات و په رداخه که دهداته سپوونه ره و ئه ویش

چهند قومیک دهخواته وه"

"وچانیک کی کورت"

سپوونه ره: سوپاس.

"دهست به خواردن دهکات. بریگز کورسییه که راده کیشیت بو"

به ره میزه که و داده نیشیت. سهیری سپوونه ره دهکات"

بریگز: ئیمه، من و جاک، له میژه هاوریین. یه کهم جار له سووچی

شه قامیکدا یه کترمان بینی. من ده بی پیت بلیم، که رهنه گه وه

قسه کانی من رهت بکاته وه و چیرۆکیکی جیاواز بگریته وه. من

له سووچی شه قامیکدا وه ستابووم. ئۆتۆمۆبیلک لیم نزیک

که وته وه. جاک بوو. پرسیار ی شه قامی "بۆلسۆفه ر" ی لی کردم.

پیم گوت، شه قامی "بۆلسۆفه ر" له ناو سیسته میکی ئالۆزی

شه قامه کانی یه کسه ره دایه. ئه وهیش سیسته میکی یه کسه ره

بوو، که بۆ مرۆف ئاسان بوو بچیته ناوی. به لام ته نیا کیشه که ی

ئه وه بوو، کاتیک دهچوویته ناو سیسته مه که، نه تده توانی لی

بییته دهره وه. من پیم گوت، ئه گهر ئه وه به راستی نیازی وایه

بچیته شه قامی "بۆلسۆفه ر"، ئه و باشتترین ریگه، ئه وه یه، یه کهم

پیچ به دهسته چه په وه بگریته. پاشان، یه کهم پیچ به

دهسته راسته وه و ئینجا دووهم پیچی دهسته راست و پاشان

سییه م پیچ به دهسته چه په وه بگریته و چاوی ببریته دوکانیک،

که ورده شتی ئاسنین دفرۆشیت، ئیتر ریڭ بهدوری
 گۆرهپانه کهدا بسووریته وه و یه کراست بچیته ناو راره ویڭ، له
 دووم گه وپدا به دهسته راستا بوهستیت. له وی ته لاریکی زۆر
 گه وره ی فه رمانگه یه کی دیته به رامبه ر، که له ناو حه وشه یه کی
 نیوه باز نه ییدایه. ده توانیت سوود له م ته لاره گه وره یه وه ر بگریت
 و بهدوره ی حه وشه کهدا بسووریته وه و بچیته لاکه ی تر. وهک
 چۆن تیره کان پیشانی ده دن، ئاوا بروات. به دوو ترافیکیا تی
 په ریت. له ترافیکی داها توودا دهسته چه پ بگریت، که به
 گۆپتیکی سه وزی تایبه ت نیشان کراوه، وهک هیمایه ک بۆ
 پچکردنه وه. ده بیته تا وهره که ی فه رمانگه ی پۆسته ی به
 به رده وامی له به رچا و بیته. ته نیا شتیڭ پیویسته بیکات ئه وه یه،
 که بگه ریته وه بۆ گه راجی ژیره وهینه که، گپه که بگۆریت و
 یه کراست به رده وام بیته له رویشتن. ئیتر به بی هیچ کیشه یه ک
 خوی له شه قامی "بۆلسۆقه ر" ده دۆزیته وه. من به راستی له وه
 ناگه دارم کرده وه، که نه گه ر شه قامی "بۆلسۆقه ر" بدۆزیته وه،
 هیشتا پرووه پرووی ئه و کیشه یه ده بیته وه، که دوور نییه لی و ن
 بیته وه. پیم گوت، من یه کیڭ یان دوو که س ده ناسم، که چه ند
 سالیڭ نه مسه ر و نه وسه ری شه قامی "بۆلسۆقه ر" یان ده کرد.
 به داخه وه گه نجیتی خویان له وی به سه ر برد. ئه و خه لکه ی له وی
 ده ژین، رهنگی مردوو یان گرتووه. له باری بیئومیدیدان. به
 دلنیا یییه وه پیت ده لیم، هیچ که سیکیش بایه خیان پی نادات.
 ئه وه ی خه لکه که نیگه ران ده کات، ئه و ده سکه وتانه ن، که
 به شیوازیکی ناره وا به ده ستیان هیناون. من، له باره ی نه مت، بۆ
 رۆژنامه ی "تایم" م نووسی. ناوم نا "ژیان له دوور یاندا". هیچ

ئەنجامىكى نەبوو. بەھەرھال، پىم گوت، رەنگە باشتىرىن شت
 كە بىكات ئەو ەبىت، كە بىرۆكەى چوون بۆ شەقامى "بۆلسۆقەر"
 بەتەواوى لە بىر خۆى بەرىت. بىرمە رىك پىم گوت: ئەو
 گەشتەى بىرى لى دەكەيتەو، لە مېشكى خۆتى دەر كە. دوور
 نىيە كارەساتىكى چارەنووسسازى لى بكەوتتەو. بەلام ئەو
 گوتى، دەبى ەەر بچىت، چونكە پاكەتىك ەيە و پىويستە
 بىگەيەنىت. بەھەرھال، من خۆم تووشى ەموو ئەو سەرئىشەيە
 كرد ەەر لەبەرئەو ەى ئەو پىاوئىكى باش و رووكر او بوو. لە
 پىاوئىك دەچوو، كە ەز بكات ەەر خۆى چاكە لەگەل ەل كدا
 بكات. ەلەت من بە نەفرەتم نەكرد. دەبى پىت بلىم، رەنگە ئەو
 قسەكانى من رەت بكاتەو و چىرۆكىكى جىاواز بگىرپتەو.

سپوونەر: "سەر قاپەكە دەخاتە سەر قاپەكەى خۆيەو"

برىگز: "شەمپانىا دەكاتە پەرداخەكەى سپوونەر"

كەى دواچار شەمپانىات لەگەل نانى بەيانى خوار دوو ەتەو؟

سپوونەر: با بەراستىت پى بلىم، من شەمپانىا خۆرم.

برىگز: چى، بەراست؟

سپوونەر: من شارەزاي ەموو جوړەكانى بادەى خۆم.

"دەخواتەو"

دېجۆن، لە سالانى سىيەكان. زۆر گەشتم بۆ دىجۆن كرد لەگەل
 وەرگىرە فرەنسىيەكەم بۆ ئەو ەى تامى شەراب بكەم. تەنانەت
 دواى مردنى ئەو ەى، ەەر دەچووم بۆ دىجۆن تا ئەو كاتەى چى
 تر نەتوانى بچم بۆ ئەو ەى.

"وچانئىكى كورت"

ھيوگو، شەمپانىيەكى خوشە .

"وچانئىكى كورت"

ھەلبەت لات سەير دەبىت ئەگەر بزىنيت وەرگىرەكەم چۆنى
وەرگىرا . وەلامەكە شىعەرىكى من بوو . من شاعىرم .

برىگز: من وام دەزانى شاعىرەكان گەنجن .

سپوونەر: من گەنجم .

"خۆى دەگەيەنئىتە بوتلەكە"

پەرداخىكت بۆ بىنم؟

برىگز: نا، سوپاس .

سپوونەر: "لە بوتلەكە ورد دەبىتەو"

ھەلبىزاردئىكى نايابە .

برىگز: ھى من نىيە .

سپوونەر: "تتى دەكات"

وەرگىرانى شىعەر كارىكى زۆر سەختە . تەنيا رۆمانىيەكان ئەو
ھونەرە بەباشى دەزانن .

برىگز: ھىشتا بەيانىيەكى نەختىك زووه بۆ ئەو ھەموو شتە، وا نىيە؟

سپوونەر: "دەخواتەو"

برىگز: بوتلەكە تەواو بكە . فەرمانى دوكتۆرە .

سپوونەر: ئەرى بەراست، دەتوانم بىرسم بۆ لەم ژوورەدا بەند كرام؟

برىگز: فەرمانى دوكتۆرە .

"وچانئىكى كورت"

ھەر كاتىك قاووت وىست، پىم بلى .

"وچانئىكى كورت"

ھەلبەت خۇ خۇشە شاعىر بىت و خەلك پىتەوھ سەرسام بن و
وەرگىرىشت ھەبىت. گەنجىش بىت. من ھىچ كاميان نىم.
سپوونەر: ئا، بىرت ھىنامەوھ. من دەبى برۆم. سەعاتى دوازده
كۆبوونەوھم ھەيە. زۆر سوپاس بۆ چىشتەكە.

برىگز: كۆبوونەوھى چى؟

سپوونەر: كۆبوونەوھى دەستەى بەرپۆھبىردن. من ئەندامى دەستەى
بەرپۆھبىردنى كۆوارىكى تازەى شىعرم. يەكەم كۆبوونەوھمان لە
سەعات دوازدهيە. نايىت دوا بىكەوم.

برىگز: كۆبوونەوھكە لە كۆپىيە؟

سپوونەر: لە مەيخانەى "بەلز ھىد" لە "چاك فارم". خاۋنەكەى
مروڧىكى چاكە. رىگەى پى دايىن ژوورىكى تايبەت لە نەۋمى
يەكەمدا بەكار بىنن. گرىنگە كۆبوونەوھكە نەپنى بىت. ھەلبەت،
راستە من پىم گوت، كە "لۆرد لانسەر" نامادەى كۆبوونەوھكە
دەبىت، بەلام ئەو خۇيشى لەوھ گەيشت، كە پىويستە شوپنەكە
تا رادەيەك دوور بىت لە خەلكەوھ.

برىگز: لۆرد لانسەر؟

سپوونەر: سپۆنسەرى كۆوارەكەمانە.

برىگز: خۇ لە سەربازى سوارەى بەنگالىيەكان * نىيە؟

سپوونەر: نا، نا، لە نۆرماندىيە رەوشتبەرزەكانە.

* نامازيە بۆ سەربازە بەرىتانىيەكان، كە پروبەرووى شۆرشگىرەكان دەبوونەوھ
لە ھىندستان و "فرەنسىس يتس براون" وەكو كىتپىك لە سالى ۱۹۳۰ بەناوى
"ژيانى سەربازە بەنگالىيەكان" بلاوى كىردەوھ. دواتر بوو بەبابەتى فىلمىكى
سىنەمايى بەھەمان ناو و ئەكتەرى بەناوبانگى ئەمەرىكايى "گارى كۆپەر" رۆلى
سەرەكى تىدا كىپرا.

بريگن: مرۆفئىكى رۆشنىبىره؟

سپوونەر: بەلگەيەكى بروايتىكراوه.

بريگن: ھەندىك لەو ئەرىستۆكراتانە رقيان لە ھونەرە.

سپوونەر: لۆرد لانسەر مرۆفئىكى راستگۆ و دلپاكە. ھەز لە ھونەر

دەكات. بەئاشكرا ئەو ھەزەى خۆى خستووھتە روو. ھەرگىز لە

قسەى خۆى پەشىمان نابىتەوھ. بەھەرھال، من دەبى برۆم.

لۆرد لانسەر لەگەل ئەو بۆچوونەدا نىيە، كە شاعىرەكان ھىندە

بەتەنگ كاتەوھ نىن.

بريگن: جاك پىويستى بە سپۆنسەرە.

سپوونەر: جاك؟

بريگن: شاعىرە.

سپوونەر: شاعىرە؟ بەراست؟ خۆزگە چەند نمونەيەكى لە

بەرھەمەكانى خۆى بۆ رەوانە دەكرىم، كە بە قەبارەى گەورە

نووسرايىت و دوو بۆشايى خرابىتە نىوان دىرەكانىيەوھ. با چەند

دانەيەكم لە چەند نامىلكەيەكى جىاجىيا و لەناو زەرفى

داخراودا، پولىيان لى دراىت و ناونىشانىيان لەسەر

نووسرايىت و لە رىگەى پۆستەى جىاجىيادا بۆ رەوانە بكات،

تەنانەت ئەگەر چەند دانەيەكىشى لى ون بىت يا بدزىت، بەلام

بە مسۆگەرىيەوھ بە دەستم دەگات و دەيانخوئىنمەوھ.

بريگن: ئەمە لە لوتف و جوامىرىي خۆتانە.

سپوونەر: سوپاس. دەتوانىت پىي بللىت، با چاوەروانى

ھەلسەنگاندنىكى راستگۆى بە وىژدانەوھ و، دەتوانم بللىم، تا

ئەوپەر ھەستىارەوھ بكات.

بريگن: پىي دەللىم. ئەو زۆر پىويستى بەسپۆنسەر ھەيە. دەبوو ھەر

سەرکارهکه ببیته سپۆنسه‌ری، به‌لام ئه‌و هه‌ز ناکات. ده‌شپیت
له‌به‌ر ئه‌وه‌ بیت، چونکه‌ خۆی شاعیره. له‌وه‌ ده‌چیت جوریک له
ئیره‌یی تیدا بیت، من نازانم. مه‌سه‌له‌که‌ ئه‌وه‌ نییه‌ سه‌رکاره‌که
زۆر پوووخۆش و باش نییه‌. ئه‌و پیاویکی باش و پوووخۆشه.
پیشکه‌وتوو. به‌لام، دواجار، هه‌ر مرۆقه.
"وچانیکی کورت"

سپوونه‌ر: سه‌رکاره‌که... خۆی شاعیره؟

بریگز: گه‌مزه‌ مه‌به‌. له‌وه‌ زیاتریشه، وا نییه‌؟ گوتارنووس و
ره‌خنه‌گریشه. پیاویکی پۆشنبیره.

سپوونه‌ر: من پیم وا بوو، ئه‌و دهموچاوه‌ دهناسم.

"زه‌نگی ته‌له‌فۆنه‌که‌ لێ ده‌دات. بریگز ده‌چپته‌ لای ته‌له‌فۆنه‌که‌ و
هه‌لی ده‌گریت. گوێ راده‌گریت"

بریگز: به‌لێ، هه‌ر ئیستا.

"سینییه‌که‌ هه‌لده‌گریت و ده‌رواته‌ ده‌ره‌وه‌"

سپوونه‌ر: "به‌بته‌نگیه‌وه‌ داده‌نیشپیت"

من پیشتر ئه‌م دۆخه‌م بینوه‌. ده‌نگیک نابیستریت. یه‌کیک گوێ
راده‌گریت. فه‌رمانیک له‌ نهۆمی سه‌ره‌وه‌ دیت.

"شه‌مپانیا تێ ده‌کات"

هیرست: "دیته‌ ژووره‌وه‌. قاتیکی پۆشیوه‌. بریگز له‌ دواوه‌یه‌تی"

چارلز، کاریکی چاکت کرد سه‌ردانت کردین.

"ته‌وقه‌ له‌گه‌ل سپوونه‌ر ده‌کات"

خۆ به‌گه‌رمیه‌وه‌ پیشوازیان لێ کردیت؟ دینسن، با قاوه‌یه‌ک
بخۆینه‌وه‌.

بريگن: "ژورەكە بەجى دىلت"

هتيرست: لە روخسار تەوہ ديارە تەندروستيت باشە، تەنانەت تۆزىكىش نەگۆراويت. وا بزەنم بەھۆى خۆشاوى ليمۆيە، ئەو وا دەكات سىپ و ساغ بيت، ئەگەر بەھەلەدا نەچووبم، بىرمە لە ئۆكسفىورد زۆر باش بوويت، ئىستاش ھەر لەوييت؟ زىرەكيت، ژىر و تىگەيشتوويت، ئەرى دەزانيت، سالانىكى زۆر تى پەريوہ، كەى بوو دواچار يەكتەمان بينى؟ وا بزەنم دواچار، كە بەيەكەوہ ژەمىكى ئىوارەمان خوارد، سالى سى و ھەشت بوو، لە يانەكە، ئەمە لە بىرەوہرى تۆشدا ھەيە؟ "كروكلى" ش لەوى بوو، ئا، "وايات"، ھەمويانم بىر دىنەوہ، "بىرستەن سميث"، چ تاقمىك بوون، چ شەويك بوو، وەك من بىرم دىتەوہ، ھەلبەت ئىستا ھەمويان مردوون، نا نا، من بىمىشكەم، گەژەم، دواچار، كە چاومان بەيەكتەوت، بىرمە چ شەويك بوو، زۆر باش بىرمە، لە پىشبركى يارىي كريكيت بوو لەژىر چادەرە گەورەكەى "لۆرد" بوو لە سالى سى و نۆ، كە "ھوتۆن" و "چامپەن" لە بەرامبەر "ويست ئىندىز" زۆر جوان يارىيان دەكرد، لە كاتىكدا "كۆنستەنتىن" تۆپەكەى ھەلەدا، جەنگىش بەريوہ بوو، ھەلبەت من راستم! بەيەكەوہ دوو بوتل شەرابى خۆشمان خواردوہ، تۆ ئىستاش وەكو ئەوسا تەندروست دىتە بەرچا، تۆ لە كاتى جەنگەكەدا باش بوويت؟

بريگن: "دىتەوہ ژورەوہ، قاوہيەكى بەدەستەوہيە، لەسەر مېزەكە داى دەنيت"

هتيرست: نۆ، سوپاس، دىسنس، ھەر لەوى داينى، باشە؟ ئاوا، باشە.

بريگن: "ژورەكە بەجى دىلت"

ھېرىست: ئىمىلى چۆنە؟ ئاي چۆن ئىنىك بوو.

رەش؟ ھەرموو، چۆن ئىنىك بوو. پىئويستە پىت بلىم، من رۆژى لە رۆژان ئەو ئنەم خۆش وىست. پىئويستە لە بەردەمى تۆدا ددانى پىدا بنىم. بۆ چاخواردنەو بەردم بۆ "دۆرچىستەر". تاسە و پەرۆشى خۆم پى راگەياندا. بىيارم دا شانم بەدەمە بەر. كارىكى زۆر سەخت بوو. ئەو بىرۆكەيەم ھىنايە بەرچا، كە ئەو ئنە ناپاكي لەگەل تۆدا دەكات. ددانم پىدا نا، كە تۆگەنجىكى شەپال و قۆز بوويت، بەلام باسى ئەو بەم كرد، كە ھىچ شتىك نابەم، ھى تۆ بىت، تەنيا ئەو دەبەم، كە ھەر ئىنىك بۆ خۆى ھەلى دەگرىت بۆ رۆژى تەنگانە. ديارە رازىكردنى ئەو كارىكى زۆر ناخۆش بوو. ئەو پىي گۆتم، كە شەيداي تۆيە و ئەگەر ناپاك پىت ژيانى بىمانا دەبىت. من بەپىداگىرييەو، كىكى بە كەرە چەوركر او و كەرەى شىرى مەر و ھەر و ھە كىكى خرى سووركر او و شلىكم پى دا. دواجار، خۆى دا بەدەستەو. وا پىشان مەدە پىشتر بەمەت زانىو، ئى؟ بەھەر حال، ئىمە ئىستا پىر بووين و بايەخ بەم مەسەلانە نادەين، وا نىيە؟

"دادەنىشپىت. قاوھكە بەدەستەو دەگرىت"

لە ھاوینەكە خانوويەكى چكۆلانەم بەكرى گرت. ھەفتەى دووچار يا سى جار بە ئۆتۆمۆبىل دەھاتە لام. لە ھىچ گەشتىكىدا بۆ شتومەك كرىن لىي جيا نەدەبوومەو. ئىو ئەوسا ھەردووكتان لەسەر كىلگەكە دەژيان. كىلگەى باوكى ئەو بوو. ئەو پىش بۆ چاخواردنەو، قاوھخواردنەو ياخۆ لە كاتى دەستبەتالىدا دەھاتە لام. ئەو ھاوینەى، كە ئەو ئنە لەگەل من بوو، تۆ وات دەزانى بە تەنيا ھى تۆيە.

"فر له قاوهکه دهدات"

ئەو خانووە چکۆلانەییە زۆر بەدل بوو. وەکو من حەزی لە گۆل و گولزار بوو: حاجیلە، وەنەوشە، سۆسەن، مێلاقە، نێرگز، مێخەک، مینا...

"وچانیکی کورت"

دەستە ناسکەکانی.

"وچانیکی کورت"

هەرگیز بیرم ناچیت چەندە حەزی لە گۆلە نێرگز بوو.

"وچانیکی کورت"

بیرتە جارێکیان، وایزانم سالی سی و حەوت بوو، بردت بۆ فرەنسا؟ من لە هەمان کەشتیدا بووم. لە کابینەکەیی خۆمدا بووم. ئەو کاتەیی تۆ مەشقەکانی خۆت دەکرد، ئەو دەهاتە لام. جۆش و خرۆشی هەستی گەرمی، بەپێی شارەزاییی خۆم، هاوتای نەبوو. زۆر خۆش بوو.

"وچانیکی کورت"

تۆ هەر سەرقالی فۆرمی... لەشی خۆت بوویت، وا نەبوو؟ هەقت بوو، گلەیی لێ ناکەم. گەنجی قۆز بوویت. بەژن و بالاییکی جوانت هەبوو. وەرزشکاریکی راستەقینە بوویت. میدالیاکان، نەخش و نیگارەکان، ناوی تۆیان بە زێر لەسەر هەلکەندرابوو. ئەگەر مەرۆف جاریک، بە تەنیا، شریتی رایەلکراوی کۆتاییی پیشبیرکی بترازینیت، ئەوا هەتاهەتایە دەیترازینیت. ساتە زێرینەکانی هەرگیز ناسرینەوه. ئیستاش دەتوانیت پابکەیت؟ چۆن وا کەوتەوه، ئیمە کەمتر چاومان بە یەکتەر بکەوێت، دوا

ئەوھى خويىندىنمان لە ئۆكسفىورد تەواو كرد؟ مەبەستم ئەوھى، تۆ
 پىچكەيەكى تىرت بۆ خۆت ھەلبىژارد، وا نەبوو؟ تۆ پىياويكى
 پۆشنىبىر بوويت، رىك وەكو من. بەلى، بەلى، دەزانم ئىمە
 جارجار لەگەل "تۆبى وىلز" و ھەموو تاقمەكە بەيەكەوھ گەشتى
 كورت كورتمان دەكرد. جارجار لە يانەكە بەيەكەوھ ويسكى و
 سۆدەمان دەخواردەوھ، بەلام ھىچ كاتىك لەيەك نىزىك نەبووين، وا
 بوو؟ نازانم بۆ. ھەلبەت من زۆر زوو سەركەوتنم بەدەست ھىنا.
 "وچانىكى كورت"

تۆ گوتت لە كاتى جەنگەكەدا باش بوويت، وا نەبوو؟

سپوونەر: بەلى، تا پادەيەك باش بووم.

ھىرست: ھىزى ئاسمانى چەندە ناياب و رىك بوو!

سپوونەر: ھىزى دەريايى.

ھىرست: چەندە جوان و خىرا بوون، كەشتىيەكانى جەنگ!

سپوونەر: بەلەمەكانى تۆرپىدۆ*.

ھىرست: باشتىرنيان بوون. ئەوھى ئەلمانى با، دەتكوشت؟

سپوونەر: يەك يان دوو.

ھىرست: چاكت كرد.

سپوونەر: ئەدى تۆ؟

ھىرست: من لە ھەوالگىرى سەربازى بووم.

سپوونەر: ئەھا.

"وچانىكى كورت"

ھىرست: لە دوای جەنگ، ملت دايە بوارى ئەدەبى؟

* جۆرە بەلەمىكى خىراى بچووكە. بۆمبىك ھەلدەگرىت پىي دەلین تۆرپىدۆ.

سپوونەر: ئا، بەلّی.

هتیرست: منیش هەر وام کرد.

سپوونەر: پیّم وایه تا رادهیهک کاری باشت کردوه.

هتیرست: ئۆه، زۆر باش، بەلّی. ئیستا ئەو کاره باشانەم له پابردوو جی هتیش.

سپوونەر: تا ئیستا "ستیلان" بینیه؟

"وچانیککی کورت"

هتیرست: ستیلا؟

سپوونەر: ناکریت بیرت چوو بیت.

هتیرست: ستیلا کی بوو؟

سپوونەر: ستیلا وینستانلی.

هتیرست: وینستانلی؟

سپوونەر: خوشکی بهنتی وینستانلی.

هتیرست: ئەها، بهنتی. نه خیر. تا ئیستا نه مینیه.

سپوونەر: تو تا رادهیهک هۆگری ئەو بوویت.

هتیرست: کورە من وابووم؟ چۆن زانیت؟

سپوونەر: من "بهنتی" م زۆر خۆش دەویست. ئەو کورە هیچ کهیفی به چاره‌ی تو نه دههات. ویستی مشتەکوڵه‌یهک بکیشیت به لووتدا.

هتیرست: له‌به‌ر چی؟

سپوونەر: چونکه خوشکه‌که‌یت بۆ جووتبوون فریو دەدا.

هتیرست: ئینجا ئەو چ کاریککی به‌مه‌وه هه‌بوو؟

سپوونەر: ئاخر بهنتی برای ئەو کچه بوو.

هتیرست: منیش مه‌به‌ستم ئەوه‌یه.

"وچانئىكى كورت"

پىم نالئىت، تۆمەبەستت چىيە؟

سپوونەر: "بەنتى" روپپىرت"ى خستە پىش چاوى "ستىلا"ى خوشكى.
ئاخر "بەنتى" زۆر "روپپىرت"ى خوش دەويست. "ستىلا"ى وەكو
بووك پىشكىش كرد. "بەنتى" و "روپپىرت" زۆر لەمپىژ بوو ھاوپرى
بوون. "بەنتى" ھەرشەى داركارىكردنى تۆى كرد.

ھىرست: كى؟

سپوونەر: بەنتى.

ھىرست: ئەو ھەرگىز زاتى نەكردوو قسە لەگەل من بكات.

سپوونەر: "ستىلا" داواى لە "بەنتى" كرد ئەو كارە نەكات. تىكاي لى كرد
دەست لەو كارە ھەلبگرىت. تىكاشى لى كرد بە "روپپىرت" نەلئىت.

ھىرست: لەو ھەيشتم، بەلام كى بە "بەنتى"ى گوت؟

سپوونەر: من بە "بەنتى"م گوت. من ئەوم زۆر خوش دەويست. ھەرەھا
من "ستىلا"م زۆر خوش دەويست.

"وچانئىكى كورت"

ھىرست: لەو دەچىت تۆ ھاوپرىيەكى نزيكى بنەمالەكە بووبىت.

سپوونەر: بەتايبەتى ھى "ئەرابىلا". ئىمە ھەموو جارىك بە يەكەو
دەچووین بۆ گەران.

ھىرست: "ئەرابىلا ھىنسكۆت"

سپوونەر: بەلى.

ھىرست: من لە ئۆكسفۆرد ئەو كچەم ناسى.

سپوونەر: منىش.

ھىرست: من "ئەرابىلا"م خوش ويست.

سپوونەر: "ئەرابیلا" منى خۇش دەویست، "بەنتى" هیچ کاتیک بەتەواوی نه له وه دلیا بووه، که "ئەرابیلا" منى خۇش ویستووه، نه له شیوهی ئەو خۇشه ویستییهیش دلیا بووه.

هیرست: تو خاتری خوا، پیم بلی مه بهستت چییه؟

سپوونەر: "بەنتى" متمانهی به من دهکرد. له تەدارهکی هاوسه رگیرییه کهیدا، برازاواى بووم. متمانهی به "ئەرابیلا"ش دهکرد.

هیرست: با بۆت روون بکه مه وه، که من هه ردهم "ئەرابیلا"م زۆر خۇش ویستووه. باوکی ئەو مامۆستا و چاودیری کهری من بوو. من هه ر له مالیان دهماومه وه.

سپوونەر: من باوکی ئەوم باش دهناسی. زۆر منى به دل بوو.

هیرست: "ئەرابیلا" کچیکی رهوشت جوان بوو. ههست و سۆزیکى هاوسهنگی هه بوو.

سپوونەر: وایه.

"وچانیکی کورت"

هیرست: دهنه ویت پیم بلیت، تو پیوهندیی خۇشه ویستیت له گه ل "ئەرابیلا" هه بوو؟

سپوونەر: جوړیک بوو له پیوهندیی خۇشه ویستی. ئاره زوی ته واوی نه بوو بۆ جووتبوون. ئەو دلای به خۇشه ویستییهکی تایبهت خۇش بوو. واته رۆلی نیړیک جیبه جی بکات.

هیرست: "هه لدهستیتته سه رپی"

خه ریکه بر وا بکه م، که تو به راستی مرؤقیکی نزمیت. تو چۆن زات دهکهیت به م شیوهیه باسی "ئەرابیلا هینسکووت" بکهیت؟

من وا دهكەم له يانهكه تدا دهرت بکهن!

سپوونەر: ئۆھ، ئازیزی بەرێز، بیرت بێنمەو، که تۆ ناپاکیت له گهڵ "ستیا وینستانلی" کرد، کاتیک به درێژایی ئه و هاوینه پیسه دهستت له گهڵ "ئیمیلی سپوونەر"ی ژنم تیکهڵ کرد، ئه و راستییه، که ئه و سا له هه موو شوینتکی لهندهن باس دهکرا؟ ئه وهیشت بیر بێنمەو، که "مۆریال بلاکوود" و "دوورین بوسبی" تا ئیستاش له و زولم و زۆرلیکردنه سیکسییه نابهجی و فهوتینه ره به هۆش نه هاتوونه ته وه و خۆیان نه گرتووه ته وه؟ ئه دی ئه وهیشت بیر بێنمەو، که هاوڕێیه تی و به درپه فتاریت له گهڵ "جیۆفری رامسدين" له ئۆکسفۆرد بوو به بابته تی قسه وباس له کۆلجی "بالیۆل" و "کریست چیرچ"؟

هیرست: ئه مه بوختانیکه بۆ ئابروو بردن. تۆ چۆن زات دهکەیت وا بلیت؟ دهبی وا بکه م تیلاترینت بکهن!

سپوونەر: ئه وه تۆیت، گه وره م، که به بیئا بروویییه وه ره فتار دهکەیت له گهڵ ناسکترین و جوانترین توخمی ئافرته، که ژنه که ی من ناسکۆله ترین نموونه یه له ناویاندا. ئه وه تۆیت هه لسه وکه تت له گهڵ ئه و ژنه ی، که به پیی دهستووری خاوییه وه هاوسه رم بوو، نامرۆخانه و حه یابه ره.

هیرست: من، گه وره م؟ نامرۆخانه؟ به بیئا بروویی؟

سپوونەر: به بیئا بروویییه وه، خۆی هه موو شتیکی بۆ گێرامه وه.

هیرست: تۆ گوئی بۆ قسه قۆر و بیمانا کانی ژنه جووتیاریک دهگریت؟

سپوونەر: به لێ، چونکه من خۆم جووتیاره کم.

هیرست: تۆ جووتیار نه بوویت، گه وره م. تۆ که سیکی خوێری بوویت. له

پشووی کۆتایی هه فته دا ده رده که وتیت.

كەسكى سىبەندى، بە قۆلېر، بە جەردە. لە رۆژگارى مندا،
كەسكى نەدەگۆرا. پياو چۆن بوو، ھەروا دەبوو، تەنبا ئاين
دەيتوانى بىگۆرپىت. ئەمەيش لانى كەم مەينەتتە كى گەرە بوو.
"دەخواتەو ھە لەسەر كورسىيەكەى دادەنیشىت"
ئىمە لىرەدا رىگر نىن. من ئامادەم دان بەخۆمدا بگرم. لەگەل تۆ
دلىنەرم دەبم. كتەبخانەكەى خۆمت پىشان دەدەم. تەنانەت
ژوورى خۆپىندەنەكەيشمەت پىشان دەدەم. دەتوانم تەنانەت
پىنووسەكەم و پەراوہكەم و كورسىيەكەشت پىشان بەدەم.
"پەرداخەى بۆ رادەگرىت"

پىكىكى تىرىش.

برىگىز: "پەرداخەكەى لى وەردەگرىت و پىرى دەكات. ئىنجا پى دەداتەو"
ھىرست: دەتوانم تەنانەت ئەلبوومى وپنەكانىشمەت پىشان بەدەم. دوور
نىيە لەناوایاندا دەموچاوىك ببىنیت، كە دەموچاوى خۆت بىر
بىنیتەو. بىرت بىتەو پىشتر چۆن بوویت. دوور نىيە دەموچاوى
خەلكى تىرىش لە سىبەردا ببىنیت يان روومەتەكان لە تەنیشتەو
بىنیت ھەرەھا شەوېلگەكان، پشەكان، سەر و ملەكان ياخۆ
چاوەكان لە سىبەرى ژىر شەپقەكان ببىنیت. ئەمانە خەلكىكت
بىر دىننەو، رۆژىك لە رۆژان ناسىوتن و پىت وا بوو لەمىژە
مردوون، بەلام ھىشتا بە تىلەى چاوان سەبىر دەكەن ئەگەر تۆ
جورئەت ھەبىت سەبىرى تارمايىيە راستەقىنەكان بكەیت، رىگە
بە خۆشەويستى تارمايىيە راستەقىنەكان بەدە. ئەوان ھەموو
ئەو ھەست و سۆزەيان ھەيە... سەرنجى مرؤف رابكىشن. لە
ئاست ئەو ھەست و سۆزانە، كرىنۆش بەرە. من دلىيات دەكەمەو
ئەو ھەست و سۆزانە لەو تارمايىيانە دانابرىن، بەلام كى

دەزانىت ئاخۆ... چ ئاسوودەبىيەك... دەبەخشەنە تارمايىبەكان...
كى دەزانىت ئاخۆ ئەوان چۆن لەناو كۆت و بەندكردندا، لە دەفرە
شوشەبەندەكانياندا... جاريكى تر ژيانيان دىتەو بەر. ئاخۆ تۆ
پىت واىە كاريكى درندانەيە... ژيانيان بىنيتەو بەر لە كاتيكا
لەوئى بەستراونەتەو و بەند كراون؟ نەخىر، ئەوان لە قوولايىي
دەروونەو حەز دەكەن بەدەنگ ھەموو دەست پياھىنانىك و
سەيركردنىكى تۆ بىنەو و كاتيكا تۆ زەردەخەنەيەك دات
دەگرىت، ئەوان لە خۆشياندا... گشت سنوورىك دەترازىن. بۆيە
من پىت دەلیم، با رەفتارت لەگەل مردووەكان نەرم بىت وەك
چۆن تۆ لەو ژيانەي ئىستاي خۆت دەتەويت بە نەرمىيەو
رەفتارت لەگەلدا بكەن.

"دەخواتەو"

برىگز: ئاخىر، ھاوړى، ئەوان ژيانيان لەبەر نەماو، بۆش و بەتالان، ئەو
مردووە بى گيانانە.

"بىدەنگى"

ھىرست: قسەي قۆر.

"وچانىكى كورت"

ئەو بوتلەم بدەرى.

برىگز: نە.

ھىرست: چى؟

برىگز: گوتم، نە.

ھىرست: بى تەشقەلە و بى گۆيەن، ئەو بوتلەم بدەرى.

"وچانىكى كورت"

برىگز: پىم گوتمى، نە.

هیرست: دهشیت ره تکرده وه بیته هوی دهرکردن.

بریگز: تو ناتوانیت من دهریکهیت.

هیرست: بو ناتوانم؟

بریگز: چونکه من لیره ناروم.

هیرست: "روو له سپوونه دهکات"

بوته که م بو بیته.

سپوونه: "دهچته لای دولا به که"

بریگز: "له شوینی خوی ناجوولیت"

سپوونه: "بوته ویسکیه که هله دهگریت و دهبات بو هیرست"

هیرست: "ویسکی تی دهکات و بوته که لای خوی داده نیت"

بریگز: منیش دهمه ویت پیکیک هله دم.

"په رداخیک هله دهگریت و له بوته که وه ویسکی تی دهکات و

دهخواته وه"

هیرست: نه مه بیسه رمییه. دهی، قهی ناکا. نه هه ر وا دستبلاو بووه.

نه ری باران دهباریت؟ له ئینگلته را هه ردم باران له مانگی ئابدا

دهباریت. ئاخو هیچ جاریک چه م و دولا کانی دهره وهی شارت له

ئینگلته را تاقی کردووه ته وه؟ ژیر چل و لقه دره خته کان، ژیر که لا

وه ریوه کان، له وی توپی تینس ددهؤزیته وه، رهش داهه لگه راون.

پیشتر که چه کان بو سه گه کانیا، بو مندا لان، بو یه کتر هه لیا

داون و ئیتر بو ناو چه مه که گلور بوونه ته وه. گوایه له وی بو

هه تاهه تایه ون بوونه. ته مه نیا گه یشتووه ته سه دان سال.

فوسته: "دیته ژوره وه"

ئیتا کاتی پیاسه ی به یانیا نته.

"وچانئىكى كورت"

گوتم، ئىستا كاتى پياسەى بهيانانته.

ھىرست: پياسەى بهيانانتم؟ نا نا، ببووره ئەم بهيانىيە كاتم نىيە بۆ ئەمە.

فۇستەر: كاتى ئەوھىە به پياسە تا ئەو پەرى دەشتەكە بچىت.

ھىرست: بە راستى ناتوانم. زۆر سەرقالم. ئىش و كارئىكى زۆرم ھەيە، پىويستە جىبە جىيان بگەم.

فۇستەر: ئەو چى دەخۆيتەوھ؟

سپوونەر: ئەو ويسكىيە خوشەى، كە ئازارگەيىنە.

ھىرست: "بۆ سپوونەر"

ئەمە چىيە، تا ئىستا ھىچت تى نەكردووه بيخۆيتەوھ. كوا

پەرداخەكەت؟

سپوونەر: سوپاس. كارئىكى گەوجانەيە، خواردنەوھەكان تىكەل بگەم.

ھىرست: تىكەل؟

سپوونەر: من شەمپانىام دەخواردوھ.

ھىرست: ھەلبەت، شەمپانىات دەخواردوھ، راست دەلئىت. ئەلبىرت،

بوتلىكى تر بىنە.

برىگز: بەلى، دەپھىنم.

"دەرۋاتە دەرۋە"

ھىرست: بە راستى ناتوانم. كارئىكى زۆرم ھەيە و پىويستە تەواويان

بگەم. دەبى گوتارىك بنووسم. گوتارىكى رەخنەيى. ئىمە

پىويستە فايەكان بېشكنىن، دەبى بزائم ئاخۆ من پىويستە

ھەلسەنگاندن بۆ چ بگەم. ناتوانم ئىستا بىرى لى بگەمەوھ.

سپوونەر: من له مه يارمه تیت ددهم.

هیرست: به راست؟

سپوونەر: له بهر دوو هۆ: یه کهم، من توانای پشکنین و دۆزینه وهی شتم ههیه. ههر شتی کم مه بهست بیت له ناو فایلیکدا، ده توانم بیدۆزمه وه. دووهم، من ژماره یه کی زۆر گوتاری رهخنه ییم نووسیوه. تۆ به راستی سکریتیرت ههیه؟

فۆسته: من سکریتیری ئەوم.

سپوونەر: پۆستی سکریتیری هیچ نرخ و بایه خیکی بۆ به هره کانت نییه. شاعیری گهنج پۆیسته سه فه ر بکات. سه فه ر بکات و ناخۆشی بچیتیت. بچیته ناو هیزی ده ریایی، ده ریا ببینیت. گه شت بکات و له شت بکۆلته وه.

فۆسته: من گه شتی ده ریاییم کردوه. چوو مه ته ناو ده ریا و گه راومه ته وه. ئیستاش لیرهم. له و شوینه ی، که پۆیستی یان پیم هه یه. **بریگز:** "دیته ژووره وه. پیکه شه مپانیا که ی به ده سه ته وه یه. له به رده رگه که ده وه ستیت و گوئی را ده گریت"

سپوونەر: "بۆ هیرست"

باسی ئەلبوومی وینه کانت کرد. ده توانم له گه ل تۆ سه یری بکه م و ناوی ده موچا وه کانت بۆ دیاری بکه م. ئەمه یش ئاشکرا کردنیکی راست و بی هه له یه. به لئ من دلنیام ده توانم له م بواره دا بيم به هاوکاریکی زۆر باش.

فۆسته: ده موچا وه کان نانا سرینه وه، برادر.

بریگز: "دیته ژووره وه. سه تلێک، که بوتلێک شه مپانیا ی تیدایه داده نیت"

هەروا بە نەناسراوییهو دەمێننەوه.

هێرست: هەندیک شوین لە دڵمدا هەن... کە هیچ رۆحیکی زیندوو

ناتوانیت... یان نەیتوانیوه... پەیی پێ ببات.

بریگز: "بوتلە شەمپانیاکە دەکاتەوه. پیکیک بۆ سپوونەر تێ دەکات"

فەرموو. وەکو گۆلە نیرگز جوانە. گور و تینت پێ دەبەخشیت.

"بۆ هێرست"

گەرەم، نەختیکت بۆ تێ بکەم؟

هێرست: نانا، من... لێرەوه دەوهستم، چیی تر ناخۆمهوه.

بریگز: گەرەم، من بۆم هەیه بێم بەهاودەمی "مستەر فریند"؟

هێرست: هەلبەت.

بریگز: "بۆ فۆستەر"

کوا پەرداخەکەت؟

فۆستەر: نا، سوپاس.

هێرست: دەی دەی، دەمیک تیکەلی خەلک بە. کراوه و رووخۆش بە.

هاورپیهتی ئەو خەلکە بکە، کە پێیانەوه بەستراویتهوه، کە

پێوهندییهکی تۆکمە و بەهێز پێیانەوه دەتبهستیتەوه. دەی

تیکەلیان بە.

بریگز: "پیکیک بۆ فۆستەر تێ دەکات"

فۆستەر: هێشتا کاتی نانی نیوهپرۆش نەهاتوو.

بریگز: کورە هەی گویدریژ، باشتترین کات بۆ خواردنەوهی شەمپانیا

پێش نانی نیوهپرۆیه.

فۆستەر: پێم مەلێ گویدریژ!

هێرست: ئێمه هەرسیکمان، هەرگیز بیرمان ناچیت، کە کۆنترین

هاورپى يەكتىرىن .

برىگىز: ئاخىر بۆيە منىش پىم گوت، گويدريژ .

فۇستەر: "بۆ برىگىز"

بەسە بىبىرەوہ .

ھىرست: "پىكەكە ھەلدەدات"

بەھىوای بەختىكى باش بۆ ھەموومان .

"ھەموویان بەدەنگىكى نزمەوہ دەستەواژەى "بە خۇشى ئىوہوہ"

بە رووی يەكتىردا دەرەبىرن و دەخۇنەوہ"

ھىرست: "لە پەنجەرەكەوہ سەيرى دەرەوہ دەكات"

پووناكى... لە دەرەوہ... كزە... تىشكى خۆر بەئاستەم ماوہ . بە

خىرايىيەوہ كز دەبىت . زۆر ناخۇشە . با پەردەكان دادەينەوہ .

گلۆپەكان داگىرسىنە .

برىگىز: "پەردەكان دادەداتەوہ و گلۆپەكان دادەگىرسىنەت"

ھىرست: ئاھ، چەندە ھىمن و خۇشە .

"وچانىكى كورت"

ئاسوودەگەيىنە .

"وچانىكى كورت"

ئەمرۆ بريارى كۆتايى دەدەم . ھەندىك مەسەلەى تايىبەت ھەن...

پىويستە ئەمرۆ بريارىان لەسەر بدەم .

سپونەر: من يارمەتت دەدەم .

فۇستەر: من لە "بالى" بووم كاتىك نارديان بەشويىنمدا . نەدەبوو ئەوئى

جى يىلم . نەدەبوو بگەرىمەوہ بۆ ئىرە ، بەلام ھەستم كرد... بانگم

دەكەن... ھىچ رىگەيەكى ترم لە بەردەمدا نەبوو . نەدەبوو ئەو

دوورگه جوانه جی بیللم، به لام که و تمه داوه وه. کورپکی گهنج بووم، ئیتر له خه لکی تر جیاواز نه بووم. کهس نه دیده ناسیم. نووسه ریکی به ناویانگ پیویستی به من بوو. داوای کرد بیم به سکر تیتری، به شو فیتری، ئیشکهری ناو مائی، تو مارکهری نووسینه کانی. ئه ری ئه و چون منی ناسی؟ کی بوی باس کردوه؟ **سپوونه:** ههنگاو یکی زیره کانه ی نا. کهم کهس هه ن بتوانن ئه مه بکن. کهم کهس شتی وا ده کهن. ئه و کردی. هه ر بویه خوا خو شتی ده ویت.

بریگز: تو له سه ر پی شنیازی من هاتیت بو ئیره. من هه رده م حه زم له گهنج کردوه، چونکه مرؤف ده توانیت سوودی لی وه برگریت. به لام پیویسته روو کراوه و راستگؤ بیت. ئه گه ر روو کراوه و راستگؤ نه بیت، مرؤف ناتوانیت سوودی لی وه برگریت. من تو م ده ستیشان کرد. تو روو کراوه بوویت. بواری سه رکه و تنت بو ره خسابوو.

فؤسته: من پیم وایه کاره که به سووده. من له گه ل که سیکی زیره کی زور تاییه تدام. پیم وایه ئه و که سه زیره که له بوو ژانه وه دایه. من به هوی ئه وه بوو ژاومه ته وه. گه شه ی پی کردم. بویه، که سیکی زیره که و شایسته ی خزمه تکرده. پیم وایه داخو ازیه کانی ئه و سروشتین. نهک هه ر سروشتین، بگره دروست و ره وان. من هیچ کاریکی چهوت ناکه م. کاره که ئاسووده گه یینه. من به ئاسانی له ریگه لاده درام. له کارکردندا هه ست به وه ده که م، که ریز له خو م بگرم، هه ست ده که م له کاره که م ده که م و پی ده زانم. ئه م هه سته ده سته به درام نابیت، که خزمه تی مه سه له یه کی گرینگ ده که م.

"ئاماژە بۆ بריگز دەكات"

ئەو ھاوڕێی منە، ئەو پێشنیازی منی کرد، زۆر شت لەو فێر
بووم، رابەرم بوو، لە ھەموو ئەوانەى تا ئێستا بینیومن،
خۆنەویستتەر، ئەو دەتوانیت پیت بڵیت، با قسە بکات.

بريگز: بۆ كۆ؟

فۆستەر: چى؟

بريگز: قسە بکەم؟ بۆ كۆ؟

فۆستەر: "سەیری سپوونەر دەكات"

بۆ... ئەو.

بريگز: بۆ ئەو؟ بۆ ئەو ئاودەس پاككەرەوھىيە؟ ئەو پاشەرۆ لابەرە؟ ئەو
چەرچىيەى دەسەسپى سوورى مانگانەى ئافرەتان دەفرۆشیت؟
تۆ باسى چ حيزىك دەكەیت؟ سەیری بکە، بە كوندە ميز دەكا بە
خۆیدا، ئەو ملشۆرە تەپالە وەكو كۆك دەبرژىنیت، تۆ لەبەر چى
قسەى لەگەڵ دەكەیت؟

ھێرست: بەلێ، بەلێ، بەلام ئەو لە دلەو پىاویكى چاكە، من لە
ئوكسفۆرد ناسيم.

"بێدەنگى"

سپوونەر: "بۆ ھێرست"

ماوہ بدە لای تۆ بژیم و بيم بەسکرتیتر.

ھێرست: تۆ بڵی هیچ مېشىكى گەورە لېرە ھەبیت؟ گویم لە ویزەویزە.

سپوونەر: نەخیر.

ھێرست: گوتت، نەخیر؟

سپوونەر: بەلێ.

"وچانئىكى كورت"

من داوات لى دهكەم بىر بگهيتەوہ و ئەو پۆستەم پى بدهيت. ئەگەر من دەستەجلىكى وەكو ھى تۆم پۆشيبيا، ئەوسا منت بە شىوہيەكى تر دەبىنى. من لەگەل بازرگانەكان، چەرچيپەكان، دەلالەكان، ژنە پەرستگەنشينەكان زۆر باشم. دەتوانم بىدەنگ بەم ھەر كاتىك پىويست بىت. رووخۆشيش دەبم ھەر كاتىك وا بخوازىت. دەتوانم گەتوگۆ لەسەر ھەر بابەتتىك بگەم، كە ھەلى دەبژىريت: داھاتووى ولات، گولە كىويپەكان، يارىپەكانى ئۆلۆمپى. راستە من كەوتوومەتە رۆژگارنىكى سەخت، بەلام خەيال و تواناي بىرکردنەوہم كز نەبووہ. ويست و ئارەزووى كارکردنم نەسراوہتەوہ. ئىستاش دەتوانم گەورەترين و پرمەترسىترين بەرپرسىارىپەتى لە ئەستۆدا بگرم. لەبارى مىزاجەوہ دەتوانم چۆنت بویت، ئاوا بەم. من لە كرۆكەوہ كەسىكى بىفیزم، مروقىكى راستگۆم. بىجگە لەمەش، ئەوئەندە نەچوومەتە ساللەوہ تا شت فىر نەبم. ھىچ كەسىك چىشت لىنانم بە كەم دانائىت. من بۆ شىوازى چىشت لىنانى فرەنسى دەچەمىمەوہ، بەلام خوارىن بەبى پازاندنەوہ لە تواناي من بەدەر نىيە. بىنايىم بۆ تۆزوخۆل زۆر تىژە. دەبى مەتبەخەكەم پاك و تەمىز بىت. لە بەرامبەر كەرەسەكان زۆر وريام. زۆر ئاگەدارى قاپ و قاچاخە زيوہكانت دەبم. شەترەنج و بليارد دەزانم. پيانۆ دەژەنم. دەزانم مۆسىقاي "شۆپىن" ت* بۆ بژەنم، ئىنجىلت بۆ بخوئىنمەوہ. ھاودەمىكى چاكم بۆ تۆ.

* "فرىدرىك شۆپىن" (۱۸۱۰-۱۸۴۹) مۆسىقاژەنئىكى پۆلەندى بوو.

"وچانئىكى كورت"

من ئازادانە ددانى پىيدا دەنىم، سەرگوزشتەي ژيانى من
ھەمەرەنگ بوو. يەكئىك بووم لە كەسە سەرکەوتووەکانى
سەردەمى خۆم. شتئىك پرووى دا. نازانم چى بوو. سەرەراي
ئەمەش، من ھەر ماومەتەوہ و ھەموو سووکاتىيەك و
نەبوونىيەكم بەزاند. من ھەر منم. ئەوہتا من خۆم دەخەمە
بەردەستى ئىوہ نەك بەشىوہى مەرايىکردن و بەمەبەستى
خۆشیرىنکردن، بگرہ بە شانازىکردن بە رابردووى خۆمەوہ. من
وہكو شەروانىكى قال ديمە لات. دلخۆشم، كە خزمەتى
جەنابتان بگەم وەك گەورەي خۆم. لە بەردەم ئىوہى پاىبەرزدا
دەچەمىمەوہ. من خەسلەتەکانى بەزەيىيەتى، دووربىنى، پارە
بەفیرۆنەدان، بەرچاوتىرى و مېشك كراوہيى و چاكەخوازىم
ھەيە. ئەگەر جىگەي مەترسى بن، رەتياىان بگەرەوہ. وەكو
جەنتلمانىك، ئەركى سەرشانمە لە ھەلسوكوتەكانمدا
پرووخۆش بىم، لە كار و ئەركەكانمدا بەجورئەت بىم، لە
پاپەراندى ئىش و كارەكانمدا ئازا و وريا بىم. مەبەستم ئەوہيە،
كە ژيانى تايبەتى خۆت ھى خۆتە. بەھەرچال، من ھەر ھەستىار
دەبىم لە بەرامبەر بچووكترىن مەترسى و كارى نارەوا، كە
پرووبەرووت بىتەوہ. شمشىرەكەم ھەردەم ئامادەيە بۆ
پرووبەرووبوونەوہى ھەر بەدخوازى و خراپەكارىيەكى ئاشكرا،
كە پىلان بۆ تىكشكانى تۆ دادەرپىژىت. من بە پىويستى سەر
شانى خۆمى دەزانم روخسارىكى پروون و ويژدانئىكى پاك
پابگرم. من لەبەر خاترى تۆ ئامادەم پرووبەرووى مەرگ بىمەوہ.
بەوپەرى بوئىرىيەوہ لە پىناوى تۆدا بەرەنگارى دەبمەوہ، ئىنجا لە

مهیدانی جهنگ بیت یا له ژووری خهوتن. من سوارچاکی تۆم.
لام باشتهر بمنینه ناو گۆری شهرفمه ندیتیه وه نهک ریگه بدهم
دوژمنی ناوه وه یا دهره وه ناویانگی جهنابی شکۆدارتان له که دار
بکه ن. من چاوه روانی فهرمانی ئیوه م.
"بیدهنگی"

"هیرست دانیشتووه، بیدهنگ و بی جووله یه"
"فۆسته ر و بریگز بیدهنگ و بی جووله، وه ستاون"

سپوهر: پئیش ئه وهی وه لام بدهیته وه، دهمه ویت یه ک شتی ترت پی
بلیم. من جار جار ئیواره کۆری شیعر خویندنه وه ریگ دهخه م له
ژووریکی نهۆمی سه ره وهی میوانخانه یه کی تایبه ت. خه لکیکی
زۆر تیدا ئاماده ده بن، به تایبه تی گه نجه کان. خو شحال ده بم
ئه گه ر یه کی که له و ئیوارانه بو تۆ بیت. ده توانیت به ره مه کانی
خۆت بو ئاماده بووه ئاره زومه ند و شاره زاکان بخوینیته وه. بو
ئه و ئاماده بووانه ی، که لیواولتوون له توانای شاراوه بو ئه گه ری
پیشاندانی ئه و په ری جو ش و ههستی به تین. من دلنیام
میوانخانه که پر ده بیت له خه لک و خو شحال ده بم به خشیشیکی
شایسته یان پژهیه کی گه وره له سوودت بو دابین بکه م. ده توانم
دلنیات بکه مه وه، که گه نجه کان کو دهبه وه بو ئه وهی گویت بو
پا بگرن. لیژنه که ی من پئیان وایه بو ئه وان ده بیته شه ره فیکی
گه وره ئه گه ر میوانداریی تۆ بکه ن. تۆ له لایه ن یه کی که وه
پیشکیش ده کرییت، که شاره زای کاره کانی تۆیه، رهنگه ئه و
که سه من بم. دوا ی خویندنه وه که، که دلنیام ده بیته
سه رکه وتنیکی گه وره، ده چین بو خواره وه، بو باره که. له وئی
خاوه ن باره که، که هاوړییه کی منه، ده زانم دلئ زۆر خو ش

دەبىت و بە رېزەو پىشوازىتان لى دەكات. لە نزيك بارەكەو
 رېستورانتيكى هيندى هەيه، كە ناويانگيكي زۆر باشى هەيه.
 ئيوە لەوئى دەبن بە ميوانى ليژنەكەى من. خەلك بە دەگمەن
 دەموچاوتان دەبينت. قسەكانتان، كە زۆر خەلك لييان
 شارەزان، بە دەگمەن بيستراون و لەژير شارەزايى تەواوى
 خويندەنەوى خۆتەو ئەم رووداوه شايستەى دەگمەنترين
 خەسلەت دەبىت: بيهاوتايى. من تكات لى دەكەم رەهەندە
 كۆمەلايه تىيەكانى ئەم هەنگاوه گرینگە زۆر بەهەند وەربرگيت.
 تۆ بەجەستە لەوئى ئامادە دەبىت. كۆرەكە تۆ دەهينتە لاي
 كەنجەكان. گەرەكانيش، ئەوانەى تا رادەيكە هيج ئومديكيان
 نەماوه، لە بۆنەيهكى ئاوادا مألەكانيان جى ديلىن و ئامادە دەبن.
 هيج كيشەيه كىشت لەگەل رۆژنامەكاندا نابىت. من
 بەرپرسيارىيە تىيە ئەو لە ئەستۆ دەگرم، كە لە هەر كردهويهكى
 ناپەسند دووريان بخەمەوه. هەلبەت تۆ لاريت نييه ئەگەر
 نزيكەى شەش وينە بگرن، بەلام زياتر نا، هەلبەت مەگەر خۆت
 حەز نەكەيت لە بۆنەيهكى ئاوادا قسە بكەيت. مەگەر خۆت حەز
 نەكەيت، با بلين، كۆنفراسيكي رۆژنامەوانىي كەمخايەن دواى
 خويندەنەوه كە بىستت، پيش نانخواردن، تا لە رېگەى
 رۆژنامەكانەوه قسە بۆ دنيا بكەيت. جارى ئيمە با بىرۆكەى
 خويندەنەويهكى ورد و باش پەسند بكەين، لە كەشيكي لەبار و
 خۆشدا، با بىر لە ئىوارەيكە بكەينهوه، كە هيج كام لە
 بەشداربووهكان بىريان نەچتەوه.

"بىدەنگى"

هېرست: با باسەكەمان بگۆرين.

"وچانئىكى كورت"

بۇ دواچار.

"وچانئىكى كورت"

چىم گوت؟

فۆستەر: گوتت دىتە وئىت باسەكە بگۆرپىت بۇ دواچار.

ھىرست: ئەمە ماناى چىيە؟

فۆستەر: ماناى ئەوھىيە تۆ جارئىكى تر ھەرگىز باسەكە ناگۆرپىت.

ھىرست: ھەرگىز؟

فۆستەر: ھەرگىز.

ھىرست: ھەرگىز؟

فۆستەر: گوتت بۇ دواچار.

ھىرست: ئاخىر ئەمە ماناى چىيە؟ ماناى چىيە ئەمە؟

فۆستەر: ماناى ئەوھىيە، بۇ ھەتاھەتايە. ماناى ئەوھىيە باسەكە

بەيەكجارى دەگۆرپىت. بۇ نمونە، ئەگەر باسەكە زىستان بىت،

ئەوا بۇ ھەتاھەتايە زىستان دەبىت.

ھىرست: ئاخۇ باسەكە زىستانە؟

فۆستەر: ئىستا باسەكە زىستانە. بۇيە بۇ ھەتاھەتايە ھەر زىستان

دەبىت.

برىگىز: بۇ دواچارىش.

فۆستەر: بۇ ھەتاھەتايە بەردەوام دەبىت. بۇ نمونە، ئەگەر باسەكە

زىستان بىت، ھەرگىز بەھار نايەت.

ھىرست: بەلام با پرسىارىكت لى بگەم. پىويستە پىرسم —

فۆستەر: ھاوين ھەرگىز نايەت.

بریگز: درهخته کان –

فۆسته: هه رگیز چرۆ دهرناکهن.

هیرست: پیویسته لیت بپرسم –

بریگز: به فر –

فۆسته: بۆ ههتا ههتایه دهباریت، چونکه تۆ باسه کهت گۆریوه. بۆ دوا جار.

هیرست: به لام تۆ بلاییت و امان کردبیت؟ ئەمه پرسیاره کهی منه. کردوومه؟ ئاخۆ ئیمه باسه کهمان گۆریوه؟

فۆسته: ههلبهت. باسه کهی پیشوو داخرا.

هیرست: باسه کهی پیشوو چی بوو؟

فۆسته: بیرم چوو هته وه. تۆ گۆریت.

هیرست: باسه کهی ئیستا چییه؟

فۆسته: ئەگه ری گۆرینی باسه که له ئارادا نییه، چونکه ئیستا باسه که گۆراوه.

بریگز: بۆ دوا جار.

فۆسته: بۆ ئەوهی هیچ شتیکی تر بۆ ههتا ههتایه روو نه دات. تۆ به بی پیچوپهنا، بۆ ههتا ههتایه، لیره دا داده نیشیت.

بریگز: به لام بهتەنیا نا.

فۆسته: نه خیر. ئیمه پش له گه ل تۆ ده بین. بریگز و من.

"وچانیکی کورت"

هیرست: ئیستا شه وه.

فۆسته: هه ردهم هه روا شه و ده بیت.

بریگز: چونکه باسه که

فۆستەر: به هیج شیوهیه ک ناگۆریت .

"بێدهنگی"

هێرست: به لām من گویم له دهنگی بالندهیه . ئیوه گویتان لی نییه؟ ئهوه دهنگانه م هه رگیز نه بیستوهه . ئهوه کاته دهیان بیسم، که پێویسته دهنگیان لیوه بێت، ئهوه کاته ی گهنج بووم هه رچهنده لهوه کاتهوه نه مبیستوهه .

"وچانکی کورت"

به لئی، راسته . من به رهوه ده ریاچهیه ک ده رۆم . یه کیک به دوامه وهیه . به ناو درهخته کاندایه روات . به ئاسانی لیم ون ده بێت . لاشه که ی ده بینم . سه رئاو که وتوه . ده شیویم . زیاتر لئی ورد ده بمه وه و ده زانم، که به هه له دا چووم . هیج شتی ک له ناو ئاوه که دا نییه .

"بێدهنگی"

سپوونه: نه خیر، تو له خاکیکی بی خاوه ن دایت، که هه رگیز نا جوولیت، هه رگیز ناگۆریت، هه رگیز گه وره نابیت، به لکو بو هه تاهه تایه وا ده مینیته وه، سه هۆل به ند و کشوماته .

"بێدهنگی"

هێرست: بو ئه وه ده خۆمه وه .

"ده خواته وه"

شانۆ به ره به ره تاریک ده بێت

زمانی چیا

MOUNTAIN LANGUAGE

"زمانی چیا" و پووجگه رایبی نۆتالیتاریزم

عەلی عوسمان یاقووب

هارۆلد پینتەر" له ساڵی ۱۹۸۵ له سهەر داخواری ریکخراوی "ئینتەرناشنال پین" له گەل "ئارشر میلەر" سەردانی کوردستانی تورکیایان کرد بۆ بەدواداچوون له مەسەلە ی مافی مرۆف و پشتگیریکردن له نووسەر بەرھەستکارەکان. دواتر سکالانامە یەکیان بە مۆری ۲۳۳۰ نووسەر و زانا و پیاوانی ئاینی کلێسا ئاراستە ی حکوومەتی تورکیا کرد. له سکالانامە یەکیان داویان له حکوومەت کرد ریز له مافی مرۆف بگریت. ئەم شانۆنامە یە، وەک "پینتەر" له چاویکەوتنەکانیدا ددانی پێ ناو، هەوینی سەردانە کە یەتی بۆ تورکیا و ئەو بارودۆخە ناڕەوا یە یە، کە کوردەکانی ئەو ی له سایە ییدا مافەکانیان له چواچۆ یە یە کی سیاسی یە وە پیشیل دەکرین. ئەو هتا له و چاویکەوتنە ی، کە ژنە نووسەر و پۆژنامە نووس "تان فۆرد" له ساڵی ۱۹۹۸ له گەلیدا ئەنجامی داو، بیریۆکە ی شانۆنامە ی "زمانی چیا" دەبەستیتە وە بە زیاتر هۆشیاری بوونە وە ی خۆ ی لە بارە ی بارودۆخی تورکیا و بەتایبە تیش بە و سەردانە ی، کە له ساڵی ۱۹۸۵ له گەل "ئارشر میلەر" بۆ تورکیا کردیان. "پینتەر" دەلێت: "یەکیک لە و شتانە ی، کە لە بارە یە وە زانیم ئە و کاتە ی لە و ی بووم، کیشە ی راستە قینە ی کوردەکان بوو. بە روون و ئاشکرا، بە هیچ شیۆ یە ک ددان بە بوونیاندا نانریت، بە ی، ریکە یان پێ نادریت بە زمانی خۆ یان قسە بکەن [...]"

سەرەتای کارەکه، کوردەکان بوون، بەلام شانۆنامەکه لەبارەى تورک و کورد نییه. مەبەستم ئەوەیە، بە درێژایی میژوو زۆر زمانی تریش هەن، که قەدەغە کراون.^۲

دیاره برای هونەرمەند "دانا رەئووف" لە رێگەى نامەیهکی ئەلیکترۆنییەوه، بە خاتوو "ئەنتۆنیا فراسەر پینتەر"ی هاوسەرى "هارۆلد پینتەر"ی راگەیاندوو، که ئیمەى کورد، "پینتەر" نەک هەر وهکو نووسەرێکی مەزن، بگره وهکو داکۆکیکەرێک لە مافی کورد دەناسین. خاتوو "فراسەر پینتەر" لە وهلامدا دەلیت: "من زۆر خوێشالم، که ئەم قسانه له تۆ دەبیستم. تۆ زۆر راست دەکهیت. هارۆلد پینتەر بەراستی خەباتی بۆ گەلی کورد کرد، که بۆ ئەو گەلیکی گرینگ بوو"^۳

که شانۆنامەکه دەست پێ دەکات، چەند ژنیک هەر لە بەیانیهوه تا ئیواره لەبەر سەرمايهکی ساردوسری دەستویلرچیندا لە دەرەوهی دیواری زیندانیکدا وهستاون، چاوه‌پوانن کاربەدەستهکان ماوهیان پێ بدن تا چاویان بەمێردەکانیان و کورەکانیان بکهوێت، که زیندانی کراون. زیندانییهکان لای پاسه‌وانه‌کان به "دوژمنی ولات" دەناسرین و ئازار و ئەشکه‌نجه دەدرین. لەناو ژنه‌کاندا، ژنیکى به‌تەمەن و یه‌کیکی جحیل به‌ناوی "سارا" جیا کراونه‌ته‌وه. کۆمه‌ڵیک سه‌گی در، که هی پاسه‌وانه‌کانی زیندانه‌که‌ن، ده‌وره‌یان داون. دیاره پاسه‌وانه‌کان سه‌گه‌کانیان له خه‌لکه‌که به‌رده‌دن و له ئەنجامدا، یه‌کیکیان گازیک له دەستی ژنه به‌تەمەنه‌که‌دا ده‌گریت.

"پینتەر" هەر لە یه‌که‌م دیالۆگی شانۆنامەکه‌وه، ر‌ه‌گه‌زه‌کانی ئەبسیرد تیکه‌لی شانۆنامەکه ده‌کات. بۆیه هەر له سەرەتاوه گەمیه‌کی زاره‌کی

دروست دهکات وهک ئاماژهبهک بۆ ئه وه لومه رجه پووچگه رايه،
 ژنهکان تیی کهوتوون. چاوهشی پۆلیس*، که پیاویکی بههه ره شهیه،
 دهردهکهویت و داوا له ژنهکان دهکات ناوی خوین بلین، له کاتی کدا
 ئهوان پیتتر ناوی خوینیان پی گوتوو. ئه م راستیه بۆ چاوه شهکه،
 که بهردهوام فهرمانه کهی دووباره دهکاته وه، گرینگ نییه. له گه ل
 ئه وه شدا، ئه وه دهگه یه نیت، که چاوه شهکه ئه وان به مروّف نازانیت،
 بگره وهکو گروویک سهیریان دهکات، که پئویسته بخرینه ژیر دست.
 دووهم گفوتوگۆی هیچووچ پئوهندی به ژنه به ته مه نه که وه ههیه، که
 سهگیک له سهگهکانی پاسهوانهکان گازی له دهستی گرتوو. کاتی ژنه
 جحیله که، "سارا"، داوا له کاربه دهستهکان دهکات یارمهتی ژنه
 به ته مه نه که بدن، تووره دهن، نهک له بهرئه وهی ژنه که دهستی
 برینداره، بگره له بهرئه وهی سهگه که ناوی خوئی نه گوتوو بهر له وهی
 گازی لی بگریت. ئه م وهلامه نابهجیه نمونهیه که بۆ کرداری نابجی،
 که بهشیکی سروشتیه له سیسته می تۆتالیتاری. له بهرئه وهی رهفتاری
 کاربه دهستهکان هیچ پاساویکی لۆجیکی نییه، بۆیه ناتوانن
 به شیوهیه کی لۆجیکی بهرگری له کرده وهکانیان بکن. ئه فسه ره که
 دهیه ویت چوارچیه کهی فهرمی بداته روونکردنه وه کهی کاتی ده لیت
 "ئه مه دهستووریکه فهرمیه" و پئویسته سهگهکان له سهری برۆن بهر
 له وهی گاز بگرن. ههروه ها ههول ده دات وا پيشان بدات، که ئه وان،
 واته دهسه لاتی سیاسی، ریبازیکه ریکوپیکیان ههیه له جیبه جیکردنی
 یاسا، کاتی سوور ده بیّت له سهر ئه وهی ئه وه سهگه بتو پینیت ئه گه ر

* وشه ی "چاوهشی پۆلیس" یا "چاوهش" له شانۆنامه که دا زۆر دووباره ده بیته وه و
 یه کیکه له کاره کته رهکان. من بۆ وشه ی sergeant ئینگلیزی به کارم هیناوه،
 که زیاتر به مانای "عریف" دیت.

ناوی خوئی نه گوتبیت، پیش ئه وهی گاز له ژنه که گیر بکات. به واتایه کی تر، ئه گهر سه گه که ده ستووره که ی پیشیل کردبیت. له سه ری که وه، پووچگه راییی ئه م هه لویسته ی ئه فسه ره که ئه و مانایه قوول ده کاته وه، که هه موو کار به ده ستانی ئه م سیسته مه هیه لوجیکتکیان نییه کاتی ئه رکه کانیا ن جیبه جی ده که ن. له سه ری کی تریشه وه، قسه که ی ئه فسه ره که ئه و مانایه قوول ده کاته وه، که پووچگه راییی سیسته می تۆتالیتاریی گه شتووته راده یه که ته نانه ت سه گیش پیویسته مل بۆ ده ستووری فه رمیی سیسته مه که که چ بکات.

یه کیک له فه رمانه کانی سوپا، قه ده غه کردنی قسه کردنه به زمانی چیانشینه کان. دیاره له ریگه ی حاشا کردن له زمانی میلله تیک، که، دوا جار، قه ده غه کردنی گرینگترین "هۆی" ده ربینه له کولتوور و فه ره نگی ئه و میلله ته، ریژی میکی تۆتالیتاریی ده توانیت شوناسی ئه و میلله ته و دوا جاریش ئه و هه ره شه یه بسریتته وه، که پروبه پرووی سیسته مه که ی ده بیتته وه. له گه ل ئه وه شدا، کاتی "سارا" ده لیت، که ئه و له چیانشینه کان نییه، هه روه ها میرده که یشی چیانشین نییه، هه لویستی کار به ده سته حکوومه تییه کان ئه وه ده سه لیتیت، که فه رمانه سوپاییه که، دوا جار، له چوار چپوهی هه وه س و ئاره زووی خویندایه، چونکه سه ره رای ئه وه ی، که میرده که ی "سارا" چیانشین نییه، ئه وان هه ر به وه تاوانباری ده که ن، که "دوژمنی ولاته"، به لام هیه چ به لگه یه کیشیان به ده سته وه نییه له سه ر ئه م تاوانه.

دوا پروبه پروبوونه وه ی پووچگه را له نیوان "سارا" و کار به ده سته کاند، له کۆتاییی به شی یه که مدایه، که کار به ده سته کان بۆیان در ده که ویت، "سارا" چیانشین نییه. له گه ل ئه وه شدا، چاوه شه که

بۆ ئۇ ۋە دەريا دۇنيا بىت، كە دەسلەپتىكى بەسەردا ھەيە، پىششىقلىق كارىيەكى سىڭسى دەكات كاتى دەستى دەخاتە سەر سىكى "سارا" و پىي دەلىت: "تۆ بە چ زمانىك قسە دەكەيت؟ بە چ زمانىك لە قنگەۋە قسە دەكەيت؟" ھەرۋەھا بانگەشەي ئۇۋەيش دەكات، كە ژنەكە "گيانى ھىندە پرە لە تاوان، لى دەرژىت". كاتى چاۋەشەكە سەرنج دەدات، كە ژنەكە پىڭگەيەكى كۆمەلەيەتتى بەرزترى ھەيە لە ژنەكانى تر و لە زىندانىيەكان، بە قسەيەك بىرپارى خۆي بەسەردا يەكلا دەكاتەۋە و ژنەكە بە "رۆشنىرىكى گاندەر" ناو دەبات و دەلىت، "سمتى ئەم رۆشنىبىرەنە [ىش] بە جوانترىن شىۋە دەلەرنەۋە". لە رىڭگەي ئەم پىششىقلىق كارىيە سىڭسىيەۋە، چاۋەشەكە پىڭگە كۆمەلەيەتتىكەي ژنەكە دەسرىتەۋە و ئىتر پىۋىست بەۋە ناكات بە شىۋازىكى مەۋقانەۋە رەفتارى لەگەلدا بكات. بەھەرھال، "سارا" لە بەرانبەر ئەم دەستدرىژىيەدا خۆراگر دەبىت. "پىنتەر"، لەم دىمەنەدا، تواناي مەۋف پىشان دەدات لە خۆراگرى لە بەرانبەر دەستدرىژىكرىن. ئاخىر دەبوو ئەو ژنە خۆي رابگرىت و دەستدرىژىكرىنەكەي ئەوان پىششىقلىق بخت، ھاۋار نەكات، لاۋاز نەبىت، ھىچ شتىك نەكات، تەنبا گوپى پى نەدات. بۆيە كاتىك ئەوان ئەم خۆراگرىيەي ئەۋيان بىنى، ھەر بۆ سوۋكايەتپىكرىن باسى قنگيان كرىد.

لە بەشى دوۋەمدا، نووسەر بىمانايى قەدەغەكرىنى زمانى چىانشىنەكان بە روۋنى پىشان دەدات كاتى "پاسەۋانەكە داردەستەكەي [بە ژنە بەتەمەنەكەدا] دەكىشىت" ھەر لەبەرئەۋەي ھەۋل دەدات لەگەل كورە زىندانىيەكەي بە زمانى خۆي قسە بكات. ئەم قەدەغەكرىنە نەك ھەر ئاخاۋتنى نىۋان ژنەكە و كورەكەي، بگرە

گفتوگۆی نیوان ژنهکه و پاسهوانهکه‌یش ده‌وستیڤنی. کاتی پاسهوانهکه به ژنهکه ده‌لیت، که زمانه‌که‌ی "زمانیکی قه‌ده‌غیه" و پیوسته "به زمانی پایه‌تخت قسه بکات"، ژنهکه به‌رده‌وام ده‌بیت له قسه‌کردن به زمانی خوئی له‌گه‌ل کوره‌که‌ی و پاسهوانه‌که‌یش به‌رده‌وام ده‌بیت له لیدانی ژنهکه به دار. "پینته‌ر" له‌م دیمه‌نه‌دا ته‌کنیکی بیده‌نگی به‌کار دینی. ئەم‌ه‌یش ته‌کنیکیکه له زۆریه‌ی شانۆنامه‌کانیدا، وه‌کو فۆرمیکی زمان به‌کاری دینیت و ره‌نگدانه‌وه‌ی پتوه‌ندیکردنی کاره‌کته‌ره‌کانه به‌یه‌کتره‌وه. بیده‌نگی لای "پینته‌ر" ره‌فتاریکی زاره‌کیی به‌رگریکردن، هیرشکردن یا قایل‌بوونه به‌و پتیه‌ی، که زۆرجار کاریگه‌ریه‌تی بیده‌نگی له قسه‌کردن گه‌وره‌تره. له به‌شی یه‌که‌می شانۆنامه‌که‌دا، "سارا" به‌ربه‌ره‌کانیی خوئی پتشان دهدات کاتی وه‌لامی پرسیاره‌که‌ی چاوه‌ش له‌باره‌ی سه‌گه‌که ناداته‌وه، چونکه به پرسیاریکی بیماننا و نابه‌جیی ده‌زانیت. له به‌شی دووه‌مدا، زیندانییه‌که به پاسهوانه‌که ده‌لیت، که دایکی "نازانیت به زمانی پایه‌تخت قسه بکات" و "قسه‌ی پی ناکات". دوا‌ی ئەمانه دوو ماوه‌ی بیده‌نگی دیت و پاسهوانه‌که به کاریکی به‌رگریکردنیا ده‌زانیت. بوئه پی ده‌لیت: "جا ئەمه خه‌تای کییه؟... خو خه‌تای من نییه... هه‌مووتان کۆمه‌لی گه‌نده و گون"

دوا به‌شی شانۆنامه‌که هه‌ر له ژووری چاوه‌روانییه‌که‌دا به‌رپتوه ده‌چیت. ژنه به‌ته‌مه‌نه‌که له‌گه‌ل کوره زیندانییه‌که‌ی ئاماده‌ن. دیاره کوره‌که ئەشکه‌نجه دراوه. چاوه‌شه‌که ده‌لیت: "یاسا‌کانیا گۆریوه. ئەو ژنه ده‌توانیت قسه بکات. ده‌توانیت به زمانی خوئی قسه بکات". زیندانییه‌که هه‌ول دهدات ئەم هه‌واله به دایکی رابگه‌یه‌نیت، به‌لام ئەو

بېدەنگ دەبیت. ناتوانیت تەننەت يەك وشەيش دەربېریت. بۆيە، كورەكە "لەسەر كورسييەكە بە ئەژنۇدا دەكەوېت. ھەنسك دەدات و بە توندی ھەلدەلەر زیت". لیرەدا چاوشەكە مەبەستە خراپەكەى خۆى دەدات بە دەستەوہ كاتى دەلئیت: "سەيرى ئەمە بكە. تۆ ھەموو ھەولئىك بەدە تا يارمەتییان بەدەيت و ئەوانیش لە خۆيان تىك دەدەن".

ئەگەرچى بېرۆكەى شانۇنامەكە لە واقىعی تالى كوردستانى باكورەوہ سەرچاوەى گرتووە، بەلام "پینتەر" رەھەندىكى جیھانىی داوہتە بەرھەمەكەى، چونكە رووداوەكان لە ولاتىكدا روو دەدەن، كە ناوى نەھاتووە، ھەرەك چۆن ناوى زیندانەكەيش نەھاتووە. بۆيە رووداوەكان گوزارشت لە ھەلومەرجى ترس و تۆقاندن دەكەن لە ژیر ھەر سیستەمىكى زۆردار بیت. شانۇنامەكە كورتە، بەلام پانتايىيەكى گەرەى داگیر كردووە لە رەخنەى شانۇیى. لە سەرئىكەوہ رەخنەگرەكان پىيان وایە وینەيەكى راستەقینەى قوربانىيان و چەوسینەرەن دەكیشیت لە ژیر سایەى رېژىمىكى تۆتالیتارى، چونكە كۆمەلئىك دیمەنى ترسناك سەبارەت بە چەوساندنەوہ لە خۆ دەگریت و بە وردى ستەمكارى و توندوتیژی دەولەت لە چوارچىوہى چەوسانەوہى سیاسى لە رىگەى كۆمەلئىك وینەى روون و بەرچاودا دەپشكنیت. لە سەرئىكى تریشەوہ، ناتوانین بلئین لە بارى بنیاتی درامیەوہ ھەر واقىعییە و ھىچى تر، چونكە "پینتەر" رىالیزم بە رەگەزەكانى شانۇى ئەبسىرد دەبەستیتەوہ. لە ئەنجامدا، وینەيەكى زۆر قیزەون و دلداخوریین لەبارەى تۆقاندنى سیاسییەوہ دەخاتە روو. "تیش دەیس" لە ھەلسەنگاندنىكى گشتىی بەرھەمەكانى "پینتەر" لە بەرگى دووہمى كتیبى "رابەرنامە بۆ ئەدەبى ئىنگلیزى"^۴ ھۆكارەكانى

ئەو تەكنىكە بېھاوتايەي پىنتەر روون دەكاتەو. " دەيس " ئاماژە بەو دەكات، كە نووسەرەكانى پېشوو ھەستىيان كىردوو، ناچارن ھەلسوكەوتى كارەكتەرەكانىيان روون بكنەو. " پىنتەر " لە شانۆنامەكانىدا وا پېشان دەدات، كە زىاتر خستىنەرۆوى ھەلومەرجهكان مەتەلەكە ئالۆزتر دەكات، دۆخە تەمومژاويەكە قوولتر دەكاتەو، ئاماژە ھەلخەلەتتەنەرەكان سەبارەت بە سەرچاوەى نىگەرانىيەكانى كارەكتەرەكان روون دەكاتەو. لە كاتىكدا زۆربەى شانۆنووسەكان رووداوە شانۆيىيەكان بە شىوہىيەكى رىزبەند لەسەر تەختەى شانۆ بە روونى پېشان دەدەن، " پىنتەر " بە شىوہىيەكى ھونەرى زىرەكانەو ئەو ھەلدەبژىرەت، كە لە بارى مانادا زۆر شاراوە و ناديار و تەنانەت ناكۆك بن لەگەل ئەوہى، كە پېشان دەدرەت، چونكە لە جىياتى رووبەرۆوبوونەوہىيەكى روون و ئاشكرا، ھەرەشەيەكى ناديار و لىل پېشان دەدات، كە تىگەيشتنى گرانە. يەككە لەو رىگەيانەى، كە " پىنتەر " لە شانۆنامەى " زمانى چىيا " دا بەكارى دىنەت بۆ تىكشكاندى بارى روونى و رىزبەندى روودا و رىكوپىكى شىوہەكى برىتەيە لە ھەندىك دىمەنى كورت و پچرپچر ، وەكو دىمەنى زىندانىيەكان و ئەو ژنانەى دىن بۆ سەردانىان، كە ماوہىيەكى زۆر كەم دەخايەنن. ئەم دىمەنە كورتانە ھىچ ئاماژەيەكى روونكەرەوہ يا كرۆنۆلۆجىيان نىيە تا يارمەتى بىنەر بەدەن پارچەكان بە يەكتەر بىستىتەوہ و چىرۆكەكەى وەكو چىرۆكىكى روون و ماناگەيىن بە ئاسانى بۆ بخرىتە روو، بەلام كارىگەرەيەتتەيەكەيان لەوہدايە، نووسەر پېشانى دەدات، كە كارەكتەرەكان نەك ھەر ھەست بە دابرايان يا نامۆبوون دەكەن، بگرە ئەزمونىشيان لەگەل ئەم ھەستكرەندا ھەيە.

به دريژايي بهشي يهكهم، ژنهكان له پياوهكان دابراون و لهلايهن كاربهدهستاني زيندانهكهوه دهچهوسيندرينهوه و نازار ددرين. سي بهشهكهى تر، به كورتى چهند ديمهنيكى ژنهكان پيشان دهات، كه سهردانى پياوهكان دهكن. يهكيك له تاييهتمهنديهتاييهكاني نهم ديمهنايه پيوهندي پچرپچرى نيوان ژن و پياوهكانه، واته، گفتوگوكان زور كورتن. نهميش نهوه دهگهيهنيت، كه هيچ نهگهريك نيهه بو يهكگرتنهوهيان.

"پينتهر" له وتاريكدا، كه له سالى ۱۹۷۰ له "هامبورگ" پيشكيتشى كرد و له پيشهكيبى بهرگى چوارهمى "كوبه رهم" هكيدا بلاو بووهتهوه، هوكارى نهم كورتبرييه له ناخاوتنى كارهكترهكانيدا به گشتى بهم شيويهه روون دهكاتوه: "پيوسته بهويهپرى وريابى و هيمنييهوه بهدواى وينهكهدا بگهرييت. هر كاتى دوزيتهوه، پيوسته زهق بكريتهوه، بهره بهره جيگهى خوئى بگريت، بير و هوئى خوئى به وردى بخهيته سهر و له دوخى خوئىدا بههيزى بكهيت"، ههروهها نهوهيش دهخاته روو، كه "كليلى شانوانامهكان كورتبرييه، كورتبرى له جووله، له هيما، له ههست و دهربريني ههست... بوئه هيچ بهفيرودانيك و تيكهلاو و پيكلهلاوييهك نيهه". "پينتهر" رهگهزهكاني نهبسيرد دهخاته ناو ديمهنه كورتكراوهكان بو بههيزكردنى كرؤكى پوچگهرايى و درندهبى. زمان لهم ديمهنايه به زورى له ئاستيكي شاراه و ناديار كار دهكات. واتاكان له خودى وشهكاندا نين، بگره له شيوه و هوكارى بهكارهينانيان لهلايهن كارهكترهكانهوه. زورجار وشهكان بيبايه خ و قسهى هيچوپوچن.

"پينتهر" له فيستيقيالكي درامى له سالى ۱۹۶۲ له "بريستول"

فۆرمەكانى تەكنىكى بىدەنگى پروون دەكاتەو، كە لە پىشەكىي بەرگى دووهمى "كۆبەرهم" ەكەيدا بلاو بووئەتەو. لەوى ئاماژە بە دوو جۆر لە بىدەنگى دەكات: يەكەمیان ئەو بىدەنگىيە، كە پىچەوانەى قسەكردنە و ئەوئەى تر بىدەنگىيە، كە زمان بە لىشاو تىيدا بەكار دىت، بەلام ئەوئەى لە قسەكردن دەگوتريت ئەو نىيە، كە قسەكەر مەبەستىيەتى. قسەكردن لەم حالەتەدا فرت و فىللىكە بۆ شاردنەوئەى شتىكى تر، كە ئىمە نايبىستىن، بەلام دەكرىت لە ئاماژەكەى بگەين. دەشپىت مەبەستەكە دوورخستەوئەى بىت لە گالتهپىكردن، توندوتىژى، خەم و خەفەت يا شاردنەوئەى راستىيەك بۆ ئەوئەى كەسى بەرانبەر لە دۆخى خۆى بەپىلتەو. نموونەيەكى بەرچا و بۆ ئەم جۆرە قسەكردنە فرىودەرە لە بەشى سىيەمى ئەم شانۆنامەيەدايە كاتى مېردەكەى "سارا" لە پارەوئەكە دەكەوئەتە خوارەو. ديارە ئەشكەنجە دراو. بۆيە "سارا" هاوار دەكات. لىرەدا، چاوشەكە بەبى پچران و بە لىشاو قسە دەكات كاتى بە "سارا" دەلئىت: "بەلى تۆ لە دەرگەيەكى ەلەوئە هاتووئەتە ژوورەو. ەبى و نەبىت خەتاي كۆمپىوتەرەكەيە". پاشان دلىيى دەكات لەوئەى، ئەگەر ەر زانىارىيەكى بوئت لەبارەى "ەر لايەنىكى ژيانەو لەم شوئەدا، ئەوا كەسىك ەيە ەموو سىشەممەيەك دىت بۆ فەرمانگەكە، تەنيا ئەو رۆژانە نەبىت، كە باران دەبارىت..."

مەبەستى چاوشەكە لەم ئاخاوتنە بۆ ئەوئەى سەرنجى "سارا" لە دۆخى راستەقىنەى مېردەكەى بەلادا ببات. بەواتايەكى تر ئەوئەى شاراوئەى گرىنگترە لەوئەى دەردەبرىت.

لە كۆتايىي شانۆنامەكەدا، كىشەكە يەكلا نابىتەو. تەنيا دىمەنىك، كە لەلای بىنەر دەمىنئەتەو، دىمەنىكى پوچگەرەيە: چاوشەكە گلەيى

له زیندانییهکان دهکات، که به ئومیدوه پيشوازيبان له ياسا تازهکه نهکردوه، ئەو ياسايهه، وهکو گوتمان به ههوهس و ئارهزوي خوڤيان دهیگۆرن. تیکهه لکيشکردنی داھینه رانهی رهگهزهکانی ئەبسیرد لهگهه واقیع، له شانۆنامهی "زمانی چیا" دا، چیرۆکی سهرنج راکتشی لئ دهکهوئتهوه لهبارهی شیوهی کارکردنی دیکتاتوریهتی سیستهمی سیاسی و ئەنجامهکانیهوه.

"پینتهر" له زۆریهه ئەو شانۆنامهیه له ههشتاکانهوه نووسیونی، جوگرافیای تایبته به زمان وهک ئاماژهیهک بۆ چهوسانهوهی کۆمهلایهتی له دنیای سهردهمدا بهکار دینیت. بۆ نموونه، رووداوهکانی شانۆنامهی "یهکیک بۆ ریگا" له دنیای ناو شاردا روو دهدهن. شانۆنامهی "کاتی ئاههنگ" له ناو خانوویهکی بۆرژوازی تازهبابو و له شاریکی زۆر گهردها روو دهدهن. شانۆنامهی "زمانی چیا"، وهک له ناویشانهکهوهیهوه دهردهکهوئته، له دهرهوهی شار بهرپوه دهچیت. بهلام ههموو شانۆنامهکان گوزارشت له بالادهستی شار، بهواتایهکی تر له سهنترالیزی شار بهسهر ولاتدا دهکهن. له "زمانی چیا" دا، دهستهیهکی بێبهزهیی دهستیان بهسهر شاردا گرتوه. شانۆنامهکان به ریگهی جیا جیا گوزارشت له سووکایهتیپکردنی ژن دهکهن له لایهن پیاوهوه. "زمانی چیا" تۆقاندن و مهترسییهکانی ژیان دهخاته روو له ژیر ریژی مه تۆتالیتارییه به رووالته دیموکراتیهکان. بهواتایهکی تر، ئەو ریژیمانهه، که پهیرهوی دیموکراتیهتیکی پۆلیسی دهکهن. بیرهوهی سهرهکی شانۆنامهی "زمانی چیا" بهکارهینانی زمانه وهکو "هۆیهک بۆ داگیرکردنی رۆحی، که مهترسیدارتره له داگیرکردن له ریگهی سهربازییهوه یان دیکتاتوریهتی سیاسییهوه. رهخنهگر و رووناکییری

كىنى "نغۇغى شىۋىنگ" دەلىت:

"داگىركردنى ئابوورى و سىياسى جىبەجى نايىت بەبى داگىركردنى ھزرىي مروفقەكان. بۆيە كۆنترۆلكردنى كولتوور بە ماناي كۆنترۆلكردنى ھەموو ئەو "ھۆ" يانەيە، كە مروفق لە ديارىكردنى شوناس بەكارىان دىنيت ئەو كاتەي پىوھندىي بە خەلكى ترەوھ دەكات. ئەم كۆنترۆلكردنە بۆ كۆلۆنيا لىزم دوو دىوى ھەمان پروسسېس بوو: تىكدان يا كەمكردنەوھى بەھاي كولتوورى خەلك بەپىي نەخشەيەكى ورد، ھەرەھا بەرزراگرتنى زمانى داگىركەر. زالبوون بەسەر زمانى خەلك لە رىگەي زمانى نەتەوھى بالادەست و داگىركەر گرىنگ بوو بۆ سەپاندنى دەسەلات بەسەر ھزرى نەتەوھى ژىردەست"^۶.

"پىنتەر" باسى كولتوورىك دەكات لە دەرەوھى شار لەلايەن كولتوورى پايەتەختەوھ ھەولى سىرپنەوھى دەدرىت. زمانى پايەتەخت پەكى زمانى نەتەوھەكانى تر دەخات. ئەگەر ئەوان مل بۆ زمانى پايەتەخت كەچ نەكەن، تووشى ئەشكەنجەي جەستەيى دەبنەوھ و سووكايەتییان پى دەكرىت. ئەمەيش كرۆكى سەنترا لىزمى سىياسى و ئابوورى و فەرھەنگىيە.

"زمانى چيا" وینەي حكومەتتىكى دىكتاتور دەكىشىت، كە ئامانجى سەرەكىي دروستكردنى كۆمەلگەيەكى تاكرەھەند و پاتىياركىيە. مروفقەكان دەكەونە ژىر چەپۆكى دۆخىكى كۆمەلایەتیی ناھەموارى دىندە، كە رىگە بە جياوازييەكان يا بەرگىيەكان نادات و ئامانجى سەرەكىي پەخستنى زمان و شىوھى بىركردنەوھى. ھەر شىوھىيەكى بىركردنەوھ، لەگەل ئەو ھاوكۆك نەبىت، سزا دەدرىت. سەير لەوھدايە، كە زىندانەكە دەبىت بە دوو بەش بۆ جياكردنەوھى زىندانىيە

دېهاتیییه‌کان، که له مافی قسه‌کردن به زمانی دایک بېبېش کراون له زیندانیییه‌کانی شار، که به "رۆشنبیر" ناماژهیان بۆ ده‌کریت. به‌م شیوه‌یه، سیسته‌مه‌که ته‌نانه‌ت له‌ناو چه‌وساوه‌کانیشدا، جیاوازیییه‌کی پروون و به‌رچاو له نیوان شار (پایه‌ته‌خت) له‌گه‌ل چیا‌نشینه‌کاندا ده‌کات. سه‌رنه‌که‌وتن له دروست‌کردن و قوول‌کردنه‌وه‌ی ئەم جیاوازیییه تاوانیکه و مایه‌ی سزایه‌کی تونده.

کاتی چه‌وسینه‌ران له‌م شانۆنامه‌یه‌دا زمانی نه‌ته‌وه‌یه‌ک به نایاسایی داده‌نین و به‌کاره‌ینانی قه‌ده‌غه ده‌کن، هه‌لومه‌رجه‌که بۆ نووسه‌ره‌که‌ش ده‌بیت به کیشه‌یه‌کی ئالۆز. چۆن نووسه‌ر له ریگه‌ی زمانه‌وه گوزارشت له زمانیک بکات، که ناماده‌بوونی نییه؟ به‌واتایه‌کی تر، چۆن "پینته‌ر" گوزارشت له ئاکامه‌کانی ئەم چه‌وساندنه‌وه‌یه بکات له کاتیکدا هه‌لومه‌رچی راسته‌قینه‌ی ژیان "هۆ"یه‌کانی ئەم گوزارشت‌کردنه، مه‌به‌ستم دیالۆگه به زمانه قه‌ده‌غه‌کراوه‌که، که بیروکە‌ی ئەم به‌ره‌مه درامیییه و کۆله‌که‌یه‌که له بنیاتی درامی، رت ده‌کاته‌وه؟

"ئان. سی. هۆل"^۷ له لیکۆلینه‌وه‌یه‌کدا به‌ناوی "ده‌نگه‌کان له تاریکیییه‌وه" ناماژه به‌ته‌کنیکیک ده‌کات، که ته‌کنیکیک سینه‌ماییه و به زۆری له فیلمه دۆکۆمېنتاره‌کاندا به‌کار دیت، ئەویش ته‌کنیکیک ده‌نگی پشت پرده‌یه و "پینته‌ر" له‌م شانۆنامه‌یه‌دا سوودی لئ وهرگرتوو. بینه‌ر گووی له ده‌نگه‌که ده‌بیت بی ئەوه‌ی خاوه‌نه‌که‌ی بینیت و به‌ده‌گمه‌نیش وینه‌که به قسه‌که‌ره‌که‌وه ده‌به‌ستتته‌وه. له‌گه‌ل ئەوه‌شدا، له کاتی جیبه‌جیکردنی ئەم ته‌کنیکه‌دا، "پینته‌ر" پروونی ده‌کاته‌وه، ئەگه‌ر زمان بۆی نه‌بیت "هۆ"یه‌کانی گۆرانکارییه کۆمه‌لایه‌تییه‌کان دابین بکات، ئەگه‌ری تیکدانی به‌م شیوه‌یه‌ی، که له

تەكنىكەكەدا بەرجهسته دەبىت، دروست دەكات.

"پىنتەر" لە نايشکردنى ئامادەنبوونى زمان لە شانۆنامەکاندا، ئاراستەيەكى سەرکەوتوو بۆ کارەكتەرەکان دروست دەكات لە رىگەى ئاخاوتنى بىمانا، بىدەنگى بە ھەموو فۆرمەکانىيەو، وچانى كورت، وەستان لە قسەکردن، تەتەلەکردنى زمان... ھتد. بىجگە لەمەش، لە رووى ماناوە، بىنەر بە ئاقارىكى ھەلەدا دەبات سەبارەت بە لىكدانەوئى رىستەيەك، چونكە سەرەتاي رىستەكە شتىك دەگەيەنيت، كە پىچەوانەى راستىيە، واتە ئەوئى ناگوتريت لەوہ گرینگترە كە دەگوتريت. "پىنتەر" پىي واىە ئەمە كەمووورپىيە لە زمان. كاتى بىنەر ھەست دەكات كارەكتەرەكە دەپەويت شتىك بلىت، ھەر شتىك بيت بۆ ئەوئى دۆخە نااسايىيەكەى خۆى پروون بكاتەو، بەلام وشەيەك يا چەند وشەيەك لە رىستەكەدا دەپەرىنيت بى ئەوئى ئامازەكەى تىك بدات. لە ئەجامدا دوو ھەستى دژبەيەك لەلای بىنەر دروست دەكات. بەھەرچال، سەرەراى كەمووورپىيەكانى زمان، بەلام "پىنتەر" دەستبەردارى بەكارھىنانى نابىت لە رىگەى قسەکردن و پەنا بۆ پانتۆمايم نابات، وەك ئەوئى "پىكىت" لە "نايشى بىدەنگ" دا دەيكات، بگرە بە شىوہيەكى زىرەكانە بەكارى دىنيت.

شانۆنامەى "زمانى چىا" ھەلومەرجىكى تازە بوو بۆ "پىنتەر" و تەنانت رەنگە ماىەى كىشە بووبىت بۆ رىبازە درامىيەكەى، چونكە بوو ھۆى دروستکردنى جۆرە ناكوكيەك لەنىوان خوليا سياسىيەكانى، كە لە قوئاغىكى سەرەتايدا بوون، لەگەل خوليا ئىستاتىكىيەكانى، وەكو شانۆنووس. خەمە درامىيەكانى گۆران و بوون بە خەمى سياسى، كەچى لە شانۆنامەكانى پىشوو خەمەكان سياسى

نه بوون. پهنگه گۆرانی هه لۆیستی "پینتهر" به رانبه به زمان هه له چوارچیهی گۆرانی خه مه درامیه کانییه وه بیت بو خه می سیاسی. بیهجه له مهش، گرینگی ئه م شانۆنامه یه له باری تهکنیکه وه، له گۆرانی هه لۆیستی "پینتهر" دایه به رانبه به زمان. بویه، ئه گه ر ئیمه ئه و راستیه له بهرچاو بگرین، که قوربانیه کان له شانۆنامه ی "زمانی چیا" دا ته نانهت بواری ئه وه شیان نابیت پیوه ندییه کی ناروون - له جوژی ئه و پیوه ندییه ی، که دوو ههستی دژ به یه که لای بینه ر دروست ده که ن - له ریگه ی ئاخاوتن له گه ل یه کتر دروست بکه ن، ههروه ها ئه وهش بخرینه بهرچاو، که خه می ئه وان نه بوونی زمانه که یانه، ئاخو "پینتهر" ده توانیت ئه و بیروکه یه دوور بخاته وه، که مروّف بیرى زمانه که ی نه کات و سوژ و هه ستناسکی به رانبه ریدا دوور بخاته وه، له کاتیکدا، له هه موو شانۆنامه کانی پیشووی هه ولّی داوه ئه م بیروکه یه برووختیت؟ دیاره له م شانۆنامه یه دا هه ولّ ده دات له ریگه ی تهکنیکی "دهنگی پشت په رده" وه، جوژیک له ته بایی له نیوان ئه م دوو بیروکه دژبه یه که دا دروست بکات.

به ریتانیاییه کان له بواری شانۆدا، بهر له شانۆنامه ی "زمانی چیا"، ئه زمونیان له گه ل بیروکه ی پیشیلکردنی مافی مروّفه وه هه یه له به کاره یانی زمانی زگماک، چونکه پیشتر شانۆنوسی ئیرله ندی "بریان فرایه ل" له شانۆنامه ی "وه رگی پرا نه کان" دا بیرى بینه ره به ریتانیاییه کانی هینایه وه، چون ئینگلیزه کان مافی به کاره یانی زمانی ئیرله ندییان زهوت کردبوو له سه ده ی نوژده مدا. شانۆنامه که ی "فرایه ل" پیشوازییه کی گه رمی لی کرا له لای "ویلیزییه کان"، چونکه ئه وانیش بیریان نه چوو بوو، که ئینگلیزه کان زمانی "ویلسی" یان له

خەلكى "وييلز" زەوت كوردبوو لە سەدەدى پيشوودا . سەرەراى ئەمەيش، لە روانگەى ماناى دەقاودەقى شانۆنامەى "زمانى چيا"دا، بينەر دەتوانىت بىبەستىتەو بە كيشەى كوردەو . كاتى شانۆنامەكە بۆ يەكەم جار لە ۲۰ى تشرىنى يەكەمى سالى ۱۹۸۸ لە شانۆى "ناشنەل پيىتەر" نمايش كرا ، "پينتەر" ، وەكو دەرھينەرى شانۆنامەكە، جوړىك لە شلەژان و نائاسوودەيى لاي بينەران دروست كرد لە ريگەى سوودوەرگرتن لە شيوەى پيشوازىكردى ئەوان لە رووداوەكانى شانۆنامەكە . سەريازەكان جلى شەريان لەبەر كوردبوو . چاوشە زمانپيسەكە بە ئەكسىنتى توندوتيزىي لەندەنى قسەى دەكرد .

گوتمان شانۆنامەى "زمانى چيا" ، پيش ئەویش "يەكىك بۆ ريگا" خالى وەرچەرخان بوون بۆ "پينتەر" ، چونكە خەمە ئىستاتىكىيەكانى گوڤران بۆ خەمى سياسى و ئيتىر شانۆنامەكانى بە هەمان نەفەسى پيشتر نەنووسى، جگە لە شانۆنامەى "مانگەشەو" ، كە لە سالى ۱۹۹۸ نووسى . سەرەراى ئەمەش لە يەكچوون هەيە لە نيوان ئەم دوو شانۆنامەيە و ئەوانەى پيشترى، هەرەك چۆن جياوازيش هەيە لە شيوازي مامەلەكردنى نووسەر لەگەل شانۆ، كە من لە كوڤتايى ئەم نووسينەدا ئاماژەيان بۆ دەكەم .

دياره شانۆنامەى "زمانى چيا" لە ژىر بارى هەمان هەست و بە هەمان نەفەسى شانۆنامەى "يەكىك بۆ ريگا" نووسراو، كە لە سالى ۱۹۸۴دا نووسىوئەتى . ئەوەى زياتر ئەم بۆچوونەمان بۆ روون دەكاتەو، ئەو پيوەندييە، كە "پينتەر" خۆى دەيبينىت لە نيوان شانۆنامەكانى "زمانى چيا" و "يەكىك بۆ ريگا" لە لايەك و هەندىك لە شانۆنامەكانى پيشترى، بە تايبەتيش شانۆنامەكانى "ئەسانسپەرەكە" و "ئاھنگى جەژنى لەدايكبوون" و "شەتلگاي شووشەبەند" . "پينتەر" لە

چاوپيځکه وټنيځدا له گهڼ "نيکولاس هيږن" دا^۸، که هر له گهڼ بلاويونه وهی "یه کيک بۆ ريگا" له سالی ۱۹۸۴ نه نجام درا، ناماز به سئ شانۆنامه یه دهکات، که باسی دهسه لات و به کارهینانی دهسه لات به شیوازیکي خراب دهکن، به لام نهو، شانۆنامه کان به میتافۆر وهسف دهکات، چونکه رهفتار و کرداره کان روون نین و به پيچوپه نان، که چی رهفتاره کان له شانۆنامه ی "یه کيک بۆ ريگا" روون و بی پيچوپه نان نه گهرچی باسی هه مان بابهت دهکن. سهیر له وه دایه، که "بينتهر" هه مان بیره که له سالی ۱۹۸۸ له چاوپيځکه وټنيځدا له گهڼ "نان فۆرد" دووباره دهکاته وه: "پيم وايه شانۆنامه کانی نه سانسیره که" و "ناهنگی جهژنی له دایکبوون" و "شه تلگای شووشه به ند"، میتافۆرن، راستیه که ی، کاتيک تۆ لیان ورد ده بیته وه، هه ست دهکات به توندی رهخنه له هه لویستی زۆرداره کان دهگرن. دپاره نه مه هه مان بابهتی شانۆنامه کانی "یه کيک بۆ ريگا" و "زمانی چیا" ن. بیجگه له مهش، "مارتین نه سلین"، رهخنه گری شانۆیی، هه مان نهو له یه کچوونه ده بیئیت له نیوان نه م دوو شانۆنامه یه و نه وانیه ی پيشتری، چونکه مه سه له ی توندوتیژی و نه شکه نجه دان، ئینجا جه سه ته یی بیت یا زاره کی، خه سه له تی سه ره کیی رووداوه کانی هه موو شانۆنامه کانن. له گهڼ نه وه شدا کاتيک مرۆف کورته یه ک له باره ی بابه تی شانۆنامه ی "زمانی چیا" ناماده دهکات، کاره که به ريکوپيځکيه وه دهکريت، بی نه وه ی له دوا به شی شانۆنامه که دا تووشی هيج دلاره اوکيه که بیت. نه مه يش پيچه وانیه ی شانۆنامه کانی پيشتریه تی، وه کو شانۆنامه ی "ناهنگی جهژنی له دایکبوون". مرۆف هه ر نازانیت دوو کاره کته ره سه ره کيه که ی نه م شانۆنامه یه، "ماکان" و "گۆلدبیرگ" له بنچينه دا کین، چونکه نه مه

ھېچ پېۋەندىيەكى بە بابەتەكەۋە نىيە. ئەۋەى گرىنگە ئەۋەيە، كە "ستانلى"، كارەكتەرى سىيەم، سەبارەت بە شىۋانى ھەرەشەئامىزى ئەم دوو كارەكتەرەۋە، ھەست بە نائاسوودەيى و مەترسىي لەدەستدانى شىۋناسەكەى بكات. بۆيە "پىنتەر" زىاتر بە تەنگ پىۋەندىي نىۋان كارەكتەرەكانەۋەيە و پىۋىستە ھەر لەم چوارچىۋەيەش سەيرى بەكارھىنانى زمان بكرىت. با ئەم حىۋارەى نىۋان سى كارەكتەرەكەى شانۋنامەى "ئاھەنگى جەژنى لەدايكبوون" بە نموونە بىننەۋە:
كۆلدىرگ: ھېچ كۆمەلەيەك مامەلەت لەگەل ناكات، تەنانەت ھېچ كۆمەلەيەكى ھەرەۋەزىش.

ماكان: تۆخەيانەت لەگەل جلوبەرگى خۆت دەكەيت.^۹

كۆلدىرگ: لە جياتىي بىجامە چى لەبەر دەكەى؟

ستانلى: ھېچ.

كۆلدىرگ: تۆرەگ و رىشەى خۆتت بۆگەن كر دوۋە.

ماكان: رات چىيە بەرامبەر بە ئەلبىگىسنە ھەلگەپراۋەكان؟^{۱۰}

كۆلدىرگ: كى دارەكانى يارىي كرىكىتى لەناو ئاۋدا خوساند لە

مىلبۆرن؟^{۱۱}

ماكان: رات چىيە بەرامبەر بە خوا لىخۇشبوو ئۆلىقەر پلەنكىت؟^{۱۲}

كۆلدىرگ: دە بلى دەى، وىبەر. بۆ مرىشكەكە لە رىگاكە

پەرىيەۋە؟^{۱۳}

ستانلى: ويستى... ويستى... ويستى...

ماكان: نازانى!

كۆلدىرگ: بۆ مرىشكەكە لە رىگەكە پەرىيەۋە؟

ستانلى: ويستى...

ماكان: نازانى، نازانى كامەيان لەپېش ئەوى تریانە! ۱۴

گۆلدبېرگ: كامەيان لەپېش ئەوى تریانە؟

ماكان: مريشك؟ هيلكە؟ كامەيان پېشتر پەيدا بوو؟

گۆلدبېرگ و ماكان: كامەيان پېش ئەوئەكەى ترە؟ كامەيان پېش

ئەوئەكەى ترە؟ كامەيان پېش ئەوئەكەى ترە؟

ستانلى: (هاوار دەكا) ۱۵

مرۆف لەو ريزە پرسىيار و تۆمەتانه هيچ ئاماژەيەك بۆ تاوانىكى راستەقىنە نادۆزىتەو. ئەم تۆمەتانه بۆ ئەو بەكار نايەن، چونكە تۆمەتى راستەقىنەن، بگرە بۆ ئەو بەكار دىن تا "ماكان" و "گۆلدبېرگ" دەسلەلاتى خۆيان بەسەر "ستانلى" دا بسەپىن و دواتر، شوناسەكەى بسرنەو. ئەمەيه شىو و مەبەستى بەكارهينانى زمان لەو شانۆنامەدا، كە زۆر جيايه لە بەكارهينانى زمان لە شانۆنامەى "زمانى چيا".

بينەر يا خوينەرى شانۆنامەى "زمانى چيا" گومانى لەو نىيە، كى كارەكتەرى نىگەتيفە و كىش پۆزەتيفە. ئەمە پىچەوانەى ئەوئەيه، كە بينەر يا خوينەرانى شانۆنامەكانى پېشترى "پىنتەر" پىي راهاوون، چونكە ئەوئەيه دەبىت بە جىگەى سەرنج لە شانۆنامەكانى پېشتر، ناروونى و بە پىچوپەناكەيانە. بۆيه لە "زمانى چيا" دا هەموو ئەو رەگەزە يەكلانەكەرەوانە دەرووخىن، چونكە شانۆنامەكە يەك رەهەند لە خۆ دەگرىت. ئەگەر ئاخاوتنى ئەفسەرەكە لە شانۆنامەى "زمانى چيا" دا بە نموونە بينىنەو، كە دەلەيت: "ئىستا گوئى بگرن. ئىو چيانشىن. گوئتان لە منە؟ زمانى ئىو مردوو. قەدەغەيه. بۆ ئىو نىيە

لەم شوێنە بە زمانی چیا قسە بکەن. نابێت بە زمانی خۆتان لە گەڵ
پیاوکانی خۆتان قسە بکەن. قەدەغەییە. تۆ گەیشتن؟ دەبێ قسە ی پۆ
نەکەن. ئەمە یاخیبوونە. دەتوانن تەنیا بە زمانی پایەتەخت قسە بکەن.
ئەمە تەنیا زمانیکە، لێرەدا رێگە ی پۆ دراوہ...

هیچ ئاماژەبەکی ناراستەوخۆ، هیچ تەمومژی و ناروونییەکی لەم
ئاخاوتنەدا نییە. ئەفسەرەکی زۆر راشکاوه و بینەریش پەپامەکی بە
پروونی وەردەگریت. ئەمە رێک پێچەوانە ی بەکارهێنانی زمانە لە
شانۆنامەکانی پێشتر، کە بەکارهێنانی زمان وەکو "پەردە دووکەل" بۆ
شاردنەووی نەهێنییەکان، لە شەری نیوان کارەکتەرەکاندا لە پێناوی
زالبوونی ئەم بەسەر ئەوی تردا خەسڵەتیکە تایبەتی بوو لەو
شانۆنامانەدا.

لە سەرێکی ترەو، کاتی زیندانییەکی بە دایکی رادەگەییە، کە ئیتر
دەتوانیت بە زمانی زگماکی خۆی قسە بکات، دایکی بێدەنگ دەبێت.
ناتوانیت تەنانەت یەک وشەیش دەربیریت. دیارە ئەمە یەکم
کارەکتەری "پینتەر" نییە، کە توانای قسەکردن لە دەست دەدات بەهۆی
هەندیک پالەپەستۆی دەرەکییەو. ئەم حالەتە لە شانۆنامەکانی
پێشتریش هەیه. "ستانلی" لە شانۆنامە ی "ناهنگی جەژنی
لەدایکبوون" دا لەژێر پالەپەستۆی "ماکان" و "گۆلدبیرگ" دا، دەبێت بە
کەسیکی بێمیشتک و قسە ی هەلەق و مەلەق دەکات. "لام" لە
شانۆنامە ی "شەتلگای شووشەبەند" دا لەلایەن خاتوو "کەتس" و
"گیبس" هوه ئەشکەنجە دەدریت و لە دوا بەشی شانۆنامەکەدا، وەک وێ
و کاس بێت، جوولە ی لەبەر دەبیریت و بە بێدەنگییەو دادەنیشیت و
رادەمییت. هەرەها "دەیفیس" لە شانۆنامە ی "سەراییدار" دا لەلایەن

"میک"، که زمانیکی بههیز بهوپهیری کارامهیییهوه بهکار دینیت، تا رادهیهک له قسهکردن دهکهویت. بهلام له هیچ کام لهم شانؤنامانه روونکردنهوهیهکی راستهوخؤ نییه، بیسهلینئی، که کارهکتهرهکان ههول ددهن "ستانیلی" یان "لام" یاخؤ "دهیثیس" تیک بشکینن. مهبهستهکانیان روون نییه. له بهرامبه ریشدا، له "زمانی چیا" دا مهبهستی ئەفسه رهکه روون و ئاشکرایه و نیازی کارپیکردنی ههیه به شیوازیکی خراب. بۆیه کاتی ژنه بهتهمه نهکه، له لایهن کوره ئەشکه نجه دراوه که یهوه پئی رادهگه یه ندریت، که دهتوانیت به زمانی خوئی قسه بکات، جیگهی سهسرمانییه ئەگه ره قسه ی پئ نه کریت. تهنانهت رووناکییه که یه کز نایت و گفتوگۆی پشت په رده یه نییه لهم دیمه نه دا وهک له بهشی دووهم و سئیه مده ههیه. هه موو شتیک روون و بهرچاوه.

له لایه کی تر، هه ره له باره ی زمان له باری ناوه رۆکوه، دیاره زمانپسیی چاوه شه که ئەو راستییه دهسه لینیت، که سیسته مه که، له هه ولدانی بۆ سه رکوتکردن و قه دهغه کردنی زمانی چیا، زمانی خه لکی خویشی تیک داوه. به کارهینانی هه مان وشه ناشیرینه کانی چاوه شه که له لایهن "سارا" وه ئەوه روون دهکاته وه، که ئەو له دنیای درنده و توندوتیژیی چاوه شه که و ئەفسه ره که و پاسه وانه کان گه یشتوو و ته نیا زمانیکیش، که ئەوان تیی بگهن، ئەوه یه، که "سارا" سه رجیگه یی له گه ل "دۆکس" بکات (ئهو پیاوه ی، که له گه ل چاوه شه که باسی لیوه ده که ن). لیره دا "سارا" بۆ یه که م جار وه لامیکی راست و دروست له چاوه شه که وه ده بیستی. ئەمه یه ده یسه لینیت، که "سارا" له تیگه یشتنه که یه دا بهرام به ره به دنیای ئەوان راسته: **ژنه جیله که:**

دهتوانم گانی بدهمی^{۱۶}؟ ئەگەر من لهگهڵ ئەو سەرچیگهیی بکه‌م،
هه‌موو شتیک باش ده‌بیت.
چاوه‌شی پۆلیسه‌که: هه‌لبه‌ت، کیشه‌یه‌ک نییه.
ژنه جحیله‌که: سوپاس.

زمانى چيا

كارهكتهرهكان

ژنيكى ججیل

ژنيكى نهختيک بهتەمەن

چاوهشى پۆليس

پاسهوان

زيندانىيهك

پياويكى كلاولهسەر

پاسهوانى دووهم

ئەم شانۆگەرييه بۆ يەكەم جار لە بيستى تشريني يەكەمى
سالى ۱۹۸۸ لەسەر شانۆى "ناشنەل ثييتەر" لە لەندەن
پيشكيش كرا. شانۆنامەكە لە دەرھينانى "ھارۆلد پينتەر" خۆى
بوو.

يەكەم

كۆمەلېك ژن بە ريز وەستاۋن. ژنىكى بەتەمەن دەستى خۆى
پادەژەنىت. سەبەتەيەك لەبەر پىي دانراۋە. ژنىكى جھىل
دەستى خستووۋتە سەر ھەردوو شانى ژنە بەتەمەنەكە.
"چاۋەشىكى پۆلىس دەردەكەۋىت و ئەفسەرىكىشى لە دواۋەيە.
چاۋەشەكە ئاماژە بۆ ژنە جھىلەكە دەكات"

چاۋەشى پۆلىس: ناوت!

ژنە جھىلەكە: ناۋى خۇمان گوت.

چاۋەشى پۆلىس: ناوت چىيە؟

ژنە جھىلەكە: ناۋى خۇمان گوت.

چاۋەشى پۆلىس: ناوت چىيە؟

ژنە جھىلەكە: ناۋى خۇمان گوت.

ئەفسەرەكە: "بۆ چاۋەشى پۆلىسەكە"

ئەۋ قسە قۇرئانە مەكە.

"بۆ ژنە جھىلەكە"

ھىچ سكالايەكت ھەيە؟

ژنە جھىلەكە: گازيان لەم ژنە گرتوۋە.

ئەفسەرەكە: لە كى؟

"ۋچانىكى كورت"

لە كى؟ گازيان لە كى گرتوۋە؟

ژنه جھیلہکھ: لہم ژنه، دستہ بریندارہ، گازیان لہ دستہ گرتووه.

ئہوہتا خوینی لی دہتکی.

چاوشی پؤلیس: "بؤ ژنه جھیلہکھ"

ناوت چییہ؟

ئفسہرہکھ: دہمت داخہ.

"دہچیتہ لای ژنه بہتہمہنہکھوہ"

دہستت چی لی ہاتووه؟ کہسیک گازی لی گرتوویت؟

"ژنهکھ بہ ہیواشییہوہ دستہ بہرز دہکاتہوہ. ئفسہرہکھ

بہوردی سہیری دہکات"

ژنه جھیلہکھ: سہگیکی گہورہی زؤر دپ.

ئفسہرہکھ: کامہ سہگ؟

"وچانیککی کورت"

کامہ سہگ؟

"وچانیککی کورت"

چاوشی پؤلیس!

چاوشی پؤلیس: "دہچیتہ پیشہوہ"

گہورہم!

ئفسہرہکھ: سہیری دستہ ئہم ژنه بکہ، وایزانم پہنجہ گہورہکھی لی

دہبیتہوہ.

"بؤ ژنه بہتہمہنہکھ"

کی وای لی کردیت؟

"ژنهکھ چاوی لی زہق دہکاتہوہ"

کی وای لی کردیت؟

ژنه جھیلهکه: سهگيکي گوره.

ئفسرهکه: ناوی چی بوو؟

"وچانیکي کورت"

ناوی چی بوو؟

"وچانیکي کورت"

هموو سهگيک ناوی خوی ههیه! که بهناوی خویمان بانگیان
بکهیت، وهلام دهنهوه. دایک و باوکیان ناویان لی دهنین و ئهه
دهبیتته ناوهکهیان، دهبیتته ناوهکهیان! پیش ئهوهی گاز بگرن،
ناوی خویمان دهلین. ئههه دهستووریکي فهرمیهه. ناوی خویمان
دهلین، ئینجا گاز دهگرن. ناوی چی بوو؟ ئهگه تۆ پیم بلیت
یهکک له سهگهکانی ئیمه گازی لهم ژنه گرتووه بی ئهوهی ناوی
خوی بلیت، ئهوا من ئهه سهگه دهتۆپینم!

"بیدهنگی"

ئیسنا، ئاگهدار به! بیدهنگ به و ئاگهدار به! چاوهش!

چاوهشی پۆلیس: گورهه؟

ئفسرهکه: ههه سکا لایهکیان ههیه وهریان بگره.

چاوهشی پۆلیس: سکا لاتان ههیه؟ کهسی سکا لای ههیه؟

ژنه جھیلهکه: به ئیمهیان گوت، ئهه بهیانیهه له سهعات نۆ لیره بین.

چاوهشی پۆلیس: راسته. زۆر راسته. سهعات نۆی ئهه بهیانیهه. زۆر

تهواوه. سکا لاکهت چیهه؟

ژنه جھیلهکه: ئیمه له سهعات نۆی بهیانیههوه لیرهین. ئیسنا سهعات

پینجی ئیوارهیه. ئهوه ههشت سهعاتی تهواوه لیره وهستاوین.

لهناو ئهه بهفرهدا. پیاوهکانی ئیوه سهگه گوره درهکانیان له ئیمه

بهردا تا بمانترسینن. یه کیکیان گازی له دهستی ئەم ژنه گرت.

ئەفسەرەکه: ناوی ئەو سەگه چی بوو؟

ژنه جحیلەکه: "سەیری دەکات"

نازانم ناوی چی بوو.

چاوهشی پۆلیس: گەرهم ریگهه پێ دەدەن؟

ئەفسەرەکه: بلێ.

چاوهشی پۆلیس: مێرده کانتان، کورپه کانتان، باوکه کانتان، هه موو ئەو

پیاوانه ی ئیوه چاوهروانیان دهکهن گهنده و هیچووچن. ئەوانه

دوژمنی ولاتن. هیچووچ و گهندهن.

ئەفسەرەکه: " له ژنهکان دهچیتته پیشهوه"

ئێستا گوێ بگرن. ئیوه چیانشینن. گویتان له منه؟ زمانی ئیوه

مردووه. قهدهغهیه. بۆ ئیوه نییه لهم شویننه به زمانی چیا قسه

بکهن. نابیت به زمانی خۆتان لهگهڵ پیاوهکانی خۆتان قسه بکهن.

قهدهغهیه. تێ گهیشتن؟ دهبی قسهی پێ نهکهن. ئەمه یاخیبوونه.

دهتوانن تهنیا به زمانی پایهتهخت قسه بکهن. ئەمه تهنیا

زمانیکه، لێرهدا ریگهه پێ دراوه. ئەگه به زمانی چیا قسه بکهن

زۆر به توندی سزا دهدرین. ئەمه فهرمانی سوپایه. زمانی ئیوه

قهدهغهیه. مردووه. هیچ کهسیک بۆی نییه به زمانی ئیوه قسه

بکات. ئیتر زمانی ئیوه بوونی نییه. هیچ پرسیاریکی ترتان ههیه؟

ژنه جحیلەکه: من به زمانی چیا قسه ناکهم.

"بێدهنگی. ئەفسەرەکه لهگهڵ چاوهشی پۆلیسهکه لهسه رهخۆ

که مارۆی ژنه جحیلەکه دهدهن. چاوهشی پۆلیسهکه دهست

دهخاته سهه سکی ژنهکه"

چاوهشى پۇلىس: تۆ بە چ زمانىك قسه دهكهيت؟ به چ زمانىك له قنگهوه قسه دهكهيت؟

ئەفسەرەكە: چاوهش ، ئەم ژنانە هېشتا هېچ تاوانىكيان نەكردووه . بىرت نەچىت .

چاوهشى پۇلىس: گەورەم! خۆ تۆ مەبەستت ئەوه نىيە ئەوانە بىتوانن؟

ئەفسەرەكە: نا ، نا ، نەخىر ، من وا ناليم .

چاوهشى پۇلىس: ئەم ژنەيان گيانى هېندە پرە له تاوان ، لىى دەرژىت .

ئەفسەرەكە: به زمانى چيا قسه ناكات .

ژنە جھىلەكە: " دەستى چاوهشى پۇلىسەكە له خۆى دوور دەخاتەوه و پرووى له هەردوو پياوهكە دەكات "

من ناوم "سارا جۆنسن" ه . هاتووم تا چاوم به مېردەكەم بكهويت . ئەمە مافى خۆمە . كوا ، له كوئيه؟

ئەفسەرەكە: ناسنامەكەتم پېشان بەه .

"ژنەكە ناسنامەكەى پېشان دەدات . ئەفسەرەكە بەوردى سەيرى دەكات و پرووى له چاوهشەكە دەكات "

ئەمە مېردەكەى چيانشىن نىيە . لهگەل دەستەوتاقمىكى خراپ تىكەل بووه .

چاوهشى پۇلىسەكە: ژنەكەيشى هەر وايه . ئەم گاندەرە له كەسىكى رۆشنىبىر دەكات .

ئەفسەرەكە: بەلام تۆ گوتت قنگى خوارە .

چاوهشى پۇلىس: سمتى ئەم رۆشنىبىرانە بەجوانترىن شيوە دەلەرنەوه .

"شانق تارىك دەبىت "

دووهم

"ژورری چاوه پروانی به نديخانه"
"زیندانییه که دانیشتوووه. ژنه به ته مه نه که دانیشتوووه و
سه به ته یه کی به دهسته وه یه. پاسه وانیک له دواوهی وه ستاوه"
"زیندانییه که و ژنه به ته مه نه که به ئە کسینتی لادیییانه ی زۆر
دیار قسه ده که ن"

"بیدهنگی"

ژنه به ته مه نه که: بیستم...

"پاسه وانه که داردهسته که ی پیا ده کیشیت"

پاسه وانه که: قه ده غه یه. زمانیکی قه ده غه یه.

"ژنه که سه پیریکی ده کات. پاسه وانه که داریکی پیا ده کیشیت"

ئوه قه ده غه یه.

"بو زیندانییه که"

پیی بلی با به زمانی پایه تهخت قسه بکات.

زیندانییه که: نازانیت به زمانی پایه تهخت قسه بکات.

"بیدهنگی"

قسه ی پی ناکات

"بیدهنگی"

ژنه به ته مه نه که: من سیوم لایه...

پاسهوانهكه: "داريكي تری پيا دهكيشيت و هاوار دهكات"
 قهدهغهيه! قهدهغهيه، قهدهغهيه، قهدهغهيه! سهيري ئەم بهزمه!
 "بۆ زيندانييهكه"
 ئەوه له قسهكاني من ناگات؟
زيندانييهكه: نهخير.
پاسهوان: تى ناگات؟
 "خۆى بهسهر ژنهكه دا دهچهمينتتهوه"
 تى ناگهيت؟
 "ژنهكه چاوى لى زهق دهكاتوه"
زيندانييهكه: پيرهژنه. تى ناگات.
پاسهوانهكه: جا ئەمه خهتاي كتيه؟
 "پى دهكه نيت"
 خو خهتاي من نييه. بزانه. با شتيكي تريشت پى بليم. من ژنم
 ههيه و سى منداليشم ههيه. ئيوه ههموتان كوومه لى گهنده و
 گوون.
 "بيدهنگى"
زيندانييهكه: من ژنم ههيه. سى منداليشم ههيه.
پاسهوان: چيت ههيه؟
 "بيدهنگى"
 تو چيت ههيه؟
 "بيدهنگى"
 تو چيت به من گوت؟ چيت ههيه؟

"بېدەنگى"

تۆ چىت ھەيە؟

"تەلەفۇنەكە ھەلدەگىرىت و يەك ژمارە لى دەدات"

چاۋەش؟ من لە ژوورە شىنەكەم... بەلى... گوتەم با پىتان
پابگەيەنم، جەنابى چاۋەش... وا بزانم ئىمە تووشى گىرتىك
ھاتووين.

"نيوھى رووناكئىيەكە كز دەبىت. كەسەكان ھەر لە شوئىنى
خۆيانن"

چەند دەنگىك دوور لە بىنايىيى بىنەران:

دەنگى ژنە بەتەمەنەكە: كۆرپەكەت لە چاۋەروانى تۆدایە.

دەنگى زىندانئىيەكە: گازيان لە دەستت گىر كىردوۋە.

دەنگى ژنە بەتەمەنەكە: ھەموويان چاۋەروانى تۆ دەكەن.

دەنگى زىندانئىيەكە: دەستى داكىميان برىندار كىردوۋە.

دەنگى ژنە بەتەمەنەكە: كە دەگەرىتتەۋە، پىشوازييەكى زۆر گەرمە لى
دەكەن. ھەموو كەسەكە چاۋەروانى تۆ دەكات. ھەموويان
چاۋەروانن تۆ بىيتەۋە. ھەموويان چاۋەروانن چاۋيان بە تۆ
بكەۋىت.

"شانۆ رووناك دەبىتەۋە"

"چاۋەشى پۇلىس دېتە ژوورەۋە"

چاۋەشى پۇلىس: چ گىرتىك ھەيە؟

"شانۆ تارىك دەبىت"

سیئەم

دەنگەکان لە تاریکیدا:

دەنگی چاوەشی پۆلیس: ئەو ژنە هیچوچوچە کێیە؟ ئەو ژنە بێئابروو
لێرە چی دەکات؟ کێ رینگە ی بەم ژنە بێحەیاپە داوہ لە
دەرگەکەوہ بێتە ژوورەوہ؟

دەنگی پاسەوانی دووہم: ژنی خۆیەتی.

"شانۆ رووناک دەبێتەوہ"

"پارەویک"

"پیاویکی کلاولەسەر لە لایەن پاسەوانەکە و چاوەشەکە ریتی لێ
دەگیریت. ژنە جھێلەکە لە دوورەوہ وەستاوہ و سەیریان دەکات"
چاوەشی پۆلیسەکە: ئەمە چییە، پیشوازیکردن لە خاتوو "داک ماک"؟
کوا مەشرووبە لەعنەتییە فیشکەکەرەکە کێ مەشرووبە لەعنەتییە
فیشکەکەرەکە ی بۆ خاتوو "ماک داک" هیناوە؟
"دەچیتە لای ژنە جھێلەکە"

بە خیربێن، خانم. ببوورن. نەختیک پشێوی لە بەرپۆهەرایەتی
هەبوو. داوای لێبووردن دەکەم. تۆیان بە دەرگەیهکی هەلەدا
بردووە. جێگە ی سەرسورمانە. ئەمە زیان بە یەکیک دەگەیهنیت.
بەهەر حال، ئیستا، چۆن خزمەتت بکەم، خاتوونی بەرێز، وەک لە
فیلمەکانی سینەمادا دەیلێن؟

"نیوہی رووناکییەکە کز دەبیت. کەسەکان لە شوێنی خۆیانن"

چەند دەنگىك دور لە بىنايىيى بىنەران:

دەنگى پياوھەكە: بە ديارتەو دەبم تا دەخەويت. پاشان تۆ چاوەكانت دەكەيتەو. چاوت دەكەيتەو. سەرت بەرز دەكەيتەو و من بەسەر خۆتەو دەبىنيت.

دەنگى ژنە جحیلەكە: تۆ زەردەخەنەپەك داتدەگریت. كاتى من چاوەكانم دەكەمەو تۆ بەسەر خۆمەو دەبىنم، بزەت بەسەر لىوھەوھى.

دەنگى پياوھەكە: ئىمە لە دەروھىن، لە قەراغى دەرياچەكە.

دەنگى ژنە جحیلەكە: بەھارە.

دەنگى پياوھەكە: لە باوھشت دەگرم. گەرم دەكەمەو.

دەنگى ژنە جحیلەكە: كە چاوى خۆم دەكەمەو، تۆ بەسەر خۆمەو دەبىنم، بزە دايگرتوویت.

"شانۆ رووناك دەبیتەو. پياوھە كالاوھەسەرەكە دەكەويتە خواروھە. ژنە جحیلەكە ھاوار دەكات"

ژنە جحیلەكە: چارلى!

"چاوشەكە پەنجەكانى خۆى دەتەقنیتەو. پاسەوانەكە پياوھەكە رادەكیشیت"

چاوشى پۆلىسەكە: بەلى تۆ لە دەرگەپەكى ھەلەوھە ھاتوویتە ژوورەو. ھەبى و نەبیت خەتاي كۆمپيووتەرەكەپە. فریوى داويت، بەلام با پیت بلىم: ئەگەر تۆ ھەر زانیاریەكت دەويت لەبارەى ھەر لایەنكى ژيانەوھ لەم شوینەدا، ئەوا كەسێك ھەپە ھەموو سېشەممەپەك دیت بۆ فەرمانگەكە، تەنیا ئەو رۆژانە نەبیت، كە باران دەباریت. ئەو لەو بابەتەى، كە بە پەسندى دەزانیت زۆر

به ئاگايه . لهو رۆژانه دا ، زهنگيكي بۆ لى ده ، ئيتر ئه و يه كسه ر
چاوى پيٽ ده كه ويٽ . ناوى "دۆكس" ه ، "جوزيف دۆكس" .
ژنه جھيله كه : ده توانم گاني بده مي ؟ ئه گه ر من سه ر جيگه يي له گه ل ئه و
بكه م ، هه موو شتيك باش ده بيت .
چاوه شي پۆليسه كه : هه لبه ت ، كيشه يه ك نيه .
ژنه جھيله كه : سوپاس .
"شانۆ تاريك ده بيت"

چارهم

"ژورری چاوه پروانی له بهندیخانه"
"پاسهوان، ژنه به ته مه نه که، زیندانییه که"
"بیدهنگی"

"زیندانییه که خوینی به سهه ده موچاویه وهیه. به ترس و له زه وه
داده نیشیت. ژنه که بیدهنگه. پاسهوانه که له په نجه ره که وه
سهیری دهره وه دهکات. رووی بۆ لای ههردووکیان وهرده گێریت و
سهیریان دهکات"

پاسهوان: به راست، بیرم چوو پیتان بلیم. یاساکانیان گۆریوه. ئهو
ژنه دهتوانیت قسه بکات. دهتوانیت به زمانی خوی قسه بکات،
ههتا ئاگه دارییه کی تر.

زیندانییه که: دهتوانیت قسه بکات؟

پاسهوان: ئا، ههتا ئاگه دار دهکرتنه وه. یاسای تازهیه.

"وچانیکی کورت"

زیندانییه که: دایه، دهتوانیت قسه بکهیت.

"وچانیکی کورت"

دایه، من وا قسه ت له گه ل ده که م، ده زانیت؟ ئیمه دهتوانین قسه
بکهین. تۆ دهتوانیت به زمانی خو مان قسه م له گه ل بکهیت.

"ژنه که بیدهنگه"

تۆ دهتوانیت قسه بکهیت.

"وچانیکی کورت"

دایه، گویت له منه؟ من به زمانی خو مان قسه له گه ل تو ده که م.

"وچانیکی کورت"

گویت له منه؟

"وچانیکی کورت"

ئوه زمانی خو مانه.

"وچانیکی کورت"

گویت له من نییه؟ گویت له منه؟

"ژنه که وه لام ناداته وه"

دایه؟

پاسه وان: پتی بلی، ده توانیت به زمانی خو ی قسه له گه ل بکات.

یاسای تازه یه. هه تا ناگه دارییه کی تر.

زیندانییه که: دایه؟

"وه لام ناداته وه. به بیده نگی دانیشته وه"

"ترس و له رزی زیندانییه که زیاد ده بیت. له سه ر کورسییه که

به ئه ژنودا ده که ویت. هه نسک ده دات و به توندی هه لده له رزیت"

"چاوه شی پؤلیسه که ده چپته ژووره وه و له زیندانییه که ورد

ده بیتته وه، که له سه ر زهوییه که دا هه لده له رزیت"

چاوه شی پؤلیسه که: "بو پاسه وانه که" سهیری ئا ئه مه بکه. تو هه موو

هه ولتیک بده تا یارمه تییا بدهیت و ئه وانیش له خو یان تیک

ده دن.

"شانو تاریک ده بیت"

خۆله ميس

Ashes to Ashes

Ashes to Ashes
Published in 2001
By Faber and Faber Limited
3 Queen Square, London WC1N 3AU

شانۆنامەى "خۆلەمىش" و ھۆلۆكۆست

عەلى عوسمان ياقووب

شانۆنامەى "خۆلەمىش" لە شوپىنىكى ديارىكراو – كە خانوويەكى گەرەى ئىنگىلىزىيە – و لە كاتىكى ديارىكراودا – كە ئىستايە – بىنەر يا خوینەر دەگەرپىنپىتەوہ بۆ رابردوو، بۆ مېژوو، بۆ كەمپى "بوکەنوۆلد"^۱، بۆ ئەنفالستان، بۆ ھەر شوپىنىك و لە ھەر كات و زەمەنىكدا، كە فىكەى پۇلىسى تىدا دەبىستىت، كە دەسەلاتى سىياسى زۆر پىزى دەگىرىت، وپراى دەستەپاچەكردنى مرۆف لە برىاردان، كە كۆمەلانى خەلك كویرانە دواى سەرۆك و سەرکردەكانىان دەكەون، ئەوانىش بەرەو فەوتاندن و لەناوبردنىان دەبەن، كە ئەوپەرى متمانە بە رەوايى تاونباركردن دەدرىت، كە مرۆفە بىتاوان و بىدەسەلاتەكان بە ئىچىرى رەوا دادەنرىن، كە پلە و پاىە كۆمەلايەتییەكان بە حالەتتىكى سىروشتى رىكخستنى كۆمەلگە دەزانرىن. لە روانگەى ئەم بىننىنەوہ، دەكرىت لەوہ دۇنيا بىن، كە "پىنتەر" لەژىر كارىگەرئىتىى ھىچ فەلسەفەيەكى سىياسىيەوہ ھىچ شانۆنامەيەكى نەنوسىوہ. بۆيە دەلئىت: "من دۇنيام ھەندىك نووسەر... زۆر بەئاسانى دەتوانن دابنىشن و شانۆنامە لە روانگەى ئايدىوۆلۆجىايەكى تايبەتەوہ بنوسن. من ناتوانم ئەمە بكەم"^۲. "پىنتەر"، وەكو شانۆنامەنوس، پىتى وا بوو دەبى نازاد بىت لە پشكىنىنى ھەلومەرجە ئالۆزەكان بى ئەوہى پوونكردنەوہ لەم بارەيەوہ بە پىويست بزانتىت. "بۆ ئەوہى ببىت بە

سیاسه‌توان، پئویسته وینه‌یه‌کی بی پچوپه‌نا بخیته روو ته‌نانه‌ت ئە‌گەر له‌گه‌ڵ ئاراسته‌ی بیروباوهری تۆشدا هاوته‌ریب نه‌بیت" ^۳.

کارکردن له‌سه‌ر سیاسه‌ت له‌ شانۆنامه‌کانی "پینته‌ر" بریتییه‌ له‌ زه‌فکردنه‌وه‌ی پیش‌ئیلکردنی مافی مرۆف له‌ژێر سیسته‌مه‌ به‌ روواله‌ت دیموکراسییه‌کان، مل پێ که‌چکردنی تاک له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتی سیاسییه‌وه‌ بۆ بۆچوونه‌کانی ئە‌و ده‌سه‌لاته‌. ئە‌مه‌یش زیاتر له‌و شانۆنامه‌نه‌ به‌ روونی ده‌رده‌که‌ویت، که‌ له‌ دوا‌ی سا‌لی ۱۹۸۰ و‌ه‌ نووسینی ئە‌گه‌رچی ئە‌و پێی وایه‌ هه‌رده‌م نووسه‌ریکی سیاسی بووه‌ به‌ شیوه‌یه‌ک له‌ شیوه‌کان و وه‌کو هاوولاتییه‌کی ئە‌م دنیا‌یه‌ به‌ ئە‌رکی سه‌ر شانی زانیوه‌ قسه‌ بکات. "پینته‌ر" له‌ چاوپێکه‌وتنێکدا، که‌ ره‌خنه‌گری شانۆیی "میل گیسۆ" له‌ سا‌لی ۱۹۹۴دا له‌گه‌ڵیدا ئە‌نجامی داوه‌، ده‌لێت: "ئێمه‌ هه‌ر ده‌لێین له‌ نیشتمانی سه‌ربه‌خۆ ده‌ژین، به‌لام ئە‌مه‌ قسه‌ی قۆره‌ ئە‌گه‌ر نه‌توانین به‌ ئازادی قسه‌ بکه‌ین. ئە‌رکی سه‌ر شانمانه‌ رای خۆمان به‌ ته‌واوی ده‌برین" ^۴.

دیاره‌ سه‌پاندنی ده‌سه‌لاتی یه‌کیک به‌سه‌ر یه‌کی تره‌وه‌، وه‌کو خه‌سه‌لته‌تیک‌ زالی له‌ گشت شانۆنامه‌کانی "پینته‌ر" هه‌ر له‌ یه‌که‌م شانۆنامه‌یدا، که‌ "ژووره‌که‌" یه‌ له‌ سا‌لی ۱۹۵۷ تا ده‌گاته‌ دوا‌ین شانۆنامه‌ی، که‌ "یادکردنه‌وه‌" یه‌ له‌ سا‌لی ۲۰۰۰، به‌رچا‌ون هه‌رچه‌نده‌ له‌ شانۆنامه‌ به‌راییه‌کانی پێش سا‌لی ۱۹۸۰ ئە‌م مه‌سه‌له‌یه‌ له‌ رێگه‌ی پێوه‌ندییه‌ که‌ سێنێیه‌کانه‌وه‌ ده‌رووژیندریت. به‌هه‌رحال، دوا‌ی ئە‌م میژووه‌ مه‌سه‌له‌کان به‌شیوه‌یه‌کی تر زیاتر زه‌ق ده‌بنه‌وه‌، چونکه‌ ململانێکان فراوانتر ده‌بن و له‌ چوارچێوه‌ی پێوه‌ندی تاک به‌ده‌سه‌لاته‌وه‌ ده‌رده‌که‌ون، وه‌ک له‌ شانۆنامه‌ی "زمانی چیا" و "یه‌کیک

بۆ رېگا" دا دەر دەكە ویت.

شانۆنامەى "خۆلەمیش"، بە پېچەوانەى "زمانى چيا" و يەككىك بۆ رېگا" دا، كە رووداوهكانيان له زیندان و خستنه زیندانه وه به پړتوه دهچن، له ژووریکى دانیشن، له خانوویهكى گهوره و خوښى لادیهك به پړتوه دهچیت، كە باخیکى له پشته. كاتى خۆر له دووره وه ئاوا ده بیت، دیاره. ژنیک و پیاویك - "رېبیک" و "دیفلین" - كە به روواله ژن و میردن و تهمنیان له چلهكانه، له بارهى بیره وه ریهكانى "رېبیک" وه له گه ل ئه و كوره به درهفتارهى، كە پیشتر خوښى ویستووه، له گه رمهى گفتوگۆدان. بیره وه ریهكان له سه ریکه وه "دیفلین" تووره دهكهن و له سه ریکى تریشه وه هه وه سى سیکسى ده بزوین. بۆیه زۆرى لى دهكات تا زیاتر شتهكان سه بارهت به پتوه ندییه كهى له گه ل كه سه نه ناسراوه كه ئاشكرا بكات. شیوازی گێرانه وهى "رېبیک" خه ریکه وا له بینه ریش بكات گومانى له لا دروست بیت سه بارهت به راستى و دروستى به شهك له م بیره وه ریهكانه. شانۆنامه كه له هه لومه رجیکدا به پړتوه دهچیت، كە پتوه ندییه كه سینیهكان ئاراسته یه كى پېچەوانه ی رووداوه گشتیهكان و هره گرن و پاشان له گه ل رووداوه كاندا ئه م ناكوکییه به ره به ره نامیتیت تا له كو تا پیدا مه سه له كه سینیهكان ئاویتته ی مه سه له گشتیهكان دهبن، كاتى رووناکیى ژووره كه و باخچه كه ی پشته وه كز دهبن و به ئاسته م دیار دهكه ون.

كه شانۆنامه كه دهست پى دهكات، بینه هر وا ده زانیت سه یرى یه كك له شانۆنامه كانى پیشتری "پینتهر" دهكات: دوو كاره كته ره له گه رمه ی گفتوگۆیه كى ساده دان، كه راستیه كه ی له شه ریکدان له پیناوى سه پاندنى ده سه لات. له وه لامى پرسیاره كانى "دیفلین" دا،

"رېبېکا" رای دهگه یه نیت، که کاری سیکیسی له گه ل خوښه ویسته که ی پېشتری نه انجام داوه و له گه لیدا چووته ژیر باری ریتوالیکی ماروښیانه. نه مه دیمه نیکی سهرتای شانونامه که یه، که بریتیه له تیکه لایک له زورلیکردنی سیکیسی و خوښه دستدانی خوویست، وهکو "مایکل بیلینگتن" باسی لپوه دهکات^۵.

واقیعی شانونامه که لیره دا دهچه سپیت و نه مه رهه ندانه له خو دهگریت: دنیا یه که له درنده یی، دهسه لات سه پانندن، ههروه ها نیگه رانی و ناسووده یی، که له نه جامی پرسیاره به رده و امه کانی "دیفلین" دهکه ونه وه. به هه رحال، کاتیک "دیفلین" به سووربوونه وه داوا دهکات، که "رېبېکا" وینه یه کی راست و دروستی خوښه ویسته که ی پېشتری بو بخاته روو، سه یر دهکه ین زورلیکردنه سیکیسیه که ی نه و پیاوه له "رېبېکا" وا دهخریته روو، که هه ر درپژکراوه ی رو له گشتیه که ی نه و پیاوه بیت، که بریتی بو له سهردانی کارگه که و رفاندنی منداله ساواکان له باوه شی دایکه کان وهک "رېبېکا" باسی لپوه دهکات. دیاره کارگه که "زور شیدار بوو. هه تا بلتیت شیدار بوو" و هه مامی تیدا نه بوو. هه لومه رچی ژیان و کارکردنی زور خراب و ترسناک بوو. کریکاره کان شه پقه کانیا ن به رز ده کرده وه، چونکه زور ریزیان له و پیاوه، له ره و شته رزی و بیروباوه ری نه و پیاوه، واته خوښه ویسته که ی "رېبېکا" دهگرت.

نه گه رچی "پینته ر" له م شانونامه یه دا به هیچ شیوه یه که ناوی هو لکوست و نازییه کان ناهینیت، به لام نه و دیمه نانه ی، که به درپژایی شانونامه که دا دهکه ونه به رچاو، وهکو: شوسته ی ویتسگه ی شه مه نده فه ره که، په لاماردان و رفاندنی منداله ساواکان له باوه شی

دايكةكانيان و گريان و زريكه‌ی دايكه‌كان، ديمه‌نی زستانه‌كه و كارگه سهره‌كه، به ئاراسته‌ی مه‌سه‌له‌ی هۆلۆكۆستدا ده‌كه‌ونه‌وه. ئەمه بيجگه له ناونيشانى شانۆنامه‌كه، كه بۆچوونه‌كه به‌هيزتر ده‌كات. "رېبېكا"، ئەو كاره‌كتهره‌ی، كه ئەو هه‌موو كرده‌وه درندانه‌بييانه‌ی بير ده‌كه‌ويته‌وه، ژنيكه و له سالى ۱۹۹۶دا، ته‌مه‌نى له ده‌وروبه‌رى چله‌كانه، چونكه نووسه‌ر له سه‌ره‌تاوه ده‌لێت "كات: ئىستايه" بۆيه رېبېكا تى ناچیت خۆی له‌ناو رووداوه‌كاندا ژيايیت، به‌لكو ده‌شیت بيستبېتى. دياره ئەگه‌ر مرۆف ئاگه‌دارى ئەو سه‌رچاوانه بېت، كه باسى هۆلۆكۆستيان كرده‌وه يا شتيكى له‌م باره‌يه‌وه بيستبېت، هه‌ركه ئەم شانۆنامه‌يه ده‌خويندته‌وه، هه‌رچى له زاكيره‌يدايه سه‌بارت به‌م مه‌سه‌له‌يه ده‌رووژيت و ديتته پيشه‌وه. ده‌شیت "پينته‌ر" هه‌نديك له زانياريه‌كانى له كتيبى "هيج كام له ئيمه ناگه‌رپته‌وه" وه‌رگرتبیت، كه "شارلۆت ديلبۆ"^۶ له‌باره‌ی ئەو سالانه‌ی له‌كه‌مپى "ئاشويتز" هوه له‌گه‌ل جووله‌كه‌كان به‌سه‌رى بردووه، نووسيوه‌تى، هه‌رچه‌نده خۆى جووله‌كه نه‌بووه. ده‌شیت له هه‌ر سه‌رچاوه‌يه‌كى تر له‌باره‌ی هۆلۆكۆسته‌وه وه‌رى گرتبیت، به‌لام ديمه‌نه‌كانى "مه‌لۆتكه" و "رۆيشتن بۆ ناو ده‌رياكه" له‌و ديمه‌نانه‌ن، كه "ديلبۆ" باسى ليوه كرده‌وون. به‌هه‌رحال "پينته‌ر" له‌م شانۆنامه‌يه‌دا، دووجار بيره‌وه‌رى به‌كار دینیت: يه‌كه‌میان بيره‌وه‌رىيه‌كى قوولّه، كه ئەزموونى خۆى نيه‌يه، بگه‌ر وه‌رى گرتووه و له زاكيره‌يدا هه‌لگه‌راوه. دوهميشيان بيره‌اتنه‌وه‌ی ئاسايى ئىستايه بۆ بيره‌وه‌رىيه قوولّه‌كان. ئەگه‌ر له چوارچېوه‌ی هه‌ردوو ره‌گه‌زى كات و شوپندا له شانۆنامه‌كه ورد بينه‌وه، بۆمان ده‌رده‌كه‌ويت، كه بۆشايى نيوان بيره‌وه‌رىيه زیندوو‌ه‌كانى "رېبېكا" له‌باره‌ی درنده‌يى

نازىيەكانەوہ لەگەڵ ژيانى ئاسوودە و ھىمنى رۆژانەى خۆى لە دەوروپەريكى ئىنگليزىدا، كيشە بۆ رافەكردنى شانۆنامەكە دروست دەكات، چونكە چۆن دەبىت شتىكى بىر بىتەوہ، كە نە بەسەرى ھاتووہ و نە بىنيويەتیشى؟ ديارە "رېيكا" خۆيشى بە شىوہىەكى ناراستەوخۆ ئامازە بەم كيشەىە دەكات كاتى دەلەيت:

"تا ئىستا من ھىچ شتىكم بەسەر نەھاتووہ. ھىچ شتىك بەسەر ھىچ ھاورپىيەكم نەھاتووہ. من ھىچ نازارىكم نەچەشتووہ، ھەر وھا ھاورپىكانىشم."

كەواتە نكوولى لەوہ دەكات، كە ھىچ ئەزمونىكى راستەوخۆى لەگەڵ ھۆلۆكۆستەوہ ھەبوويەت.

رەخنەگرى شانۆى "مىل گيسۆ" لە چاوپىكەوتنەكەى لەگەڵ "ھارۆلد پىنتەر"، كە بەر لە نووسىنى ئەم شانۆنامەىە بە چەند سالىك ئەنجامى داوہ، پرسىارى لى دەكات ئاخۆ نيازى نىيە لەبارەى ھۆلۆكۆستەوہ بنووسىت، ئەمىش لە وەلامدا دەلەيت "نازانم. شتىك لە خەيالدا ھەيە، كە ھانم دەدات كارىك لەبارەى ئەمەوہ بكەم. كارىكى زۆر گرانە". دواتر، لە سالى ٦٩٩ ئەم بابەتە ھاتە پىشەوہ كاتى شانۆنامەى "خۆلەمىش"ى نووسى. ديارە رىگەيەكى گونجاو بۆ ئەم مەبەستە ئەوہيە، كە لەبارەى "ھۆلۆكۆست"ەوہ نەنووسىت، بگرە لەبارەى بىرەوہرىيەكانىيەوہ سەبارەت بە ھۆلۆكۆست بنووسىت.

بە پى بۆچوونى "مايكل بىللىنگتن" (١٩٣٩)، كە لە سالى ١٩٧١ ەوہ وەكو رەخنەگرى شانۆى لە رۆژنامەى "گاردىيان" كار دەكات، "پىنتەر" پىشتەر بەرچاوروونىيەكى ھەبووہ لەبارەى بابەتى ئەم شانۆنامەىەوہ. "بىللىنگتن" پى وايە، كە خويندەنەوہى ژياننامەى "ئەلبىرت سپىر"، كە

"گیتا سیغینی" (۱۹۲۱) نووسیویهتی، "پینتەر"ی هان داوه ئەم شانۆنامەیه بنووسیت.

"پینتەر" له پشووێ زستان له "باربۆداس" کتیبهکهی "گیتا سیغینی" لهبارهی ژياننامهی "ئەلبێرت سپیر" هوه دهخوینتتهوه و دهلیت:

"کتیبیکی زۆر شوکئامیز بوو. من بهو راستییە زۆر سهرم سورما، که "سپیر" خۆی ئەو کارگانهی له ئەلمانای نازی دامهزراندوو و ریک خستوو و خۆیشی بهرپرسیار بووه له کریکاره کۆیلهکان... خویندنهوهی کتیبهکه زۆر وینهی تری پیوهست بهمانهوه له لا ورووژاندم، وهکو دیمهنی ئەو نازیانهی، که مندالە ساواکانیان به نووکی قهमेی تفهنگهکانیان بهرز دهکردهوه و له پهنجهرهکانهوه فرییان ددانه دهرهوه. راستییهکهی، من لهو پشووه دانەنیشتبوم بیر لهوه بکهمهوه، که شانۆنامهیهک لهبارهی ئەمهوه بنووسم، بهلام کاتیک گهرامهوه بۆ مالهوه، یهکسهر شتیک پرووی دا. وهک ههموو جاریک، دانیشتم و به دوو کارهکتهرهوه له دهفتهریکدا دهستم به نووسین کرد. یهکیکیان پیاو، ئەوی تریان ژن، یهکه م دیر، له بنچینهدا، هی پیاوهکه بوو، پرسیاری له ژنهکه کرد: چ جوره شتیکه؟" من لهویوه دهستم پێ کرد، بهلام دهبوو زیاتر بۆم روون بێتهوه ئەم دوو کارهکتهره کین"^v

دیاره "ئەلبێرت سپیر"، بهدەر لهوهی، که وهزیری هیزی چهکدار و که رهسهی جهنگ بوو، هاوپییهکی نزیکی "هیتلەر"یش بوو. "بیلینگتن" مهسهلهی ئەو خوشهویستییهی، که "رپییکا" باسی لیوه دهکات دهبهستتتهوه به "سپیر"، که تهمهنی له سهرووی ههفتا سالی بوو

لهگه ل كچيكد، كه نيوهى ته مهنى نهوى هه بوو، له پيوهنديدا بوو. كچه كه، دواى نهوى ياداشته كانى "سپير"ى خويندبووه، پيوهنديى خو شه ويستى له گه ل دروست كردبوو.⁸

نه گهر ئيمه نه و سه رچاوه يه، كه "بيلينگتن" باسى ليوه دهكات له گه ل شانونامه كه به راورد بكهين، سهير دهكهين هه نديك له بيره وه ريبه كانى "ريبيكا" له هى نه و ژنه نه ناسراوه وه رگيراون، كه له گه ل "سپير" پيوهنديى هه بووه. له گه ل نه وشدا، له سه ريكه وه "ريبيكا" شته كان وا ده گيرتته وه، وهك نه وهى نه زمونى خوى بن له گه ل خو شه ويسته كهى. له سه ريكي تريشه وه، ده شيت سربوون و تا راده يه كه هوش له بهر برينى "ريبيكا" به هوى توندوتى ژييه سيكسييه كهى خو شه ويسته كه يه وه هه وليكى "پينتهر" بيت بو چاره سه ركردنى نه و مهيله نابه جى و بيمانا يه، كه ژنه نه ناسراوه كه له گه ل يه كيك له پياوه گه وه كانى "رايخى سييه م" دا هه يبووه. بويه كاتى "ريبيكا" مل بو نه م درنده يى و توندوتى ژييه كه چ دهكات، ده بيت به قوربانى، با به ويستى خو شيشيه وه بيت، وهكو "بيلينگتن" باسى ليوه دهكات.

نه گه رچى خويندنه وهى كتى به كهى "سيغينى" هه ندى لايه نى شانونامه كه مان بو روون دهكات وه، به لام به هه نديك ديودا زور ناتهريب و جياوازه له گه ليدا. بو نمونه، "ريبيكا" له گه ل قوربانىيه كاندا نهك هه ر هاوسوزه، بگره هه ست دهكات پيوهندييه كى روحي به مانى ده به ستيتته وه. دياره نه مه هاوته ريب نييه له گه ل نه و پيوهندييه خو شه ويستيه، كه ژنه جحيله نه ناسراوه كه له گه ل سه ركرديه كى نازيه كان هه يبووه، وهك له كتى به كهى "سيغينى" دا هاتوه. به واتا يه كى

تر، سهره‌رای ئه‌وه‌ی، که شانۆنامه‌که پێوه‌ندییه‌کی ڕوونی به باسه‌که‌ی "سی‌غی‌نی" یه‌وه‌هه‌یه، به‌لام له باری هه‌ست و سوۆز و فیکریه‌وه ئاراسته‌یه‌کی تری وهرگرتووه. به‌پێچه‌وانه‌ی هاوسۆزیه‌که‌ی "رێبێکا"، گێرانه‌وه‌که‌ی ئه‌و هه‌یچ کار له "دێقلین" ناکات و هه‌ستی ناجوولێتیت. په‌نگه‌ هه‌ر له‌به‌ر ئه‌مه‌ش بێت "رێبێکا" له گێرانه‌وه‌که‌یدا له‌باره‌ی "دۆرێست" و ئه‌و دیمه‌نانه‌ی له‌وێ بینویه‌تی، "دێقلین" به‌ده‌ر ده‌نیت:

"ئۆه، نا، تۆ له‌وێ نه‌بوویت. پێم وا نییه هه‌یچ که‌سیکی تر له‌وێ بوویت. نا، هه‌ر خۆم بووم. من به‌ته‌نیا بووم"

ته‌نیا "رێبێکا" له‌و ڕۆژهدا، ئه‌وه ده‌سه‌لێنی، که به‌ته‌نیا ئه‌زموونی له‌گه‌ڵ به‌سه‌ره‌اته‌که‌دا هه‌یه و ئه‌زموونه‌که‌یش له‌هه‌ی خه‌لک جیاوازه. دوور نییه "پینته‌ر"، سه‌باره‌ت به‌وه‌ی که خۆی جووله‌که‌یه، بۆیه له‌بینینی "رێبێکا" ده‌گات له‌باره‌ی هۆلۆکۆسته‌وه ئه‌گه‌رچی له‌ده‌وربه‌ریکی ئینگلیزیدا ده‌ژیت.

بێجگه له‌مه‌ش، هه‌ریه‌ک له‌ناوی "رێبێکا" و "دێقلین" کۆدێکی ئه‌تنیکی و کولتووری جیاوازه له‌ئوه‌ی تر. "رێبێکا" ناویکی ژنانه‌یه و له‌نیو جووله‌کاندا باوه. ئه‌مه‌یش وا ده‌کات به‌دنیا‌یه‌که‌وه به‌ند بێت، که "دێقلین"ی هاوسه‌ری لێی به‌ده‌ره، چونکه ناوی "دێقلین" ناویکی ئێرله‌ندییه⁹. جیاوازی له‌هه‌لۆیسته‌کانیان له‌بنچینه‌دا ره‌گه‌زیه، به‌لام له‌مه‌ش زیاتر، سنووریکی کولتووری هه‌یه له‌نیوان جووله‌که‌ و ئه‌وانه‌ی جووله‌که‌ نین. ئه‌مه‌یش وا ده‌کات بینینیان بۆ مه‌سه‌له‌ی هۆلۆکۆست جیاوازان بێت. که‌واته نووسه‌ر به‌ته‌نگ دیوی ناوه‌وه‌ی ئه‌م دوو کاره‌کتیره‌وه‌یه زیاتر له‌وه‌ی بایه‌خ به‌روواله‌تی ده‌ره‌وه‌ بدات. بۆشایی نیوانیان لێره‌دا‌یه. سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی، که له‌باری

جسته‌یییه‌وه زۆر له یه‌کتره‌وه نزیکن و له مایکی ئینگلیزیدا ده‌ژین، به‌لام "دیفلین" هیچ به‌شدارییه‌کی له دنیای ناوه‌وهی "ریبیکا" دا نییه. ئەوان له ناوه‌وه له دوو دنیای ته‌واو جیا‌واز له یه‌کتردا ده‌ژین.

نوسهر له تی‌بیینیه‌کی کورتدا له‌باره‌ی کاره‌کته‌ره‌کانه‌وه، ههر له سه‌ره‌تاوه ده‌لێت، ته‌مه‌نیان له چله‌کانه و کاته‌که‌ش ئیستایه، واته ساڵی (۱۹۹۶) ه. ئەمه‌یش، وه‌ک پیشتر باس‌مان کرد، به‌دیوکی تردا ئەوه ده‌گه‌یه‌نیت، که "ریبیکا" هیچ بیره‌وه‌رییه‌کی له‌گه‌ڵ جه‌نگی جیهانی دووه‌مدا نییه، به‌لام به‌برده‌وامیش ئاماژه‌ی بۆ ده‌کات. یه‌که‌م جار، له وه‌لامی‌کی ناروونی پرسیاریکی "دیفلین" سه‌باره‌ت به‌ کاری خۆشه‌ویسته‌که‌ی پیشتری ئاماژه‌ی بۆ ده‌کات: "وا بزانه‌م پێوه‌ندی به‌ ئازانسی گواستنه‌وه هه‌بوو. پێم وایه‌ جوړیک بوو له ریگه‌پیشاندهری گه‌شتیاران. نا نا، ئەمه نه‌بوو. جار‌جار کاری ده‌کرد. هه‌موو کاتیک نه‌بوو. مه‌به‌ستم ئەوه‌یه، ئەمه به‌شیک بوو له کارکردن له ئازانسه‌که. پله و پایه‌یه‌کی به‌رزی هه‌بوو، زانیت. به‌رپرسیاریه‌تی زۆر بوو."

ئهم ناروونی و پێچ و په‌نایه‌ له وه‌لامی "ریبیکا" یاخۆ فۆرمه‌له‌نه‌کردنی پیناسه‌یه‌کی روون بۆ کاری خۆشه‌ویسته‌که‌ی، که پێوه‌ست بیت به‌ ئازانسی گواستنه‌وه، وا له ئیمه ده‌کات گومان بکه‌ین، که پالنه‌ریکی له پشته‌وه‌یه: "وا بزانه‌م پێوه‌ندی به... پێم وایه‌ جوړیک بوو له... . نا نا... مه‌به‌ستم ئەوه‌یه... زانیت..."

دل‌ه‌راوکی ئیمه به‌ پرسیاره‌ به‌رده‌وامه‌کانی "دیفلین" له‌باره‌ی سروشتی کاری خۆشه‌ویسته‌که‌ی پیشتری "ریبیکا" وه و هه‌روه‌ها بێمه‌یلیی "ریبیکا" له وه‌لامدانه‌وه‌ی راست و دروست، زیاتر ده‌بیت.

به پئی بۆچوونی "هانا کۆلینکۆف"، سه ره پرای هه موو ته مومژیه کان، قسه کانی "رېبیکا" هه ندیک زانیاری ده به خشن، به تایبه تی کاتیک سه باره ت به خۆشه وسته که ی پیشتری به "دیفلین" ده لیت: "ئه و رابه ر بوو، زانیت، رابه ر بوو". "رېبیکا" پئی وایه شته که ی بۆ "دیفلین" روون کردووه ته وه، به لام وه لامه که بۆ "دیفلین" به ته وای روون نییه بۆیه به سه رسورمانه وه ده پرسیت: "رابه ری گه شتیار ی؟". "رېبیکا" وه لامی ئەم پرسیاره ناداته وه و بابه تی قسه کردنه که ده گۆر ی. دیاره وشه ی "Führe"، له زمان ی ئە لمانیدا، وه کو "کۆلینکۆف" روونی ده کاته وه بۆ "رابه ر" و "رابه ری گه شتیار ی" به کار دیت^{۱۰}. به پئی کتیبه که ی "سیغینی"، "سپیر" له چوارچیه وه ی ئەر که وه زاریه کانیدا، به پرسیاریه تی گواستنه وه یشی له سه ر شان بوو، به تایبه تی سیسته می هی ل ی ئاسنین. هه ر له م سه رچاوه یه وه، "رېبیکا" له شانۆنامه که دا باسی به پرسیاریه تی ئازانسی گواستنه وه و پله و پایه به زه که ی خۆشه وسته که ی ده کات. دیاره سووربوونی "دیفلین" له سه ر رۆلی "رابه ر" و "رابه ری گه شتیار ی" و "رابه ری پیوه ست به ئازانسی گواستنه وه، دواتریش ئە و رابه ری، که خه لکه که ی بۆ ناو ده ریاکه ده برد، ئاماژهن بۆ گرینگی ئە م وشه یه بی ئە وه ی نه یینییه که ی ئاشکرا بکریت.

ئه گه ر مرۆف له و بۆچوونه ی سه ره وه به گومانیش بیته، به لام ئە و گومانه ده ره ویتته وه کاتیک "رېبیکا" وای ده گه یه نیت، که مه به ست له "رابه ر" کاریکی درنده نه ی نازییه کانه:

"جا هه ر وای بوو. به راستی بۆ ئازانسیکی گه شتیار ی کاری ده کرد. رابه ر بوو. هه موو جار یکه ده چوو بۆ ویسته گه

ناوہ خۆیییہ کەھی شەمەندەفەرەن و بەسەر شوۆستەکاندا
دەرۆیشت. منداڵە ساواکانی لە باوہشی دایکەکانیان دەرڤاند و
ئەوانیش دەیانقیژاند.

ئەمە یەکەم نمونەییە لەبارەیی ڤاندنی منداڵە ساواکانەوہ لە باوہشی
دایکەکانیان. دیارە "ڤییکا" بە شیوہییەکی چاوہڤواننەکراو ئەم
قسەییە لە دەم دەر دەچیت کاتی دووبارە باسی پیشەیی
خۆشەویستەکی دەکات. وینەکە زۆر بەکورتی و بە خیراییەوہ
دەکیشریت. تەنیا چوارچۆیەکی گشتییی ڤرۆسێسەکەیی، بەلام
ئەنجامەکی فەوتاندن و پەرش و بلاوکردنە و چەندان چیرۆکی تری
بەدوادا دیت لەبارەیی گواستەوہی جوولەکەکانەوہ بۆ کەمپەکان بە
مەبەستی ڤکردنیان بۆ ئەوہی نووسەر زۆر لەسەر ئەم مەسەلەییە
ڤروت. ئەم بیریوہییە "ڤییکا" لەگەڵ بیریوہییی ھاوینی ئەو ڤۆزەیی
لە "دۆریست" ھاوتەریبە، کە لە پەنجەرەکەوہ سەیری ناو باخەکی
دەکرد و ئاپۆریەکی گەورەیی خەلکی بینی ھەندیک رابەر بۆ ناو
دەریاکەیان دەبردن. ئیتر شەپۆلەکە بەرە بەرە لە خۆی لوول دان و
جانناکانیان بەسەر ئاوەکەوہ بەرز و نزم دەبووہوہ.

ئەگەرچی "ڤییکا" ئەزمونی لەگەڵ ئەو کارە ڤندەییانەدا نییە، کە
دەیانگێرتەوہ، بەلام گومان لە راستییی بیریوہییە ترسناکەکانیدا
نییە. ئەوہی خۆیندوویەتیوہ یا بیستوویەتی لەو کەسانەیی، کە لە
دوای ھۆلۆکۆست ماونەتەوہ، بوونەتە بەشیک لە بیری و ھۆش و ھەست
و نەستی. بۆیە وەکو کەسیکی ھەستیار ھاوسۆزە لەگەڵ ئیش و
ئازارەکان. ئەم ھاوسۆزییە زۆر بە ڤوونی دەرەکەویت کاتیک "ڤییکا"
بۆ جاری دووہم لە پەنجەرەکەوہ سەیری دەرەوہ دەکات، پیرەمێردیک

دهبىنيت له گه ل كورپكى بچووك، له سهر شه قامه كه دهرون. هه ربه كه پان جانتايه كى به دواى خوويه وه راده كيشيت. به لام له پريكدا ژنيك دهبىنيت شوپنيان كه وتوه. كورپه يه كى له باوه شه. ژنه كه له شوپنى خووى ده وه ستيت و كورپه كه ي باوه شى ماچ دهكات، كه كچه. گوپى له ترپه ي دلى كورپه كه ي راده گريت. دلى لى دهكات. هه ناسه دهكات. له پريكدا "رېبىكا" وا پيشان دهكات، كه شوپنى ژنه كه ي گرتوه ته وه. بويه به سه رها ته كه دهكات به هى خووى و ده لى ت:

"من له باوه شم گرت. هه ناسه ي ددها. دلى لى ددها."

ليره دا "رېبىكا" ده چپته ناو دنياى ئه و ديمه نه ي، كه له په نجه ره كه وه سه يرى دهكا و رولى دا يك دهبىنيت. هه ر ده لى سه يرى فيلميك دهكات و له شاشه كه وه ده چپته ژوره وه. ئيتر دواى ئه مه، "رېبىكا" به ته واوى پشت له "ديفلين" دهكات، كه هيچ هاوسوزيه ك پيشان نادات و خو شى به خه يال ده بىت به به شىك له بيره وه ريه كانى له باره ي هو لوكو سته وه كاتى ده چپته ناو مه نه لوجيك ته نيا ده نگدانه وه و چه ند وچانىكى كورت له خو ده گريت. مه نه لوجه كه هه مو بيره وه ريه جياوازه كانى "رېبىكا" له خو ده گريت، له شه مه نده فەر و دا يك و مه لو تكه و رفاندنى مندا له ساواكان.

له شانؤ نامه كه دا هيچ ليكدانه وه يه كى لوجيكى بو رق، بو ده ستنيشان كردنى هيچ گروه پيكى تاييه ت به مه به ستى هيرشكرده سه ريان بو هيچ كه مه يه كى درندانه ي ده سه لاتي چه وسينه ر نييه. "رېبىكا"، ئه گه رچى له سه ره تا وه له لايهن "ديفلين" وه هان ده دريت و ئه و كوشتن و كرداره درندانه ي بيره دينه وه، كه بينيونى، به لام دواين بيره وه ريه ئه و، كه له ده ستداني مندا له ساواكه يه تى، وه كو كار يكى

بەرەنگار بوونەو دەستە بەرچاۋ. "دېڭلین" داۋا دەكات، "رېيېكا" دەستە نووقاۋەكەي ئەم ماچ بکات و پاشان پېي دەلئیت: "داوام لی بکە دەستم له قورگت بئالینم". "رېيېكا"، نە دەستی ماچ دەكات و نە داۋایش له "دېڭلین" دەكات دەستی له قورگی بئالینئیت، بگره بیدەنگ دەبئیت. "دېڭلین" پالەپەستۆی دەستی لەسەر قورگی "رېيېكا" کەم دەکاتەو. لئیرەدا "رېيېكا" باسی لە دەستدانی مندالە ساۋاکەي دەكات. قسەکانی لە ژورەکەدا دەنگ دەدەنەو. "دېڭلین" دەستی لەسەر قورگی "رېيېكا" لادەبات، بەلام "رېيېكا" و "دەنگدانەو" کە ئەو دەگێرنەو، چۆن مندالە ساۋاکەیان له "رېيېكا" سەند و ئەویشیان ناچار کرد بوونی مندالەکە رەت بکاتەو. ئەمە دوا وینەي شانۆنامەکەيە، نەک چیرۆکە کەسینییەکەي "رېيېکا"، بگره بەرەنگار بوونەو بیدەنگەکەي و پاشانیش دووبارە بوونەو بیروەرییەکانی.

ئەگەرچی "پینتەر" بەردەوامە له شیوازە تەمومژاوییەکەي، چونکە پروون نییە ئەم پرووداوانە له کوئی روو دەدەن و ئەم خەلکانە کین، لەگەڵ ئەوەشدا، دەتوانین بلین، کە دواين بەرەنگار بوونەو و بیروەتەو، وەکو بیروەکەي سەرەکیی شانۆنامەکە و ئەدەبی ھۆلۆکۆست بە گشتی، رەنگە ئەو بگەيەنئیت، کە سەرچاۋەي ھیز و بەرگریکردن، چ بۆ تاک و چ بۆ گروپ لەویدا بئیت، کە رابردوو بیر نەچئیتەو.

کاره‌کته‌ره‌کان

دیقلین

رئبیکا

ه‌ردووکیان ته‌مه‌نیان له‌چله‌کانه

کات: ئیستایه

سه‌رنج: ئەم شانۆنامه‌یه‌یه‌که‌م جار له‌ ۱۲ ی سه‌پتیمبهری
۱۹۹۶ له‌ لایهن "رۆیال کۆرت" له‌ شانۆی "ئه‌مباسه‌دۆر ئیه‌ته‌ر" له‌
له‌ندن نمایش کرا و "هارۆلد پینته‌ر" خۆی ده‌ره‌ینه‌ری بوو.

خانووېهك له دهرهوهى شار
نهۆمى يهكهم. په نجه رهيه كى گه ورهى ههيه و باخچه يه كيش له
پشته وه.
دوو كورسى دسكدار. دوو له ميا.
سه رله ئيوارهيه و هاوينه.
كه شانۆگه ريه كه به رپوه دهچيت، ژووره كه تاريك دا ديت و
چراكان به تين دهين.
له كوټايى شانۆنامه كه دا، رووناكيى ژووره كه و باخچه كه ي
پشته وه كزه و به ئاسته م ديار دهكه ون.
له مپاكه زور گه شه، به لام ژووره كه رووناك ناكاته وه.
"ديقلين به پپوه وهستاوه و پيكيكى به دهسته وهيه. رپيكا
دانيشتووه"
"بيدهنگى"

رپيكا: با پيت بلیم... بۆ نمونه... ئهو به سهر سه رمه وه وهستا و
مشته كو له كه ي به توندى قوچاند. پاشان دهسته كه ي ترى له ملم
ئالاند و به توندى گرتى و سهرى منى بۆ لای خوځى راکيشا.
مشته كو له كه ي... به ئاسته م بهر دهم كه وت. ئينجا گوتى:
"دهستم ماچ بکه"
ديقلين: جا، وات کرد؟

ریتیکا: ئا، به لئی. دهستیم ماچ کرد. گری پی نهجهکان. پاشان
مشته کۆله که ی کرده وه و ناوله پی پی دام... تا ماچی بکه م...
منیش ماچم کرد.

"بیدهنگی"

دوای ئه مه قسه م کرد،

دیفلین: چیت گوت؟ ئه وه ی تو گوتت چی بوو؟ چیت گوت؟

"بیدهنگی"

ریتیکا: گوتم "دهستت له قورگم بئالینه". له ژیر لیوه وه قسه که مم هر
له ری پی دهسته که یه وه، که ماچم کرد، پی م گوت، به لام گوپی له
دهنگم بوو. له ری پی دهسته که یه وه گوپی لی بوو. ههستی به
دهنگی من کرد له ناو دهستی خویدا. له وئی گوپی لی بوو.

"بیدهنگی"

دیفلین: ئینجا وای کرد؟ دهستی له قورگت ئالاند؟

ریتیکا: ئا، به لئی. وای کرد. وای کرد. دهستی له وئی گیر کرد، به
هیمنییه وه، له سه ره خو، زۆر به هیمنییه وه، زۆر به نه رمییه وه.
ئاخر ئه و بو من شیت و شهیدا بوو.

دیفلین: شهیدای تو بوو؟

"وچانیکی کورت"

مه به ستت چییه، شهیدای تو بوو؟ مه به ستت چییه؟

"وچانیکی کورت"

دهته وئی بلتیت هیچ پاله په ستوی نه خسته سه ر قورگت؟ دهته وئی
وا بلتیت؟

ریتیکا: نه خیر.

دېڭىلېن: ئەدى مەبەستت چىيە؟ دەتەوئى چى بلىت؟

رېڭىكا: نەختىك... پالەپەستوى... خستە سەر قورگم، بەلى. بە شىۋەيەك، سەرم بۆ دواۋە چوو، بەھىمنىيەۋە، بەلام بە راستى.

دېڭىلېن: ئەدى لەشت؟ لەشت بۆ كوى چوو؟

رېڭىكا: لەشم بۆ دواۋە چوو، لەسەرەخۆ، بەلام بە راستى.

دېڭىلېن: ئىنجا قاچەكانت كرانهۋە؟

رېڭىكا: بەلى.

"وچانىكى كورت"

دېڭىلېن: قاچەكانت كرانهۋە؟

رېڭىكا: بەلى.

"بىدەنگى"

دېڭىلېن: ھەست دەكەيت خەرىكە بېھۆش دەكرىت؟

رېڭىكا: كەي؟

دېڭىلېن: ئىستا.

رېڭىكا: نەخىر.

دېڭىلېن: بە راست؟

رېڭىكا: نەخىر.

دېڭىلېن: بۆ نا؟

رېڭىكا: كى بېھۆشم دەكات؟

دېڭىلېن: من.

رېڭىكا: تۆ؟

دېڭىلېن: چۆن بىر دەكەيتەۋە؟

رېڭىكا: پىم واىە تۆ كەسىكى بۆگەنيت.

دیفلین: من بۆگه‌نم؟ من! هه‌بی و نه‌بی گالته ده‌که‌یت.

ریتیکا: من گالته ده‌که‌م؟ تۆ گالته ده‌که‌یت.

"وچانیکی کورت"

دیفلین: تۆ ده‌زانیت من بۆچی ئەم پرسیارانه له تۆ ده‌که‌م، وا نییه؟

خۆت بخه‌ره شوینی من. من ناچارم ئەم پرسیارانه له تۆ بکه‌م.

زۆر شت هه‌ن، من نایانزانم. من هیچ... له‌باره‌ی ئەم شتانه‌وه

نازانم. هیچ شتیکی. له تاریکی دام. پێویستیم به‌ پروناکییه.

باشه، تۆ پیت وایه پرسیاره‌کانم ناماقوولن؟

"وچانیکی کورت"

ریتیکا: پرسیارای چی؟

"وچانیکی کورت"

دیفلین: سه‌یرکه. بۆ من شتیکی گرینگه ئەگه‌ر به‌ روونی پیناسه‌یه‌کی

ئەوم بۆ بکه‌یت.

ریتیکا: پیناسه‌ی ئەو بکه‌م؟ مه‌به‌ستت چیه‌ له پیناسه‌ی ئەو؟

دیفلین: له‌ باری جه‌سته‌یییه‌وه. مه‌به‌ستم ئەوه‌یه، له‌ چی ده‌کرد؟ له

مه‌به‌سته‌که‌م ده‌گه‌یت؟ درێژی، پانی... ئەو شتانه. به‌رزی، پان و

پۆری. مه‌به‌ستم ئەوه‌یه، جگه‌ له... سروشت و ئاره‌زووه‌کانی،

هه‌ر شتیکی تر... یان ره‌وشت و ره‌فتاری... هه‌روه‌ها باری پۆچی

و ده‌روونی... هه‌لوێستی... من هه‌ر ده‌مه‌وێت، ئا، پێویستیم...

به‌وه‌یه بیرۆکه‌یه‌کی روونم هه‌بێت له‌باره‌ی ئەوه‌وه... قه‌ی ناکا،

بیرۆکه‌یه‌کی روون نا، ته‌نیا بیرۆکه‌یه‌ک، راستیه‌که‌ی...

له‌به‌رئه‌وه‌یه من هیچ بیرۆکه‌یه‌کم له‌باره‌ی ئەوه‌وه نییه. له‌ باری

هه‌موو ئەمانه‌دا... شتیه‌که‌ی چۆن بوو؟ مه‌به‌ستم ئەوه‌یه له‌ چی

دهکرد؟ ناتوانیت شیوهکهیم بۆ باس بکهیت، شیوه راستهقینهکهی؟ دهمهویت وینهیهکی راست و دروستی ئوم له بهرچاو بیت، تی دهگهیت... وینهیهک بۆ هر شوینیک بجم، هر له بهرچاوم بیت. مهبهستم ئوهیه، هموو ئوهی، که دهتوانیت باسی بکهیت، دهستهکانیهتی، دهستیک لهسهر دهموچاوت، ئوهی تر له پشت ملت. پاشان دهستهکهی یهکهم لهسهر فورگت. ههلبهت، جگه له دهستهکانی، شتی زیاتری ههیه. ئهدی چاوهکانی؟ ئاخۆ چاوی ههبوو؟

ریتیکا: 'رهنگیان چۆن بوو؟'

"وچانئیکی کورت"

دیفلین: ئه مه ریک ئه و پرسیارهیه، که من دهمهویت بیرسم... دلدارهکهم.

ریتیکا: چهنده سهیره پیت بلین، دلدارهکهم. تا ئیستا کهسیک به منی نهگوتوو، دلدارهکهم، جگه له خوشهویستهکهم.

دیفلین: من باوهر ناکه م.

ریتیکا: تۆ باوهر بهمه ناکهیت؟

دیفلین: باوهر ناکه م جاریک بهدلدارهکهم بانگی تۆی کردبیت.

"وچانئیکی کورت"

پیت وایه ناماقوولیییه، که ئه و وشهیه بهکار دینم؟

ریتیکا: وشه ی چی؟

دیفلین: دلدارهکهم.

ریتیکا: ئا، بهلی، تۆ به منت گوت، دلدارهکهم. چهنده سهیره.

دیفلین: سهیره؟ بۆ؟

ریتیکا: باشه، تۆ چۆن دهتوانیت به من بلاییت، دلدارهکهم؟ خۆ من

دلدارى تۆ نيم. ئەمە دوايىن شتە، كە بمە وئيت. من دلدارى هيچ
كە سيك نيم.

دېڭىلن: ئەو گۆرانىيە.

رېڭىكا: چى؟

دېڭىلن: "من يارى هيچ كە سيك نيم"

رېڭىكا: گۆرانىيە كە دەلت "ئىستا تۆ يارى هيچ كە سيك نيت".

بەھەرحال، من وشەي "يار" م بەكار نەھينا.

"وچانئىكى كورت"

ناتوانم پىت بلئيم ئەو لە چى دەکرد.

دېڭىلن: بىرت چوووتەو؟

رېڭىكا: نەخىر. بىرم نەچوووتەو، بەلام مەسەلەكە ئەو نىيە.

بەھەرحال، ئەو چەند سالىكە رۆيشتوو.

دېڭىلن: رۆيشتوو؟ بۆ كۆي چوو؟

رېڭىكا: كارەكەي واى كرد بىروات. كارى ھەبوو.

دېڭىلن: كارەكەي چى بوو؟

رېڭىكا: چى بوو؟

دېڭىلن: چ جۆرىك كارى ھەبوو؟ چ كارىك بوو؟

رېڭىكا: وا بزنام پىوھندىي بە ئازانسى گواستنهو ھەبوو. پىم وايە

جۆرىك بوو لە ريگەپيشاندرى گەشتياران. نا نا، ئەمە نەبوو.

جارجار كارى دەکرد. ھەموو كاتىك نەبوو. مەبەستم ئەويە،

ئەمە بەشېك بوو لە كارکردن لە ئازانسەكە. پلە و پايەيەكى

بەرزى ھەبوو، زانیت. بەرپرسىارىيەتتى زۆر بوو.

"وچانئىكى كورت"

دیفلین: چ ئازانسیک؟

ریتیکا: ئازانسی گهشتوگوزار.

دیفلین: چ جوریک له ئازانسی گهشتوگوزار؟

ریتیکا: ئەو رابەر بوو، زانیت، رابەر بوو.

دیفلین: رابەری گهشتوگوزار؟

"وچانیکى كورت"

ریتیکا: من باسی ئەو شوینەم بۆتۆ کرد... ئەو کاتەى منى بۆ ئەو شوینە برد؟

دیفلین: شوینی چی؟

ریتیکا: دلنیام بۆم باس کردوویت.

دیفلین: نهخیر، هەرگیز بۆت باس نهکردووم.

ریتیکا: سهیره، دهتوانم سویند بخۆم بۆم باس کردوویت.

دیفلین: هیچ شتیکت به من نهگوتوو، هیچ کاتیک باسی ئەوهت لای من نهکردوو، هیچ شتیکت به من نهگوتوو.

"وچانیکى كورت"

چ شوینیک؟

ریتیکا: ئۆه، پیم وایه جوریک بوو له کارگه.

دیفلین: مهبهستت چیه، که دهلنیت، جوریک بوو له کارگه؟ کارگه بوو یان نا؟

ریتیکا: دهزانیت چۆن، شتیان دروست دهکرد، ریک وهکو هەر کارگهیهک، به لام کارگهیهکی ئاسایی نهبوو.

دیفلین: بۆ ئاسایی نهبوو؟

ریتیکا: ههموویان شهپههیان لهسهردا بوو... کرێکارهکان... شهپههیی

نهرم... كه ئەو چووو ژوووهوه و منيشى دواى خوئى دا، ئەوان
شەپقەكانيان لەسەر داكەند. ئىنجا منى بەناو كوۆلانەكان و ريزه
كريكارەكاندا برد.

ديفلين: شەپقەكانيان لەسەريان داكەند؟ مەبەستت ئەوهيه،
شەپقەكانيان بەرز كردهوه؟

ريبيكا: بەلى.

ديفلين: بو وايان كرد؟

ريبيكا: دواتر خوئى پيى گوتم، چونكه ئەوان زۆر ريزيان دەگرت.

ديفلين: بو؟

ريبيكا: چونكه كەشتييهكى بەتەواوى بەرپۆه دەبرد. برۆايهكى پتەويان
پيى هەبوو. ريزيان لە... پوختهيى و رەوشتبەرزى و بيروباوهري
دەگرت. دەيگوت، ئەگەر داوايان لى كردبا، لە هەورازەشاخەكەى
كەنار دەرياوه پيشيان دەكەوت و سەرى دەخستن، ئىنجا
دەيهيئانە خوارهوه بەرەو دەرياكە. ئەو ماوهيهى، كه رابەريى
دەکردن، هەموو بە يەكەوه گۆرانبيان دەگوت.. دەيگوت، ئەوان
بە راستى زۆر دەنگخۆش بوون.

ديفلين: ئەدى لەگەڵ تۆ چۆن بوون؟

ريبيكا: من؟ ئۆھ، تا بلييت باش بوون. من بە زەردەخەنەوه سەيرم
دەکردن، ئەوانيش هەروا وەلاميان دەدامەوه.

"وچايتكى كورت"

تەنيا شتيكى ئەو شوپنە، ئەوه بوو، كه زۆر شيدار بوو. هەتا
بلييت شيدار بوو.

ديفلين: ئەوانيش وەكو پيويست جلو بەرگيان بو ئەو ئاوووهوايه

نەکردبوو بەر؟

رېبېكا: نەخېر.

"وچانېكى كورت"

دېڤلېن: من وام زانى تۆ گوتت بۆ ئاژانسى گەشتىارى كارى دەکرد؟

رېبېكا: شتېكى تىرىش ھەبوو. ويستم بچم بۆ ھەمامەكە، بەلام بە

پاستى نەمدۆزىيەو. ھەموو شوئېتىك گەپام. دۇنيا بووم

يەككىيان ھەبوو. بەلام ھەر نەمدۆزىيەو.

"وچانېكى كورت"

جا ھەر وا بوو. بە پاستى بۆ ئاژانسىكى گەشتوگوزارى كارى

دەکرد. پابەر بوو. ھەموو جارېك دەچوو بۆ ويستمگە

ناوھخۆيىيەكەى شەمەندەفەر و بەسەر شوستەكاندا دەپويشت.

منداڵە ساواكانى لە باوھشى دايكەكانيان دەرفاند و

دايكەكانيش دەيانقىژاند.

"وچانېكى كورت"

دېڤلېن: بە پاست؟

"بېدەنگى"

رېبېكا: ئەرى دەزانىت، من زۆر پەشووكاوم.

دېڤلېن: تۆ؟ بۆ؟

رېبېكا: رەنگە لەبەر ئەو فيكەكىشانەى پۇلىس بېت، كە دوو دەقىقە بەر

لە ئېستا بېستمان.

دېڤلېن: فيكەى پۇلىسى چى؟

رېبېكا: تۆ گوئىت لى نەبوو؟ ھەلبەت گوئىت لى بوو. ھەر دوو دەقىقە

پېش ئېستا بوو.

رېښکا: به راست؟

دېفلین: دلنیا به. ئەوانه خه لککي زور سه رقالن به ئيش و کارهکانيانه وه، ئەو پوليسانه. زور کاريان ههيه بيکهن. زور شت ههيه پيوسته ئاگه داريان بن، به وردی چاوه ديريان بکهن. به بهردهوامی ئاگه داری و بانگهواز وهردهگرن. زور بهيان به کوډن. به رۆژ، چرکه ساتیک تی ناپه ریت بی ئەوهی ئەوان له سووچه یا له سووچه وه داوا نه کرین و ئەرکیان پی نه سپی دریت. به ئۆتۆمۆبیلی پولیس وه دین و فیکه ده کیشن. بۆیه، تۆ، لانی کهم لهم بارهیه وه ئاسوده به. وا نییه؟ ئیتر هه رگیز به ته نیا نابیت. هیچ کاتیک بی فیکه کیشانی پولیس نابیت. به ئینت پی ددهم. "وچانکی کورت"

گوئی بگره، ئەو کورهی، که ئیستا باسیت ده کرد... مه به ستم ئەو کوریه، که ده توانم بلیم من و تۆ باسمان ده کرد... کهی به راستی بینیت؟ مه به ستم ئەوهیه، ئەو هه موو شته به راستی کهی روویان دا؟ من به ته واوی... چۆن ده ری برم... به ته واوی لام روون نه بووه ته وه. بهر له وهی من بناسیت روویان دا یان دواي ئەوه بوو؟ ئەو پرسیاره بۆ من تا رادهیه ک گرینگه. دلنیا تۆ له پرسیاره کهم ده گهیت.

رېښکا: به راست، شتیک ههیه زور ههزم کردوه پیت بلیم.

دېفلین: چیه؟

رېښکا: ئەو کاتهی ده موست تیبینییه ک بنوسم، چهند تیبینییه ک بۆ ئوتوو خانه که بنوسم، ئی... با به راشکاو بیلیم... لیستهیه کی دوور و دریژ. ده زانیت، من پینوسه کهم له سهه میزه بچوو که کهی قاوه خوار دنه وه دانا، پینوسه که گلۆر بووه وه.

دیتھلین: نا؟

ریتیکا: ئا، یه کسه ر گلۆر بووه، ههتا سه ر مافووره که چوو. له بهرچاوی من.

دیتھلین: ئۆی!

ریتیکا: ئەو پینووسه، ئەو پینووسه له سه دا سه د بیتاوانه.

دیتھلین:

ئاخر تۆ نازانیت ئەو بیتاوانه.

ریتیکا: بۆ نازانم؟

دیتھلین: چونکه تۆ نازانیت پیشتر له کوئ بووه، نازانیت چهند دهستی تر ئەو پینووسه ی گرتووه، چهند دهستی تر پێی نووسیوه، خه لکی تر چییان لێ کردووه. تۆ هیچ له باره ی میژووی ئەو پینووسه وه نازانیت. هیچ شتیک له باره ی میژووی دایک و باوکییه وه نازانیت.

ریتیکا: پینووس دایک و باوکی نییه.

"وچانیک کورت"

دیتھلین: تۆ ناتوانیت له وئ دانیشتیت و قسه ی ئاوا بکهیت.

ریتیکا: ده توانم لێره دانیشم.

دیتھلین: ناتوانیت له وئ دانیشتیت و قسه ی ئاوا بکهیت.

ریتیکا: تۆ باوهر ناکهیت، من مافی ئەوهم ههیه لێره دانیشم؟ پیت وا نییه، من مافی ئەوهم هه بیته له سه ر ئەو کورسییه دانیشم، لهو شوینه ی که تیتیدا ده ژیم؟

دیتھلین: من ده لیم تۆ مافی ئەوه ت نییه له سه ر ئەو کورسییه ی ئەوئ یان له سه ر هه ر کورسییه کی تر دانیشتیت و قسه ی ئاوا بکهیت.

ئىنجا گرینگ نىيە تۆلپرە بژىت يا نەژىت.

رېپىكا: مافى ئەووم نىيە چ قسەپەك بکەم؟

دېقلین: كە ئەو پىنوووسە بىتتاوان بوو.

رېپىكا: پىتت وایە تاوانبار بوو؟

"بىدەنگى"

دېقلین: تۆ تىبىنىي ئەووت كىردوو، كە من دەمەوئ تۆ لەم تىكەوتنە
پزگار بکەم؟ من هەول دەدەم دەربازت بکەم. خۆ دەشپت ئەو
من بم بەمەوئ دەرباز بم. مەسەلەكە ترسناكە، دەبىنىت؟ من
كەوتمە ناو لمى فشەل.

رېپىكا: وەكو كى؟

دېقلین: ئەمە شتىكە من رىك ناوى دەنىم بىنىنىكى بۆگەن و ناپەسند،
ئەگەر وشەى بىنىن بۆچوونەكەم زەق بکاتەو. ئاگەدار بە، چۆن
باسى خوا دەكەيت. ئەوە خواى تاك و تەنىاي ئىمەيه. ئەگەر تۆ
وازی لى بەنىت، ئەو پشتت لى دەكات. هەر ئاورىشت لى
ناداتەو. ئىنجا ئەو کاتە چى دەكەيت؟ دەزانی ئەمە وەك چى
وايه، ئەو بۆشايىيه؟ وەك ئەو وایە ئىنگلتەرە لەگەل بەرازىل لە
"ویمبلى" یارى بکات و كەسەش لە یارىگەكە نەبىت. دەتوانىت
بىهینىتە پىش چاوت؟ هەردوولا بۆ یارىگەپەكى چۆل و هۆل
یاری بکەن. گەمەى سەدەيه. بىدەنگىپەكى تەواو. پۆخلەبەرىك
نىيە سەيرى بکات. بىدەنگىپەكى تەواو جگە لە فیکەى
ناوبژىوانەكە و نەختىك قسەى قۆر. ئەگەر تۆ واز لە خودا
بىنىت، مانای ئەوئەيه گەمەى گەورە و جوانى تۆپى پى بە
پەكجاری لە بىر دەچىتەو. لە کاتى زیادە دواى کاتى زیادە و
دواى کاتى زیادە هیچ خالىكى براوہ تۆمار ناکرىت، هیچ

خالیکی براوه بۆ هه‌میشه تۆمار ناکریت. نه‌بوونه. گیرخواردنه،
ئیفلیجبوونه. دنیا‌یه‌که به‌ی براوه.

"وچانیکی کورت"

هیوادارم وینه‌که‌ت وەرگرتبیت.

"وچانیکی کورت"

ئێستا ماوه‌م بده ئەمه‌ت پی بلیم. که‌میک پیش ئێستا تۆ... با
بلین... تۆ ناماژ‌ه‌یه‌کی تا راده‌یه‌ک ناراسته‌وخۆت بۆ ئەو کوره
کرد... بۆ دلداره‌که‌ت؟... هه‌روه‌ها بۆ منداڵه ساواکان و دایکه‌کان
تا دوا‌یی، بۆ شو‌سته‌کان. من له‌وه بۆم ده‌رکه‌وت، که تۆ با‌سی
جو‌ریک له‌ کاری درندانه ده‌که‌یت. ئێستا با ئەو پرسیاره‌ت لی
بکه‌م. پیت وایه تۆ چ ده‌سه‌لاتیکت هه‌یه، که مافی ئەوه‌ت پی
بدا‌ت گف‌تو‌گۆ له‌سه‌ر کاری درندانه‌ی ئاوا بکه‌یت؟

ریتیکا: من ئەو ده‌سه‌لاته‌م نییه. من تا ئێستا هه‌چ شتی‌کم به‌سه‌ر
نه‌هاتوو. هه‌چ شتی‌ک به‌سه‌ر هه‌چ هاو‌پێیه‌کم نه‌هاتوو. من
هه‌چ نازاری‌کم نه‌چه‌شتوو، هه‌روه‌ها هاو‌پێکانیشم.

دینلین: باشه.

"وچانیکی کورت"

ده‌توانین وردتر قسه‌ بکه‌ین؟ با قسه‌ له‌باره‌ی مه‌سه‌له‌ی
وردتروه‌ بکه‌ین. با زیاتر با‌سی مه‌سه‌له‌ی که‌سینی بکه‌ین،
قسه‌ له‌باره‌ی ئەو شتانه‌وه‌ بکه‌ین، که راسته‌وخۆ ده‌که‌ونه
چوارچێوه‌ی ئەزموونی خۆت. مه‌به‌ستم ئەوه‌یه، بۆ نموونه،
کاتی‌ک سه‌رتاشیک سه‌ری تۆ ده‌خاته ناو هه‌ردوو ده‌سته‌کانی و
به‌ نه‌رمییه‌وه قو‌ت ده‌شوات و ده‌ست به‌ پیستی سه‌رته‌وه‌ دینیت،
که ئەو کاره‌ ده‌کات و تۆ چاوه‌کانت داده‌خه‌یت و ئەویش کاری

خۆی دهکات، ئەو متمانهی تهواوی به تۆ ههیه. وا نییه؟ ئی خۆ
ئەوه هەر سه‌ری تۆ نییه، که دهکه‌وێته ناو هه‌ردوو دهسته‌کانی،
بگره هه‌موو ژيانته، رۆخته... به‌ختیاریته.

"وچانیکی کورت"

که‌واته ئیستا ده‌زانیت ئەوه‌ی من ده‌مویست بیزانم، ئەمه‌یه...
کاتیکی د‌ل‌داره‌که‌ت ده‌ستی خسته سه‌ر قورگت، سه‌رتاشه‌که‌ی
بیری تۆ هینایه‌وه؟

"وچانیکی کورت"

من باسی د‌ل‌داره‌که‌ت ده‌که‌م. ئەو پیاوه‌ی ویستی تۆ بکوژیت.

ریتیکا: من بکوژیت؟

دیفلین: ئازارت بدات تا ده‌مریت.

ریتیکا: نا، نا. ئەو هه‌ولی نه‌دا من بکوژیت. نه‌یویست بمکوژیت.

دیفلین: هه‌ناسه‌ی لی بریت، خنکاندتی. به‌قسه‌ی خۆت، ئەوه‌نده له
خنکاندنه‌وه نزیکی بوو، هه‌یچ جیاوازییه‌کی نه‌بوو. وا نییه؟

ریتیکا: نا، نا. سۆزی بۆ من هه‌بوو. منی زۆر خۆش ده‌ویست.

"وچانیکی کورت"

دیفلین: باشه، ئەو کورپه هه‌یچ ناویکی هه‌بوو؟ بیانی بوو؟ ئەدی من ئەو
کاته له کوئی بووم؟ ده‌ته‌وی چی له من بگه‌یه‌نیت؟ تۆ د‌ل‌سۆز
نه‌بوویت بۆ من؟ بۆ متمانه‌ت به‌ من نه‌کرد؟ بۆ د‌دانت پی نه‌نا؟
خۆ باشتر هه‌ستت به‌ ئاسووده‌یی ده‌کرد. به‌ راستی ده‌بوو تۆ
وه‌کو قه‌شه ره‌فتارت له‌گه‌ل من کردبا. ده‌بوو تۆ وات کردبا من
ئه‌وپه‌ری توانام به‌کار هینابا. من هه‌رده‌م ویستوومه ئه‌وپه‌ری
توانای خۆم به‌کار بێنم. ئەمه‌ یه‌کیک بووه له‌ خواسته

بەرزەکانی من بە درێژایی ژیانم. ئیستا من ئەو ھەلە باشەم لە دەست چوو. ئەگەر ئەو ھەموو شتە پێش ئەو ڕووی دابا، کە من چاوم بە تۆ کەوت، ئەو کاتە پێویست نەدەبوو هیچ شتێکم پێ بڵێیت. من کارم بە ڕابردووی تۆوە نییە. من بە ئومێدی ئەو نەبووم باسی ڕابردووی خۆم بۆ تۆ بکەم. گرینگ نییە یەکیکم ھەبووبێت. کاتیک تۆ لە ماوەیەکی ژياندا خەریکی خویندن دەبیت، بە شتی سەیر سەیر نیگەرەن نابیت، خۆت دەزانیت، کچان و شتی لەم بابەتە. تۆ مێشکت لەسەر شتی ترە. ئاخۆ تۆ خانەخوێیەکی ژنت ھەبوو، وریا و دلسۆز بیت، بتوانیت دواي سەعات یازدەي شەو، ھێلکە و لەتە گۆشتی سوێرکراوی بەرازی تۆ پەیدا بکات؟ جیگەي خەوتنت گەرمە؟ ئاخۆ تیشکی خۆرت بەر دەکەویت؟ سووپەکە ساردە؟ زۆر بە دەگمەن سمی کارەکەرە ژنەکەي ژوورەکەت دەلەرنیتەو، ئەگەر گریمان تەنیا یەک کارەکەر ھەبیت، بەلام بە دانیاییەو ھێچ شتیک لەمانە ڕوو نادات ئەگەر ژنت ھەبیت. ئەگەر ژنت ھەبیت، بێرکردنەو، پامانت، ڕا و بۆچوونت، ئاراستەي خۆيان وەر دەگرن. ئەمەيش مانای ئەوہیە، تۆ ھەرگیز ماوہ نادەیت برازاوا بباتەو. گوو لە برازاوا بیت، ئەمە ھەردەم دروشمی من بوو. ئەو پیاوہ سەری خۆي لا دەدات و بۆ پێشەوہ دەچیت، ئینجا لە کۆتاییدا چ قسەيەک دەبیسیت، ئەمەيان کێشە نییە. ئەوہیە پیاوي بە غیرەت و بە کردووکۆش.

"وچانیکی کورت"

پیاویک گوئی بە ھێچ شتیک یا کەسێک نادات.

پیاویک ھەست بە توندوتیژی ئەرکەکەي دەکات.

"وچانیکی کورت"

هیچ ناکۆکییهک له نیوان ئەم دوو قسهیهی دوایدا نییه. بروام
پێ بکه.

"وچانیکی کورت"

تۆ له مه بهست و مانای قسه کهم ده گهیت؟

رێبیکا: ئا، به ئی. شتیکی ههیه بیرم چوو پیت بلیم. سهیر بوو. له
په نجه ره که وه سهیری باخه کهم کرد. به ئی، له په نجه ره که وه
سهیری ناو باخه کهم کرد. ناوه راستی هاوین بوو، له
خانوه کهی دۆر یست. بیرته؟ ئۆه، نا، تۆ له وێ نه بوویت. پیم وا
نییه هیچ که سێکی تر له وێ بوویت. نا، هه خۆم بووم. من به
ته نیا بووم. له په نجه ره که وه سهیری دهره وه م ده کرد و
ئا پۆر هیه کی گه وره ی خه لکم بینێ به ناو دارستانه که دا به ره و
دهریا که دهرۆ شتن. ریک به ئاراسته ی دهریا که. دیار بوو
سه رمایان بوو، پالتویان له بهر بوو هه رچه نده رۆژ که زۆر خۆش
بوو. خۆش بوو، گهرم بوو، ئیتر رۆژی دۆر یست بوو. هه موویان
جانتایان هه لگرتبوو. له ناویاندا... ژماره یه ک رابه ر هه بوون...
رێگه یان پێشان ده دان. رابه رییان ده کردن. به ناو دارستانه که دا
دهرۆ شتن و منیش له دووره وه ده مبینن له هه ورازه شاخه که وه
بۆ دهریا که ده هاتنه خواره وه. پاشان له بهرچاوم دیار نه مان.
لیم بوو به مهراق. بۆیه چووم بۆ نهۆمی سه ره وه و له بهر زترین
په نجه ره ی خانوه که وه. له وێ له دره خته کانی سه ری سه ره وه را
سه یرم کرد. رێگه کهم هه تا که ناری دهریا که ده بینێ. رابه ره کان
له مبه ره وه بۆ که ناره که هه موو خه لکه که یان دوا ی خۆیان دا بوو.
رۆژیکی زۆر خۆش بوو. دنیا هینده کشومات بوو نه بیته وه.

خۆرهتاویکی خۆش بوو. من گشت خه لکه کهم بینی بۆ ناو
دهریاکه دهچوون. ئیتر شه پۆله که بهره بهره له خۆی لوول دان.
جانتاکانیان بهسهر ئاوه که وه بهرز و نزم ده بوونه وه.
دیفیلین: ئەمه کهی بوو؟ کهی له دۆریتست ژیایت؟ من هەرگیز له
دۆریتست نه ژیاوم.
"وچانیکی کورت"

ریتیکا: ئەری به راست، ده میک نییه، یه کیک پی گوتم، که نه خوشییه که
ههیه پی دهگوتیت ئەستوربوونی می شک.

دیفیلین: مه بهستت چیه، ده لیت "یه کیک پی گوتم"؟ ئەدی که ده لیت
"ده میک نییه" مه بهستت چیه؟ تۆ باسی چی ده کهیت؟

ریتیکا: ئەم ئەستوربوونهی می شک مانای ئەوهیه، بۆ نمونه، کاتیک
تۆ نهختیک شلهی چهور ده ژینیت، یه کسهر بلاو ده بیته وه و
گه وه ده بیت تا ده بیت به ده ریایه کی گه وه له شلهی چهور.
ده بیت به ده ریایه کی گه وه له شلهی چهور و له هه موو لایه که وه
ئابلوو قهت ده دات. تۆ له ناو ده ریایه کی گه وه له چهورایی شل
ده خنکییت. شتیکی ترسناکه. به لام، دوا جار، هه مووی هه لهی
خۆته. تۆ ئەمهت بهسهر خۆته وه هی ناوه. تۆ "قوربانی" ی ئەمه
نیت. تۆ "هۆکار" ی ئەمهیت، چونکه ئەوه تۆ بوویت یه کهم جار
شله چهوره کهت یشت. تۆ بوویت دهستت له مه لۆتکه که بهردا.
"وچانیکی کورت"

دیفیلین: له چی؟

ریتیکا: له مه لۆتکه که.

"وچانیکی کورت"

دینیلین: ئینجا پرسیاره که ئەمەیه؟ تۆ ئامادەیت لەناو شلەیی چەوریی
خۆتدا بخنکیت؟ یان تۆ ئامادەیت لە پیناوی ولاتەتدا بمریت؟
سەیرکە، تۆ دەلێی چی، خۆشەویستەکەم؟ بۆ نەچین بۆ دەرەوه و
لیخوڕین بۆ ناو شار و بچین بۆ سینەما؟

ریتیکا: ئەمە شتیکی سەیر و خۆشە. خەونم پێوه دیوه... زۆر لەمیژە...
گویم لە یەکیک بوو پێی گوتم خۆشەویستەکەم.

"وچانیکی کورت"

سەرم بەرز کردەوه. خەونم دەبینی. نازانم کە خەونم دەبینی،
سەرم بەرز کردەوه یان هەرکە چاوم کردەوه، بەلام لەو خەونەدا
یەکیک بانگی دەکردم. ئەوهی لێی دانیام ئەوهیه، کە یەکیک لەو
خەونەدا بانگی دەکردم. پێی دەگوتم خۆشەویستەکەم.

"وچانیکی کورت"

بەلێ.

"وچانیکی کورت"

چووم بۆ دەرەوه، بۆ ناو شارە سەهۆلبەندەکە. رەنگی بەفرەکە
سەیر بوو. سپی نەبوو. ها، سپی بوو، بەلام هەندیک رەنگی
تری لەناو بوو. دەتگوت چەندین دەماری تێدایە و بەناویدا
دەرۆن. وەکو بەفری ئاسایی، بەفر چۆنە ئاوا ساف و لووس
نەبوو. بلۆق بلۆق بوو. کە چوومە ویستگەکە، شەمەندەفەرەکە
لەوێ بوو. خەلکی تریش لەوێ بوون.

"وچانیکی کورت"

هاوڕێ نزیکەکەم، ئەو پیاوێ دلی خۆم پێی دا، ئەو پیاوێ
هەر لەو چرکە ساتەوه، کە یەکتەرمان بینی، زانیم پیاوی خۆمە،

خۆشهويستهكهم، دۆسته خۆشهويستهكهم. من ئاگام لىي بوو
لهسەر شوۆستهكه دهرويشت و كۆرپهكانى له باوهشى
دايكهكانيان رادهپسكاند و دايكهكانيش دهيانقىژاند.
"بيدهنگى"

ديفلين: ئەدى "كىم" و مندالەكانت بينى؟

"ريپيكا سهيريكي دهكات"

تۆ ئەمروۆ چوووت تا "كىم" و مندالەكان بينيت؟

"بهوردىيهوه سهيريكي ترى دهكات"

"كىم" ى خوشكت لهگهڵ مندالەكان.

ريپيكا: ئەها. "كىم"! لهگهڵ مندالەكان، ئا، ئا، بهلى. ههلبهت بينيمن.

بهيهكهوه چامان خواردوهوه. ئەدى به تۆم نهگوت؟

ديفلين: نهخير.

ريپيكا: ههلبهت بينيمن.

"وچانئىكى كورت"

ديفلين: چۆن بوون؟

ريپيكا: "بين" قسهى دهکرد.

ديفلين: بهراست؟ چى دهگوت؟

ريپيكا: بلایم چى، شتى وهكو "من ناوم" بين"ه". شتى لهم بابته و

"دايكم ناوى ديكمه". ئا لهم شتانه.

ديفلين: ئەدى چى لهبارهى "بيتسى" يهوه دهزانيت؟

ريپيكا: به قنگه خشكى دهرويشت.

ديفلين: ئەها، بهراست؟

ريپيكا: وا بزانم بهر لهوهى ئيمه به شوينهكهى خۆمان بزانين، ئەو، به

راستی فیڤری رویشتن ده بیت.

دیفلین: دوور نییه فیڤری قسه کردنیش بیت. فیڤر بیت بلّیت "من ناوم
'بیټسی'یه" و شتی تری له م بابه ته.

ریتیکا: به لّی، هه لّبهت من بینیمن بهیه که وه چامان خوارده وه، به لّام
ناخ... خوشکه بهسته زمانه که م... نازانیت چی بکات.

دیفلین: مه بهستت چیه؟

ریتیکا: با پیت بلّیم، پیاوه دهیه و پیت بگه ریتته وه... زانیت... به بهرده و امی
تهله فونّی بۆ دهکات و داوای لّی دهکات بیگه ریتته وه. ده لّیت
چی تر بهرگه ناگرم. به قسه ی خۆی وازی له ئه وه ی تر هیناوه.
ده لّیت ئیستا به ته نیا ده ژی. وازی له ئه وه ی تر هیناوه.

دیفلین: به راست؟

ریتیکا: ئا، وا ده لّیت. ده لّیت، بیری مندا له کان ده که م.
"وچانیک کی کورت"

دیفلین: ئه دی بیری ژنه که ی دهکات؟

ریتیکا: ده لّیت. وازم له ئه وه ی تر هیناوه. به قسه ی خۆی، ئه وه هرگیز
مه سه له که ی به راستی نه بووه، گالته بووه. خۆت ده زانیت، هر
بۆ رابواردن و جووتبوون بوو.

دیفلین: ئی!

"وچانیک کی کورت"

ئه دی "کیم"؟

"وچانیک کی کورت"

ئه دی "کیم"

ریتیکا: ئه وه ژنه به هیچ شیوه به ک نایه و پیت پیاوه که ی بگه ریتته وه بۆ

لاى. دەلېت مەھالە جارىكى تر لەسەر ھەمان جىگە لەگەلېدا
بخەوم. ھەرگىز، ھەتا ھەتايە.

دېڭىلېن: بۇ نايە وېت؟

رېڭىكا: ھەرگىز، ھەتا ھەتايە.

دېڭىلېن: ئاخىر بۇ نايە وېت؟

رېڭىكا: ھەلبەت من "كىم" و منداڭلەكانم بىنى. بەيەكەو ھە چامان
خواردەو. بۇ دەپرسىت؟ پېت واىە من نەمبىنىون؟

دېڭىلېن: نا، من نازانم. ھەر ئەو ھەيە تۆ گوتت دەچم چايان لەگەل
دەخۆمەو.

رېڭىكا: ئى، من بە راستى چام لەگەل ئەوان خواردەو. بۇ لەگەلېان
نەخۆمەو؟ خۆ ئەو خوشكەم.

"وچانئىكى كورت"

دەزانىت دواى چا خواردنەو بۇ كوئى چووين؟ بۇ سىنەما.
فېلمىكم بىنى.

دېڭىلېن: ئى، چ بوو؟

رېڭىكا: كۆمىدى بوو.

دېڭىلېن: بە راست؟ سەير بوو؟ پى كەنىت؟

رېڭىكا: خەلكى تر پى كەنىن. بىنەرەكانى تر پى كەنىن. سەير بوو.

دېڭىلېن: بە لام تۆ پى نەكەنىت؟

رېڭىكا: خەلكەكە پى كەنىن. كۆمىدى بوو. كچىكى تىدا بوو... دەزانىت...
لەگەل پىاوتىك. لە چىشتخانەيەكى تازە لە نىوئورك نانى
نىوهرۆيان دەخوارد. كچەكە پىاوەكەى خستە پىكەنىن.

دېڭىلېن: چۆن؟

رېښيكا: با پټ بليټم... نوکتهی بۆ گوت.

ديڤلين: ئەها، تېگه‌يشتم.

رېښيكا: پاشان له ديمه‌نی دووهمدا، له گه‌شتيکدا بردی بۆ بيابانه‌که. ده‌زانيت، پيشتر له ژيانيدا له بيابان نه‌ژيابوو. ده‌بوو فيتر بيت چۆن رابيت.

"وچانيکی کورت"

ديڤلين: زۆر سه‌يره.

رېښيكا: به‌لام پياويک له‌پيش من دانيشت‌بوو، به لای راسته‌وه. به دريژايی فيلمه‌که هه‌ر بيده‌نگ بوو. له شويینی خوی نه‌جوو لاپه‌وه. پياويکی که‌له‌ره‌ق بوو. وه‌ک مردووی وشکه‌ه لاتوو وابوو. ته‌نيا جار تکیش پي نه‌که‌نی. وه‌کو جه‌سته‌يه‌کی بيگيان دانيشت‌بوو. من لتي دوور که‌وتمه‌وه. هه‌تا توانيم لتي دوور که‌وتمه‌وه.

"بيده‌نگی"

ديڤلين: ئيستا سه‌يرکه، با ده‌ست پي بکه‌ينه‌وه. ئيمه ليره ده‌ژين. تو له... دوورسيټ... يا له هه‌ر شوپينيکی تر نازيت. تو ليره ده‌ژيت له‌گه‌ل من. ئەمه مالى ئيمه‌يه. خوشکيکی باشت هه‌يه. له نزیک خۆته‌وه ده‌ژيت. دوو مندالی جوانکيله‌ی هه‌يه. تو پووريانيت. تو ئەمه‌ت لا خوشه.

"وچانيکی کورت"

باخيکی جوان و دلگيرت هه‌يه. تو باخه‌که‌ی خۆت خوش ده‌ويت. تو به ته‌نيا دروستت کردوو. ده‌ست و په‌نجه‌کانت بۆ رووه‌ک چاندن په‌نگين. خو په‌نجه‌کانيشت زۆر جوانن.

"وچانيکی کورت"

گویت لی بوو چیم گوت؟ من ته نیا ستایشم کردوویت.
راستییه که ی، من هر هندیک ستایشم کردوویت. با دست پی
بکهینه وه.

ریتیکا: پیم وا نییه بتوانین دست پی بکهینه وه... ماوهیه کی زور پیش
ئیستا دستمان پی کرد. دستمان پی کرد. ناتوانین دست پی
بکهینه وه. ده توانین دواایی پی بینینه وه.

دیفلین: به لام ئیمه هرگیز دواایمان پی نه هیناوه.

ریتیکا: با، دواایمان پی هیناوه. جاریکی تر و جاریکی تر و جاریکی
تر. ده توانین جاریکی تر دواایی پی بینین. جاریکی تر و
جاریکی تر و جاریکی تر.

دیفلین: ئه ری ئیمه وشه ی "دوا پی هینان" به هله به کار ناهینین؟
ئاخر تو ناتوانیت "جاریکی تر" دواایی پی بینیت. ده توانیت
ته نیا یه کجار دواایی پی بینیت.

ریتیکا: نه خیر. تو ده توانیت یه کجار دواایی پی بینیت و پاشان
جاریکی تر دواایی پی بینیت.
"بیدهنگی"

"به نهرمییه وه گورانی ده لیت"

'خوله میش بو خوله میش' -

دیفلین: "خاک و خولیش بو خاک و خول" -

ریتیکا: "ئه گهر ژن چوکت پی نه دات" -

دیفلین: "ئه وا مه ی هر پیت ئه دات."

"وچانیکی کورت"

من هردهم زانیومه، که تو منت خوش دهویت.

رېبېكا: بۆ؟

دېڤلېن: چونكى تۆش حەز لە ھەمان ئاواز دەكەيت.

"بېدەنگى"

گوئى بگرە.

"وچانىكى كورت"

تۆ بۆ پېشتەر ھەرگىز باسى ئەو دۆستەى خۆتت لای من
نەکردوو؟ من مافی خۆمە زۆر توورە بىم. تى دەگەيت؟ من بە
راستى مافی خۆمە زۆر توورە بىم. تى دەگەيت؟

"بېدەنگى"

رېبېكا: ئەرى بە راست، شتىك ھەيە ويستم بۆتى بگېرمەو. لە
ژوورىكى سەرەوھى ناو تەلارىكى زۆر بەرز، لە ناوھ راستى شار،
وھستابووم. ئاسمان پى بوو لە ئەستېرە. خەرىك بوو پەردەى
پەنجەرەكان دادەمەو، بە لام كەمىك لە بەر پەنجەرەكە وھستام و
سەيرى ئەستېرەكانم كرد. پاشان سەيرىكى خواروھم كرد.
پېرەمىردىكم بينى لە گەل كورپىكى بچووك، لە سەر شەقامەكە
دەرۆيشتن. ھەريەكەيان جاننايەكى بە دواى خۆيەو ۱۰ رادەكيشا.
جانناى كورە بچووكەكە لە خۆى گەرەتر بوو. سەبارەت بە
ئەستېرەكانەو، شەوھەكە زۆر رووناك بوو. پېرەمىردەكە و
كورەكە لە سەر شەقامەكە دەرۆيشتن. ھەريەكە دەستى ئەوھى
ترى گرتبوو. نەمدەزانى بۆ كوئى دەچن. بەھەر حال، خەرىك بوو
پەردەكان دادەمەو، بە لام لە پرىكدا ژنىكم بينى شوئىنيان
كەوتبوو. مندايىكى ساواى بەباوھشەو بوو.
"وچانىكى كورت"

پیم گوتیت شهقامه که شهخته بهند بوو؟ شهخته بهند بوو. بویه
ژنه که ده بوو زور به وریاییه وه به سهر قورت و کۆسپهکاندا
ههنگاو بنیت. ئەستیرهکان به دهره وه بوون. ژنه که شوینی
پیاوه که و کورکه کهوت ههتا ئەوان ئاوریان لی دایه وه و رۆیشتن.
"وچانیکی کورت"

ئەم له شوینی خوئی وهستا. کۆریه کهی باوهشی ماچ کرد.
کۆریه کهی کچ بوو.

"وچانیکی کورت"

کۆریه کهی ماچ کرد.

"وچانیکی کورت"

گوئی له ترپه ی دلی کۆریه کهی راگرت. دلی لیی ده دا.

"ژووره که تاریک ده بنیت. چراکان زور گهشن"

"ریبیکا زور به بیده نگییه وه داده نیشیت"

کۆریه که هه ناسه ی ده دا.

"وچانیکی کورت"

من له باوهشم گرت. هه ناسه ی ده دا. دلی لیی ده دا.

دیفیلین: "دیفیلین ده چیته لای ریبیکا. به سهر سه ریه وه ده وه ستیت و

سهیری ده کات. دهستی ده نووقینیت و له ده موچاوی نزیک

ده کاته وه. دهستی چه پی ده خاته پشت ملی به توندی دهیگریت.

سهری له مشتته کۆله کهی نزیک ده کاته وه. مشتته کۆله کهی بهر

دهمی ده که ویت"

دهستم ماچ که.

ریبیکا: "له شوینی خوئی ناجوولیت"

دېڦلین: "مشته کۆله که دهکاته وه و ناوله پی دهستی لهسه ر قورگی
 رېښیکا داده نیت. رېښیکا جووله ی ناکات"
 قسه بکه. بیلې. بلې "دهست بنی به بینمه وه"
 "رېښیکا جووله ناکات"
 داوام لی بکه دهست بنیم به بینته وه.
رېښیکا: "نه قسه دهکات و نه جووله یش دهکات"
دېڦلین: "دهستی لهسه ر قورگی رېښیکا داده نیت. لهسه ره خو
 پالپه ستوی زیاد دهکات. سه ری رېښیکا بو دواوه دهچیت.
 ههردوکیان بیده ننگن"
رېښیکا: "قسه دهکات. قسه کانی دنگ دهنه وه. دېڦلین پالپه ستوی
 دهستی لهسه ر قورگی رېښیکا کهم دهکاته وه"
 ئیمه یان برد بو لای شه منده فهره کان.
دهنگدانه وه: شه منده فهره کان.
دېڦلین: "دهستی لهسه ر قورگی رېښیکا هه لده گریت"
رېښیکا: کۆرپه کانیان دهر فاند
دهنگدانه وه: دهر فاند
 "وچانیکى کورت"
رېښیکا: من کۆرپه که ی خو مم هه لگرت و له دهسماله که مم ئالاند
دهنگدانه وه: دهسماله که مم ئالاند
رېښیکا: به دهسماله که وه کردم به مه لۆتکه
دهنگدانه وه: به مه لۆتکه
رېښیکا: خستمه ژیر بالی چه پم
دهنگدانه وه: بالی چه پم

"وچانئىكى كورت"
رېيىكا: ئىتر بە كۆرپەكەوہ رۆيشتەم
دەنگدانەوہ: كۆرپەكەوہ رۆيشتەم
"وچانئىكى كورت"
رېيىكا: بە لَام كۆرپەكە گريا
دەنگدانەوہ: كۆرپەكە گريا
"وچانئىكى كورت"
رېيىكا: ئىنجا پياوہكە داواى لى كرىم بگە رېمەوہ
دەنگدانەوہ: لى كرىم بگە رېمەوہ
رېيىكا: پىي گوتەم تۆ چىت ھەيە لەوئى
دەنگدانەوہ: چىت ھەيە لەوئى
رېيىكا: دەستى دريژ كرىم بۆ مەلۇتكەكە
دەنگدانەوہ: بۆ مەلۇتكەكە
رېيىكا: منىش مەلۇتكەكەم پى دا
دەنگدانەوہ: مەلۇتكەكەم پى دا
رېيىكا: ئەمە دواين جار بوو مەلۇتكەكە ھەلبىگرم
دەنگدانەوہ: مەلۇتكەكە ھەلبىگرم
"بىدەنگى"
رېيىكا: ئىنجا سەركەوتىن بۆ ناو شەمەندەفەرەكە
دەنگدانەوہ: ناو شەمەندەفەرەكە
رېيىكا: ئىنجا گەيشتىنە ئەم شوينە
دەنگدانەوہ: ئەم شوينە
رېيىكا: ئىتر چاوم بە ژنىك كەوت، كە دەمناسى

دەنگدانەوہ: كە دەمناسى

رېئىكا: ژنەكە پېي گوتم، كۆرپەكەت چى بەسەر ھات

دەنگدانەوہ: چى بەسەر ھات

رېئىكا: كوا كۆرپەكەت

دەنگدانەوہ: كوا كۆرپەكەت

رېئىكا: منىش گوتم كامە كۆرپە

دەنگدانەوہ: كامە كۆرپە

رېئىكا: من لەبارەى ھىچ كۆرپەيەكەوہ نازانم

دەنگدانەوہ: كۆرپەيەكەوہ نازانم

"وچانئىكى كورت"

رېئىكا: لەبارەى ھىچ كۆرپەيەكەوہ نازانم

"بئدەنگىيەكى دوور و درىژ"

شانۆ تارىك دەبىت

پهراویزهکان

پهراویزی تاییهت به شانۆنامهی "خاکی بی خاوهن"
۱. بروانه لاپه‌ره‌کانی ۲۴۴ - ۲۵۰ له:

Bilington, Michael, Harold Pinter, Faber, and faber 1996

پهراویزی تاییهت به شانۆنامه "زمانی چیا"

۱. "ئینته‌رناشنه‌ل پین" ریکخراویکی نووسه‌رانه له‌سه‌ر ئاستی جیهان. له سالی ۱۹۲۱ دامه‌زراوه و ئامانجه‌که‌یشی قولکردنه‌وه‌ی هاوئاهاه‌نگی و دۆستایه‌تی نیوان نووسه‌رانه له سه‌رتاسه‌ری جیهاندا. ئامانج‌یکێ تریشی جه‌ختکردنه‌وه‌یه له‌سه‌ر رۆلی ئه‌ده‌ب له پيش‌خستنی له‌یه‌که‌گه‌یشتن و پيشاندانی هاوسۆزی به‌رانبه‌ر به کولتوره جیاوازه‌کان و خه‌باتکردن له پیناوی ئازادیی راده‌ربهرین. زۆر له نووسه‌رانی سه‌ر به‌م ریکخراوه‌یش له پیناوی ئه‌مه‌دا تووشی ئه‌شکه‌نجه و زیندانیکردن و ته‌نانه‌ت کوشتنیش هاتوون. ریکخراوه‌که ته‌نیا رۆماننووس و شانۆنووس و شاعیران ناگرته‌وه، بگره هه‌موو نووسه‌ر و رۆژنامه‌نووسیکێ جیهان ده‌گرته‌وه. چيگه‌ی ئاماژه‌پیکردنه، که هه‌ریه‌ک له "جۆزيف کۆنراد"، "بیرناردشو"، "ئارثر میلیه‌ر"، "ئيج. کی. ویلز" و "هاروولد پینته‌ر" له‌م ریکخراوه ئه‌ندام بوون. "وه‌رگتیر"

۲. بروانه لاپه‌ره ۴ له: "Enter Stage Left: Harold Pinter's Radical Departures", interview with Anna Ford, The Listener. 27 October 1988

۳. پوخته‌ی ئه‌م نامه‌یه‌م به سوپاسه‌وه له‌لایه‌ن برائى هونه‌رمه‌ند، "دانا ره‌ئووف" هوه پێ‌گه‌یشته. "وه‌رگتیر"

۴. بروانه: Reference guide to English literature. Vol. 2. Writers H-Z, Chicago :St. James Press, Cop. 1991

۵. بروانه پيشه‌کیی کتیبی: -

Complete Works, Vol. 4. Grove Press, 1981

۶. لاپه‌ره ۱۶ له: Thiong'o, Ngugi wa. Decolonising the Mind London: James Currey Ltd, 1986

۷. لاپه‌ره ۱۷ - ۲۲ له: Hall, Ann C. "Voices in the Dark: The Disembodied"

١٦. وشه‌ی (...) له‌لایهن "پینته‌ر خۆیه‌وه به‌کار هاتوو ه . دیاره مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه زیاتر- توندوتیژ و بازاری بیت. من نه‌مویست ریتمی شانۆنامه‌که به وشه‌یه‌کی تر بشی‌وینم، به‌لام ده‌هینهری کورد ده‌توانیت "رابواردن" به‌کار بێنیت بۆ ئه‌م مه‌به‌سته. "وه‌رگێر"

په‌راویزه‌کانی شانۆنامه‌ی "خۆله‌میش":

١. که‌مپی "بوکه‌نوۆلد" یه‌که‌مین و گه‌وره‌ترین که‌مپی ئه‌لمانییه نازییه‌کان بوو له ناوه‌راستی ئه‌لمانیا له‌ سالی -١٩٣٧- دامه‌زرا و جووله‌که‌کانی ئه‌وروپا و روسیای تیدا کۆکرایه‌وه به‌ مه‌به‌ستی فرکردنیان.

٢. برونه‌ لاپه‌ره ١٣٣ له: Hollis Merritt, Susan Pinter and Politics in Pinter at 70: A Casebook Lois Gordon (ed) London: Rutledge

٣. برونه: Bensky, Lawrence 'The Art of the Theatre in Pinter and the Theatre Ian Smith (ed) London: Nick Hern Books

٤. برونه: Gussow, Mel, Conversations with Pinter London: Nick Hern Books 1994.

٥. برونه لاپه‌ره ٣٧٦ له: Billington, Michael The Life and Work of Harold Pinter (London : Faber and Faber, 1994)

٦. برونه لاپه‌ره ٣١ له: Charlotte Delbo, "None of us will return", in Auschwitz and After, tr. by Rosette Lamont (New Haven : Yale University Press, 1995)

٧. برونه لاپه‌ره- ٣٧٤ - ٣٧٥ له: Billington, Michael The Life and Work of Harold Pinter (London : Faber and Faber, 1996)

٨. برونه لاپه‌ره ١٥٩-١٦٠ له: _

D.Keith Peacock, Harold Pinter and the New British Theatre (Westport, Conn.: Greenwood Press, 1997)

٩. دیاره هه‌موو فه‌ره‌نگه‌کان، وه‌کو ئینسایکلۆپیدیای ویکی‌پیدیایا و هه‌روه‌ها هه‌موو ئه‌و مالپه‌رانه‌ی، که تایبه‌تن به‌ ناو و ره‌گ و ریشه‌ی ناوی مرۆف وه‌کو thinkbabynames.com, babycentre.com ئه‌و راستییه‌ پشتی راست ده‌که‌نه‌وه، که "بیبیکا" ناویکی جووله‌که‌یه و "دیفلین" یش ئیرله‌ندییه. (وه‌رگێر)

١٠. برونه: Hanna SCOLNICOV, "Ashes to Ashes: Pinter's Holocaust Play", paru dans Cycnos, 2008.

پېرسټ

5	خاکی بیّ خاوهن
7	نهنی دیا لۆگه کان له شانۆنامهی "خاکی بیّ خاوهن" دا
23	بهشی یه کهم
63	بهشی دووهم
97	زمانی چیا
99	"زمانی چیا" و پووچگه راییی تۆتالیتاریزم
122	یه کهم
127	دووهم
130	سێیه م
133	چوارهم
135	خۆله میس
137	شانۆنامهی "خۆله میس" و هۆلۆکۆست
181	پهراویزه کان